શ્રી એમ. આર. દેસાઈ આર્ટ્સ એન્ડ શ્રી ઈ. ઈ. એલ. કે. કોમર્સ કૉલેજ,

ચીખલી, જિ. નવસારી

વિમલ

(૨૦૧૨–૨૦૧૩)

પરામર્શક

પ્રિ. ડૉ. એફ.એચ.દેસાઈ

સંપાદકો

પ્રા. શંકર બી. પટેલ
(અધ્યક્ષ, મેગેઝિન સમિતિ)

હરિતાબેન આર.ચૌહાણ
(અધ્યક્ષ, મેગેઝિન સમિતિ)

પ્રા. ડૉ. ગજાનન પટેલ
(ઉપાચાર્ય)

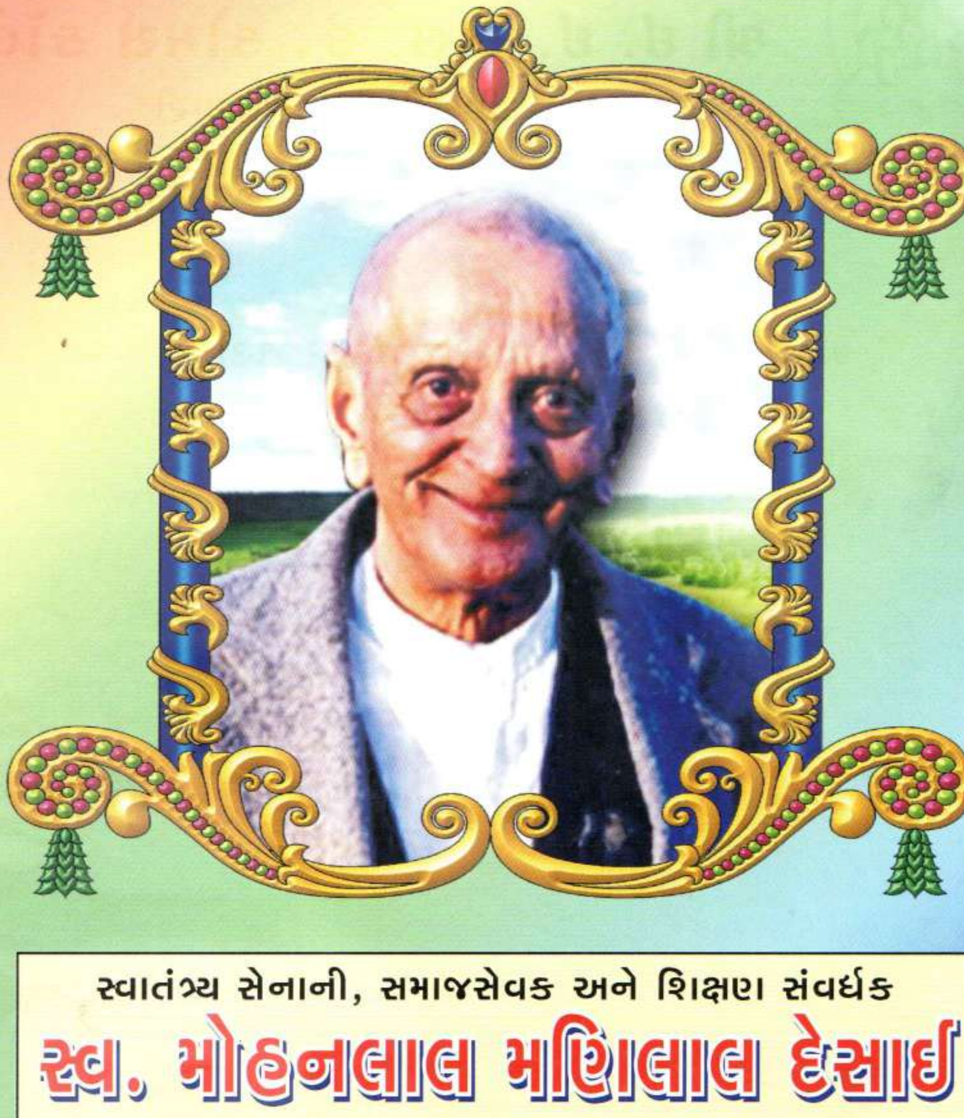

સ્વાતંત્ર્ય સેનાની, સમાજસેવક અને શિક્ષણ સંવર્ધક

સ્વ. મોહનલાલ મણિલાલ દેસાઈ

જન્મ : ૨૭-૩-૧૯૭૫ અવસાન : ૧૩-૧૧-૧૯૯૯

" હું વિદાય થઈ જાઉં પછી મારા વિચાર
તમારી કને આવે,
જેમ સૂર્યાસ્તની સરહદ ઉપર
તારાસૃષ્ટિનું મૌન વ્યાપે"

"Let my thoughts come to you
when I am gone,
Like after glow of sunset
At the margin of starry silence"

- Rabindranath Tagore

શ્રી એમ. આર. દેસાઈ આર્ટ્સ એન્ડ શ્રી ઈ. ઈ. એલ. કે. કોમર્સ કૉલેજ, ચીખલી, જિ. નવસારી

વિમલ

(૨૦૧૨–૨૦૧૩)

પરામર્શક

પ્રિ. ડૉ. એફ.એચ.દેસાઈ

સંપાદકો

પ્રા. શંકર બી. પટેલ
(અધ્યક્ષ, મેગેઝિન સમિતિ)

હરિતાબેન આર.ચૌહાણ
(અધ્યક્ષ, મેગેઝિન સમિતિ)

પ્રા. ડૉ. ગજાનન પટેલ
(ઉપાચાર્ય)

વિમલ
(વાર્ષિક મુખપત્ર)
૨૦૧૨–૧૩

પ્રકાશક
પ્રિ!ડૉ.એફ.એચ.દેસાઈ
શ્રી એમ.આર.દેસાઈ આર્ટ્સ એન્ડ
શ્રી ઈ.ઈ.એલ.કે. કોમર્સ કોલેજ,
ચીખલી (396521) જિ.નવસારી.

મુદ્રક
સ્પેક્ટ્રા ગ્રાફિક્સ
ઓફસેટ પ્રિન્ટર
દેસરા રોડ, બીલીમોરા - ૩૯૬ ૩૨૧
મો.: ૯૮૨૫૫ ૭૫૩૦૨, ૯૮૨૫૦ ૯૩૯૦૪

...સંપાદકીય...

ખેતીકાર ધાન્યની ક્ષમતા અને અનુકૂળતા પ્રમાણે વાવણી કરે છે. કયારેક એ સૂકી જમીનમાં ખેડ કરીને વાવે છે, તો કયારેક કાદવમાં; એ દાણા ઊગશે એવી ઊંડી શ્રદ્ધા સાથે, પણ બધા દાણા ઊગતા નથી. તેમ છતાં પ્રતિવર્ષ આત્મશ્રદ્ધા સાથે વાવણી કરતો રહે છે. એ નવો મોલ ઉતારતો રહે છે. શિક્ષકોનો કર્મયોગ પણ ખેડૂત જેવો છે.

શાળા – મહાશાળામાં આવતો વિદ્યાર્થી પ્રતિભા સાથે આવતો હોય છે. મહાશાળામાં પ્રવેશ પામતા વિદ્યાર્થીઓને વિકાસની સીમાઓને પાર કરવાનું મોકળું મેદાન મળે છે. એ માત્ર ઉપાધિ જ નથી મેળવતો, સંસ્કારોથી સંસ્કારાતો જાય છે. એની આંતરિક શકિતઓને ખિલવતો જાય છે. શારીરિક, માનસિક, બૌદ્ધિક અને સર્જનાત્મક કૌશલ્યની પ્રતીતિ કરાવતો જાય છે. કહો કે વિદ્યાર્થીઓના ઉજ્જવળ ભાવિના સર્વાંગી વિકાસનો એ સુવર્ણકાળ છે.

યંત્રયુગે વિશ્વને બાથમાં લીધું છે, ત્યારે એક નવા ચહેરાનો સાક્ષાત્કાર થાય છે. આટઆટલા વિકાસની વચ્ચે પણ હતાશા, નિરાશા અને લાચારીના આર્તનાદ પડઘાતા રહ્યા છે. જુલમ, અત્યાચાર, માનવતાના લિલામ ઈત્યાદિ કશાયને રોકવાનું માણસના હાથમાં રહ્યું નથી. તેથી જ એક કવિ લખે છે :

" કશું જ મારા હાથમાં નથી,
મારા હાથ પણ મારા હાથમાં નથી."

સાંપ્રત સંજોગોમાં પણ શાંત, સ્વસ્થ, સંસ્કારી, નિર્મળ જીવન માટે આશાનું એક કિરણ કોલેજના વર્ગખંડોમાં, લાઈબ્રેરીમાં, રમતના મેદાનમાં અને પર્યાવરણમાં જ્ઞાનની જ્યોતરૂપે પ્રકાશતું રહે છે.

વિદ્યાર્થીઓ વર્ષ દરમિયાન વિવિધ પ્રવૃત્તિઓમાં પ્રવૃત્ત રહે છે. પ્રવૃત્તિઓ પ્રગતિનો માપદંડ ગણાય છે. 'વિમલ'માં વિદ્યાર્થીઓની પ્રવૃત્તિઓ દર્શાવવામાં આવે છે. વિદ્યાર્થીઓની સાહિત્યસર્જન જેવી પ્રવૃત્તિને વેગ અને પ્રસિદ્ધિ મળે તે માટે તેમની કૃતિઓને પણ મહત્ત્વનું સ્થાન આપવામાં આવે છે. આ તબક્કે 'વિમલ' માટે માર્ગદર્શન અને પ્રોત્સાહન આપનાર તથા સહાયરૂપ થનાર વિમલ ઉચ્ચતર કેળવણી ટ્રસ્ટના મેનેજિંગ ટ્રસ્ટીશ્રી અરવિંદભાઈ દેસાઈ, માનદમંત્રીશ્રી દર્શનભાઈ દેસાઈ તથા આચાર્યા ડૉ. એફ.એચ.દેસાઈ, ઉપાચાર્યશ્રી ડૉ. ગજાનન પટેલ, જયમલભાઈ નાયક, નગીનભાઈ પટેલ, રાજેશભાઈ ગાંધી, સુરેશભાઈ પટેલ, વિદ્યાર્થીમંડળના હોદ્દેદારો તથા સ્ટાફસભ્યો પ્રતિ કૃતજ્ઞતાની લાગણી વ્યકત કરું છું.

શંકર પટેલ

અનુક્રમ

*	સંપાદકીય	પ્રા.શંકર પટેલ
૧	શુભેચ્છા	અરવિંદભાઈ દેસાઈ
2	Message	Darshan Desai
૩	આચાર્યાશ્રીની કલમે	પ્રિ.ડૉ.એફ.એચ.દેસાઈ
૪	ગુજરાત ગૈરવ ગાન	વિભૂતિ પટેલ
૫	દીકરી	ગાયત્રી ટંડેલ
૬	બે ગઝલ	પ્રા.ડૉ.ગજાનન પટેલ
૭	આધુનિક સમયમાં શિક્ષણ અને નૈતિક મૂલ્ય	તેજસ મિસ્ત્રી
૮	જીવન ઘડતરમાં પુસ્તકોનું યોગદાન	તેજલ આહીર
૯	કાલિદાસના સાહિત્યમાં વ્યંજિત થતી ભારતીય સંસ્કૃતિ	વીણા પટેલ
૧૦	માતા ભૂમિઃ પુત્રો અહમ્ પૃથિવ્યાઃ।	રવિ પટેલ
૧૧	અધ્યાત્મસૂકત (અથર્વવેદ ૧૧.૧૦) માં નિહિત શરીરનિર્માણ વિજ્ઞાન	પ્રા. નયના નાયક
૧૨	મલક : મલક છોડતા લોકોની વ્યથાકથા	પ્રા. શંકર પટેલ
૧૩	પ્રવૃત્તિલોક – વિદ્યાર્થીમંડળની પ્રવૃત્તિઓ – સપ્તધારા – અધ્યાપકીય પ્રવૃત્તિઓ / સિદ્ધિઓ – પ્રકીર્ણ માહિતી	

* * * * * * * * *

કૃતિઓનું ઉત્તરદાયિત્વ જે તે કર્તાઓનું છે, સંપાદકો જવાબદાર નથી.

શુભેચ્છા

સ્વામી વિવેકાનંદને વિશ્વધર્મ પરિષદમાં પ્રભાવક પ્રવચન બદલ અભિનંદનોની વર્ષા વરસાવેલી ત્યારે એક પત્રકારે પૂછેલુ કે " Why do not you preach to your Indian people" ત્યારે સ્વામીજીએ જવાબ આપેલો કે "It is fuitile to talk of a religion to a man whose stomach is empty" જ્યારે મારા દેશબાંધવોને પૂરતો ખોરાક, વસ્ત્ર અને સગવડો મળશે ત્યારે દુનિયાના કોઈપણ દેશ કરતાં મારો ભારતીય પાછળ નહિ રહે.

આટલા વર્ષો બાદ આ વાણી સાર્થક નીવડી રહી છે. છેલ્લા ૨૦–૨૫ વર્ષોમાં આપ સૌને શિક્ષણની સગવડો મળી રહી છે, ઉપરાંત સારો ખોરાક, શાળા, કોલેજ જવાની સગવડ અને આધુનિક ટેકનોલોજીએ આપ સૌના વર્તમાનમાં અને ભાવિમાં ચમત્કારિક ક્રાંતિ લાવી છે.

જિંદગીમાં મળેલ આ કિંમતી સમયને આપ સૌ મોજમજામાં વેડફશો નહિ અને મળેલી તકનો સંપૂર્ણ ઉપયોગ કરી આપના જીવનને, આપના મા–બાપ, ભાઈ ભાંડુઓના જીવનને ઉજ્જવળ બનાવશો અને સાથે સાથે સમાજના નીચલા સ્તરના અને મૂળ ગરીબ માણસોની શકય બને તેટલી સેવા કરવા પ્રયાસ કરશો [illegible] આશા.

આપ સૌ ખૂબ ભણો, માબાપ, શિક્ષકો, અધ્યાપકો અને શાળા–કોલેજના નામને રોશન્ કરો તેવી [illegible]ને શુભેચ્છા તથા આશીર્વાદ.

અરવિંદભાઈ દેસાઈ

Message

My dear friends,

"Successful people don't do great things; they only do small things in a great way."

All success stories are stories of great failures. The only difference is that every time they failed, they bounced back. This is called failing forward, rather than backward. You learn and move forward. Learn from your failure and keep going

In 1914, Thomas Edison, at age 67, lost his factory to fire. It had very little insurance. No longer a young man, Edison watched his lifetime effort go up in smoke and said, "There is great value in disaster. All Our mistakes are burnt up. Thank God we can start a new," In spite of disaster, three weeks later, he invented the phonograph. What an attitude!

Below are more examples of the failures of successful people.

* Thomas Edison failed approximately 10,000 times while he was working on the light bulb.
* Henry Ford forgot to put the reverse gear in the first car he made.
* Lee Iacocca was fired by Henry Ford II at the age of 54, later he made success story in Auto industries.
* Young Beethoven was told that he had no talent for music, but he gave some of the best music to the world.

Setbacks are inevitable. A setback can act as a driving force and also teach us humility. In grief, you will find courage and faith to overcome the setback. Learn to become victors, not victims. Fear and doubt short-circuit the mind.

Ask yourself after every setback. What did I learn from this experience? Only then will you be able to turn a stumbling block into a stepping stone.

ALL THE BEST!!!

Darshan Desai

આચાર્યાશ્રીની કલમે...

પ્રિ. ડૉ. એફ. એચ. દેસાઈ

તેજસ્વિનાવધીતમસ્તુ ।
(અમારુંઅધ્યયન તેજસ્વી થાઓ.)
તેજોડસિ તેજો મયિ ધેહિ ।
(તમે તેજ છો, તમારું તેજ અમને અર્પો)

સમયની ગતિને કોઈ આંબી શકતું નથી, કોઈ અવરોધી શકતું નથી. શ્રી એમ.આર.ડી આર્ટ્સ એન્ડ ઈ.ઈ. એલ.કે.કોમર્સ કોલેજમાં મે, ૨૦૧૨માં આચાર્યા તરીકે કામગીરી સંભાળી અને પ્રવૃત્તિમય રહેતાં વર્ષ ક્યાં પૂરું થયું, એનો ભાસ પણ ન થયો. સહર્ષ સ્વીકારેલ આ જવાબદારીમાં સતત કાર્યરત રહેવાય છે અને એમાં જ આનંદાનુભૂતિ થાય છે. જેને ચરણ હોય તેને ગતિ હોય છે અને જેને ગતિ હોય તેના માટે રસ્તો કદી પણ ખૂટતો નથી. રસ્તાઓ આપોઆપ ખૂલતા ગયા, ગતિ મળતી ગઈ અને ગતિની સાથે સાથે યોગ્ય દિશા સાંપડતી ગઈ. આ તબકકે સંસ્થાનો અહેવાલ પ્રસ્તુત કરતાં આનંદ થાય એ સહજ છે; પરંતુ તે પહેલાં અત્રે એક અગત્યના અહેવાલની સંક્ષિપ્તમાં વાત કરી લઉં.

વિશ્વવિદ્યાલય અનુદાન આયોગના ચેરમેનશ્રી વેદપ્રકાશજી દ્વારા ૧૯૫૦ થી ૨૦૧૧ સુધીનો ભારતના ઉચ્ચશિક્ષણને આવરી લેતો એક અહેવાલ પ્રસ્તુત થયો છે; તેની સંક્ષિપ્ત અને રસપ્રદ વિગત આ પ્રમાણે છે; ભારતમાં હાલ પદવીઓ એનાયત કરતી ૬૩૪ સંસ્થાઓ છે. તેમાં તામિલનાડુ ૫૯ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ સાથે મોખરે છે. ગુજરાત ૩૬ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ સાથે મધ્યમાં છે. આમાં ૪૭ % રાજયકક્ષાના વિશ્વવિદ્યાલયો છે, ૨૦% ડીમ્ડ યુનિવર્સિટીઓ છે, ૭% થી ૧૦% રાષ્ટ્રીય કક્ષાના વિશ્વવિદ્યાલયો છે અને માત્ર ૧૬ % સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓ છે. ૬૩૪ માંથી માત્ર ૧૦૦ સ્વનિર્ભર સંસ્થાઓ છે. ઉચ્ચશિક્ષણક્ષેત્રે નોંધપાત્ર વધારો થયો છે. ૧૯૫૦ માં કુલ ૩૦ યુનિવર્સિટીઓ હતી, જેમાં કોલેજોની સંખ્યા ૬૩૫ હતી. ૨૦૧૧ સુધીમાં એમાં ત્રીસ ગણો વધારો થયો છે. આજે ૬૩૪ યુનિવર્સિટીઓ છે, ૩૩૦૨૩ કોલેજ છે, એટલે સરેરાશ યુનિવર્સિટી દીઠ કોલેજોની સંખ્યા ૫૫ છે. ૧૯૫૦ માં વિદ્યાર્થીઓની નોંધણી ૩,૯૭,૦૦૦ હતી અને તે ૨૦૧૧ સુધીમાં ૮૩,૯૯,૦૦૦ જેટલી નોંધાય છે તેમજ ૨૦૧૧ માં આ આંક ઉત્તરોત્તર વધીને [illegible],૭૫,૦૦૦ સુધી પહોંચ્યો. કુલ સંખ્યામાં કન્યાઓની નોંધણી ૧૯૫૦ માં ૪૩,૦૦૦ હતી, તે ૨૦૦૧ સુધીમાં ૩૩,૦૬,૦૦૦ થઈ અને ૨૦૧૧માં ૭૮,૪૯,૦૦૦ સુધી પહોંચી છે.

આમ, ઉચ્ચશિક્ષણનું ચિત્ર બદલાયું છે, વધુ સ્પષ્ટ થયું છે, પરંતુ એમાં સંશોધનનું પાસું ખૂબ નબળું છે. કુલ સંખ્યામાંથી સરેરાશ ૮૬ % વિદ્યાર્થીઓ સ્નાતક કક્ષા સુધી તથા ૧૨ % અનુસ્નાતક કક્ષા સુધી અભ્યાસ કરે છે અને માત્ર ૧ % વિદ્યાર્થીઓ સંશોધન કરવા પ્રેરાય છે. દેશના આ સમગ્ર ચિત્રમાં અમારી

સંસ્થા ભલે માત્ર બિન્દુ સમાન છે, તેનો હિસ્સો તૃણવત્ છે, છતાં આદિવાસી વિસ્તારમાં સંસ્થા દ્વારા શૈક્ષ[illegible] યોગદાન થઈ રહ્યું છે; તે હકીકતથી અમો આનંદ અને ગર્વ અનુભવીએ છીએ.

આપણી કોલેજના વાસ્તવિક ચિત્રનો વિચાર કરીએ તો વર્ષ ૨૦૧૨–૧૩ દરમિયાન સ્ના[illegible] કક્ષાએ વિદ્યાર્થીઓની કુલ સંખ્યા ૧૪૦૩ છે, તેમાં ૫૧૦ ભાઈઓ અને ૮૯૩ બહેનો છે. આમ, આ[illegible] ફેકલ્ટીમાં ૧૧૯૫ વિદ્યાર્થીઓ અને કોમર્સ ફેકલ્ટીમાં ૨૦૮ વિદ્યાર્થીઓ છે. અનુસ્નાતક કક્ષાએ (એમ.એ[illegible] એમ.કોમ.) વિદ્યાર્થીઓની કુલ સંખ્યા ૨૫૮ છે, તેમાં ૮૭ ભાઈઓ અને ૧૭૧ બહેનો છે. કોલેજ[illegible] ભૌતિક સુવિધા માટે તેમજ વિદ્યાર્થીઓની સવલતો માટે યુજીસી તરફથી ગ્રાન્ટ ફાળવવામાં આવે [illegible] યુજીસીની MS-4 અને MS-5 આ બે યોજના હેઠળ મેરીટ પ્રમાણે એસટી, એસસી, અને ઓબીસીના ૨[illegible] વિદ્યાર્થીઓને રૂા.૩,૦૦,૦૦૦ (રૂપિયા ત્રણ લાખ) આર્થિક ટેકો આપવામાં આવ્યો હતો. આ વર્ષે યુજીસ[illegible] ગ્રાન્ટમાંથી ડિજીટલ કલાસરૂમ બનાવી શકયા છીએ. વિદ્યાર્થીઓ મેદાની રમતોમાં કૌશલ્ય દાખવે તે મા[illegible] રમતગમતના મેદાનને પણ સુસજ્જ બનાવવાના પ્રયત્નો કરવામાં આવે છે; તેના જ ફલસ્વરૂપે ક્રિકે[illegible] અદ્યતન મેદાન અને ટર્ફ વિકેટ બનાવી શકયા છે અને ક્રિકેટના મેદાન માટે બે રોલર પણ ખરીદવામાં આ[illegible] છે.

નવા મકાનનું અપૂર્ણ કાર્ય પરમાત્માની કૃપાથી તેમજ સૌના સહકાર અને સામર્થ્યથી પરિપૂર્ણ કર[illegible] માટે સક્ષમ બન્યા છીએ. મહાનુભાવોની ઉપસ્થિતિમાં સદ્ગત મોહનકાકાની જન્મ જયંતીએ સ્મરણાંજલિ[illegible] તૈલચિત્રનું અનાવરણ કરવામાં આવ્યું. કોલેજમાં વર્ષ દરમિયાન સપ્તધારા અને વિદ્યાર્થી મંડળની તે[illegible] એન.એસ.એસ., એન.સી.સી.ની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓથી કોલેજ કેમ્પસ ધબકતું રહ્યું છે. આપણી કો[illegible] ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર તરફથી સપ્તધારાની પ્રવૃત્તિઓના અનુસંધાનમાં'A' ગ્રેડ (૧૦૦ માંથી [illegible] ગુણ) પ્રાપ્ત કરેલ છે. સપ્તધારાના સંયોજક પ્રા.રમીલાબેન નાયક તેમજ તેમની આખી ટીમને હા[illegible] અભિનંદન. રમતગમત ક્ષેત્રે એફ.વાય.બી.એ.ની વિદ્યાર્થિની કુ. સરિતા ગાયકવાડે એથ્લેટીક[illegible] વ્યકિતગત ચેમ્પિયનશીપ હાંસલ કરી, સંસ્થાને ચેમ્પિયનશીલ્ડ અપાવીને ગૌરવ અપાવ્યું છે તેમજ તે[illegible] અન્ય સ્પર્ધાઓમાં પણ ગોલ્ડ મેડલો તથા રોકડ ઈનામો મેળવીને કોલેજનું નામ રોશન કર્યુ છે. કુ. સ[illegible] ગાયકવાડને હર્દિક અભિનંદન.

યુજીસીની ૧૧મી યોજના અન્વયે યુજીસી તરફથી વિવિધ યોજના હેઠળ ગ્રાન્ટ ફાળવવામાં આ[illegible] તેમાંથી પુસ્તકો, સામયિકો અને જર્નલોની ખરીદીથી લાઈબ્રેરીની સમૃદ્ધિમાં વધારો થયો તેમજ અધ્[illegible] સાધનો અને કોમ્પ્યુટરની સવલતોથી કોલેજની સમૃદ્ધિમાં પણ વધારો થયો. અધ્યાપક મિત્રોએ પણ વિ[illegible] શૈક્ષણિક પ્રવૃત્તિઓ, કે.સી.જી.ના કાર્યક્રમો તેમજ સેમિનાર, કોન્ફરન્સ તથા સન્ધાનમાં ભાગ લઈને સંસ્[illegible] શૈક્ષણિક પાસું વધુ ઉજ્જવળ કર્યું. NCC ના CATC કેમ્પનું આયોજન પણ કોલેજમાં સફળતાપૂર્વક સં[illegible] થયું હતું. NSS અને NCC ની ઓફિસને અદ્યતન સગવડો પૂરી પાડવામાં આવી. ડૉ. બાબાસા[illegible] આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટીના કેન્દ્રને તેમજ વિદ્યાર્થીઓને સારી સગવડ મળે, તે માટે અલાયદી જ[illegible]

કેળવવામાં આવી છે. આમ, વિવિધ પ્રવૃત્તિઓથી વિદ્યાધામ સકારાત્મક સ્પંદનોથી ધબકતું રહ્યું છે.

અંગ્રેજીમાં એક ઉકિત છે; " Education Produces good men and good men act nobly" અર્થાત્ શિક્ષણ આપણામાં સારા સંસ્કારોનું સિંચન કરે છે, આપણને સત્વશીલ અને વધુ ભદ્રભાવવાળા બનાવે છે. આમ, શિક્ષણનું મહત્વ અનન્ય છે અને તેથી શિક્ષણમાં વિદ્યાર્થી હંમેશ કેન્દ્રસ્થ રહેવા જોઈએ, એમ કહી શકાય કે Higher Education is about Participation in process of learning for transformation. આપણા રાષ્ટ્રનું ભાવિ યુવાપેઢીના હાથમાં છે. પરંતુ તેમને કેળવવાની, સંસ્કારવાની જવાબદારી આપણા પક્ષે છે. તેમનું સકારાત્મક અને સર્જનાત્મક યોગદાન, તેમના આચારવિચારની ગુણવત્તા આપણે શિક્ષણ દ્વારા કેટલી કેળવી શકીએ તેના ઉપર જ ભાવિ ભારતવર્ષનું નિર્માણ થશે. આપણે જો યુવાધનને યોગ્ય દિશાનું માર્ગદર્શન અને શિક્ષણ આપવામાં અસક્ષમ રહીશું, તો તે આપણા પક્ષે નિષ્ફળતા ગણાશે અને તે રાષ્ટ્રીય ખોટ (National loss) ગણાશે. ટૂંકમાં શિક્ષણના પાયામાં શિક્ષક છે અને કેન્દ્રમાં વિદ્યાર્થી; પરંતુ રાષ્ટ્રની ઉન્નતિમાં સમાજનું ઉત્ત રદાયિત્વ પણ ઓછુ કેમ આંકી શકાય?

મારી ભીતરનાં સ્પદનોને શબ્દમાં મૂકું તો...

વેણ, વર્તન, વિસ્તારને યાદ રાખવું પડતું નથી,
સત્ય જે વદે એણે વધુ વિચારવું પડતું નથી.

જે રાખી શકે હંમેશાં ભીતર ચિરાગને –
એણે આંજતી રોશનીનું આવરણ ઓઢવું પડતું નથી.

ઝળહળાટનું બનાવટી દશ્ય જોવા પણ મળે નહિ,
સૂર્યની ગરિમા છે કે તેજ માગવું પડતું નથી.

આ ઉડાન ભરવા પાંખ છે, ફરકતી કોઈ ધજા નથી,
આસમાનનું આહ્‌વાન મળે ત્યારે હાંફવું પડતુંનથી.

કવિવર રવીન્દ્રનાથ ટાગોરની આ સુંદર પંકિતઓ કેટલું કહી જાય છે;

હે પ્રભુ, પૂર્વમાં તમારા શબ્દો,
પશ્ચિમમાં તમારું મૌન,
ઉત્તરમાં તમારી આંખો
દક્ષિણમાં તમારો શ્વાસ
કેન્દ્રમાં પૂજાસ્થાને તમે,
આસપાસ પરિક્રમામાં અમે બધા''

આખા વર્ષ દરમિયાન જાણે બિંદુઓ ભેગાં મળ્યાં સિંધુના આકારમાં, સૌએ અનુભવ્યું ભવ્ય સ્વ
સહકારમાં. અનોખા સમન્વય અને સહયોગથી કોલેજની ગરિમા ઉત્તરોત્તર વધતી રહી છે. આ અ
મેનેજિંગ ટ્રસ્ટીશ્રી અરવિંદભાઈ દેસાઈ, ટ્રસ્ટીશ્રી સલીમભાઈ પટેલ, માનદમંત્રીશ્રી દર્શનભાઈ દેસાઈ ત
તમામ ટ્રસ્ટીગણ પ્રતિ કૃતજ્ઞતા વ્યકત કરુંછું. કોલેજ પરિવારના તથા બીસીએના તમામ સદસ્યોને તે
બીસીએના ઈન્ચાર્જ આચાર્યશ્રી અશોકસિંહ સોલંકીને સહકાર અને સૌજન્ય બદલ ધન્યવાદ પાઠવું છું
તેમના પ્રતિ આભારની લાગણી વ્યકત કરું છું. અમો સૌ સાથે મળીને યંત્રરૂઢિના ન થતાં ચૈતન્ય વિકાસ
પગથિયાં સર કરીશું, એવી અમને શ્રદ્ધા છે.

□□□

મેનેજિંગ ટ્રસ્ટીશ્રી અરવિંદભાઈ દેસાઈનું પ્રિ. ડૉ. એફ. એચ. દેસાઈ દ્વારા સ્વાગત

વિમલ ઉચ્ચતર કેળવણી ટ્રસ્ટ, ચીખલી
ટ્રસ્ટીગણ

શ્રી અરવિંદભાઈ એમ. દેસાઈ
મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી

શ્રી સલીમભાઈ એફ. પટેલ
ટ્રસ્ટી

શ્રી દર્શનભાઈ એ. દેસાઈ
ટ્રસ્ટી અને માનદમંત્રી

શ્રીમતી સુવર્ણાબેન એ. દેસાઈ
ટ્રસ્ટી

શ્રીમતી ફરીદાબેન એસ. પટેલ
ટ્રસ્ટી

શ્રીમતી સોનલબેન ડી. દેસાઈ
ટ્રસ્ટી

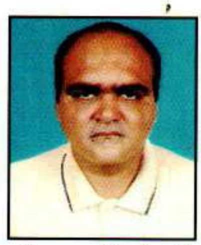

શ્રી મહેશભાઈ એ. દેસાઈ
ટ્રસ્ટી

વિદ્યાર્થીમંડળ : મંત્રીગણ

સાંસ્કૃતિક સમિતિ

ગીતેશ ડી.પટેલ

જનરલ સેક્રેટરી

મોહંમદતલ્હા એસ. આબેદ

નાણાંસમિતિ

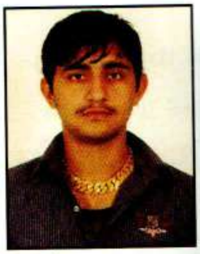

કનુભાઈ આર.ભરવાડ

પ્લાનિંગ ફોરમ

શ્વેતાદેવી આર.દૂબે

મેગેઝિન સમિતિ

હરિતાબેન આર.ચૌહાણ

સાહિત્ય વાદસભા

ભાવિની એમ.બારોટ

પ્રવાસ સમિતિ

ફૈયાઝ એફ. કડિયા

જિમખાના સમિતિ

અંકિત જે.પટેલ

વિદ્યાર્થી મંડળની વિવિધ સમિતિઓ, ચેરમેનશ્રીઓ અને મંત્રીઓની યાદી નીચે મુજબ છે:

વિદ્યાર્થી મંડળના પ્રમુખ : પ્રિ. ડૉ. એફ.એચ.દેસાઈ

નાણા સમિતિ : ચેરમેન – પ્રા. ડી.એસ.રાઠોડ મંત્રી – કનુભાઈ આર.ભરવાડ

જનરલ સેક્રેટરી : મોહંમદતલ્હા એસ.આબેદ

પ્લાનિંગ ફોરમ	:	ચેરમેન – પ્રા. વી.એમ.દેસાઈ	મંત્રી – શ્વેતાદેવી આર.દૂબે
મેગેઝિન સમિતિ	:	ચેરમેન – પ્રા.એસ.બી.પટેલ	મંત્રી – હરિતાબેન આર.ચૌહાણ
સાહિત્ય વાદસભા	:	ચેરમેન – પ્રા.દક્ષાબેન પટેલ	મંત્રી – ભાવિની એમ.બારોટ
પ્રવાસ સમિતિ	:	ચેરમેન – પ્રા.વી.એન.મુજડિયા	મંત્રી – ફૈયાઝ એફ. કડિયા
સાંસ્કૃતિક સમિતિ	:	ચેરમેન – પ્રા.રમીલાબેન નાયક	મંત્રી – ગીતેશ ડી.પટેલ
જિમખાના સમિતિ	:	ચેરમેન – પ્રા. જયમલ નાયક	મંત્રી – અંકિત જે.પટેલ

એપ્રિલ – ૨૦૧૨, યુનિ.ની પરીક્ષામાં કોલેજમાં પ્રથમ ક્રમ પ્રાપ્ત કરનારા વિદ્યાર્થીઓ

એફ.વાય.બી.એ.

પટેલ સંજય બી.

એસ.વાય.બી.એ.

આહીર તેજલ જે.

ટી.વાય.બી.એ.
ગુજરાતી

ગામીત હીના સી.

ટી.વાય.બી.એ.
સંસ્કૃત

પટેલ વીણા એન.

ટી.વાય.બી.એ.
હિન્દી

પટેલ સ્મિતા એ.

ટી.વાય.બી.એ.
ઈતિહાસ

આહીર રાકેશ જે.

એમ.એ.,સેમ.– ૨
સંસ્કૃત

પટેલ વૈશાલી ડી.

એમ.એ.,સેમ.– ૨
હિન્દી

ચૌધરી પ્રીતિકા પી.

એમ.એ.,સેમ.–૪
સંસ્કૃત

નાયક ચેતન એમ.

એમ.એ.,સેમ.–૪
હિન્દી

રાવત ભાગ્યશ્રી ટી.

એપ્રિલ – ૨૦૧૨, યુનિ.ની પરીક્ષામાં કોલેજમાં પ્રથમ ક્રમ પ્રાપ્ત કરનારા વિદ્યાર્થી

એસ.વાય.બી.કોમ.

મિસ્ત્રી તેજસકુમાર આર.

ટી.વાય.બી.કોમ.

સંતવાણી સપના જે.

એમ.કોમ.સેમ.– ૨

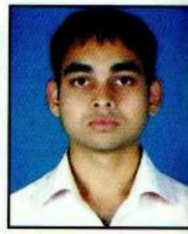

ભોય રાહુલ ટી.

અન્ય પ્રવૃત્તિઓમાં વિશેષ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થીઓ

વીર નર્મદ દ. ગુ. યુનિ. એથ્લેટીકસ મીટ – ૨૦૧૨ – ૧૩

એફ.વાય.બી.એ.

The Fastest Woman
Athelet
of the University

ગાયકવાડ સરિતા એલ.
વ્યકિતગત ચેમ્પિયન : ૯ ગોલ્ડ મેડલ, ૧ સિલ્વર મેડલ, સપ્તધારા રાજયકક્ષાની સ્પર્ધામાં ૨ ગોલ્ડ મેડલ
ખેલ મહાકુંભમાં ૧ સિલ્વર મેડલ, મેરેથોન દોડ સ્પર્ધામાં પ્રથમ

એસ.વાય.બી.એ.

પટેલ રવિ એન.
એઈડ્ઝ સંબંધિત પોસ્ટર સ્પર્ધામાં
દ્વિતીય ક્રમે અને યુવક મહોત્સવમાં
તૃતીય ક્રમે વિજેતા

ટી.વાય.બી.એ.

પટેલ પ્રિયંકા બી.
૨ ગોલ્ડ મેડલ

એસ.વાય.બી.એ

હેમાંગી ભોયા
૧ ગોલ્ડ મેડલ
૧ સિલ્વર મેડલ
૩ બ્રોન્ઝ મેડલ

વિમલ ઉચ્ચતર કેળવણી ટ્રસ્ટ, ચીખલી
ટ્રસ્ટીગણ

શ્રી અરવિંદભાઈ એમ. દેસાઈ
મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી

શ્રી સલીમભાઈ એફ. પટેલ
ટ્રસ્ટી

શ્રી દર્શનભાઈ એ. દેસાઈ
ટ્રસ્ટી અને માનદમંત્રી

શ્રીમતી સુવર્ણાબેન એ. દેસાઈ
ટ્રસ્ટી

શ્રીમતી ફરીદાબેન એસ. પટેલ
ટ્રસ્ટી

શ્રીમતી સોનલબેન ડી. દેસાઈ
ટ્રસ્ટી

શ્રી મહેશભાઈ એ. દેસાઈ
ટ્રસ્ટી

વિદ્યાર્થીમંડળ : મંત્રીગણ

સાંસ્કૃતિક સમિતિ

ગીતેશ ડી.પટેલ

જનરલ સેક્રેટરી

મોહંમદતલ્હા એસ. આબેદ

નાણાંસમિતિ

કનુભાઈ આર.ભરવાડ

પ્લાનિંગ ફોરમ

શ્વેતાદેવી આર.દૂબે

મેગેઝિન સમિતિ

હરિતાબેન આર.ચૌહાણ

સાહિત્ય વાદસભા

ભાવિની એમ.બારોટ

પ્રવાસ સમિતિ

ફૈયાઝ એફ. કડિયા

જિમખાના સમિતિ

અંકિત જે.પટેલ

વિદ્યાર્થી મંડળની વિવિધ સમિતિઓ, ચેરમેનશ્રીઓ અને મંત્રીઓની યાદી નીચે મુજબ છે :

વિદ્યાર્થી મંડળના પ્રમુખ : પ્રિ. ડૉ. એફ.એચ.દેસાઈ

નાણા સમિતિ : ચેરમેન – પ્રા. ડી.એસ.રાઠોડ મંત્રી – કનુભાઈ આર.ભરવાડ

જનરલ સેક્રેટરી : મોહંમદતલ્હા એસ.આબેદ

પ્લાનિંગ ફોરમ	:	ચેરમેન –	પ્રા. વી.એમ.દેસાઈ	મંત્રી –	શ્વેતાદેવી આર.દૂબે
મેગેઝિન સમિતિ	:	ચેરમેન –	પ્રા.એસ.બી.પટેલ	મંત્રી –	હરિતાબેન આર.ચૌહાણ
સાહિત્ય વાદસભા	:	ચેરમેન –	પ્રા.દક્ષાબેન પટેલ	મંત્રી –	ભાવિની એમ.બારોટ
પ્રવાસ સમિતિ	:	ચેરમેન –	પ્રા.વી.એન.મુજડિયા	મંત્રી –	ફૈયાઝ એફ. કડિયા
સાંસ્કૃતિક સમિતિ	:	ચેરમેન –	પ્રા.રમીલાબેન નાયક	મંત્રી –	ગીતેશ ડી.પટેલ
જિમખાના સમિતિ	:	ચેરમેન –	પ્રા. જયમલ નાયક	મંત્રી –	અંકિત જે.પટેલ

એપ્રિલ – ૨૦૧૨, યુનિ.ની પરીક્ષામાં કોલેજમાં પ્રથમ ક્રમ પ્રાપ્ત કરનારા વિદ્યાર્થીઓ

એફ.વાય.બી.એ.

પટેલ સંજય બી.

એસ.વાય.બી.એ.

આહીર તેજલ જે.

ટી.વાય.બી.એ.
ગુજરાતી

ગામીત હીના સી.

ટી.વાય.બી.એ.
સંસ્કૃત

પટેલ વીણા એન.

ટી.વાય.બી.એ.
હિન્દી

પટેલ સ્મિતા એ.

ટી.વાય.બી.એ.
ઈતિહાસ

આહીર રાકેશ જે.

એમ.એ.,સેમ.– ૨
સંસ્કૃત

પટેલ વૈશાલી ડી.

એમ.એ.,સેમ.– ૨
હિન્દી

ચૌધરી પ્રીતિકા પી.

એમ.એ.,સેમ.–૪
સંસ્કૃત

નાયક ચેતન એમ.

એમ.એ.,સેમ.–૪
હિન્દી

રાવત ભાગ્યશ્રી ટી.

એપ્રિલ – ૨૦૧૨, યુનિ.ની પરીક્ષામાં કોલેજમાં પ્રથમ ક્રમ પ્રાપ્ત કરનારા વિદ્યાર્થીઓ

એસ.વાય.બી.કોમ.

મિસ્ત્રી તેજસકુમાર આર.

ટી.વાય.બી.કોમ.

સંતવાણી સપના જે.

એમ.કોમ.સેમ –

ભોય રાહુલ ટી.

અન્ય પ્રવૃત્તિઓમાં વિશેષ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થીઓ

વીર નર્મદ દ. ગુ. યુનિ. એથ્લેટીક્સ મીટ – ૨૦૧૨ – ૧૩

એફ.વાય.બી.એ.

The Fastest Woman Athelet of the University

ગાયકવાડ સરિતા એલ.

વ્યકિતગત ચેમ્પિયન : ૯ ગોલ્ડ મેડલ, ૧ સિલ્વર મેડલ, સપ્તધારા રાજયકક્ષાની સ્પર્ધામાં ૨ ગોલ્ડ મેડલ
ખેલ મહાકુંભમાં ૧ સિલ્વર મેડલ, મેરેથોન દોડ સ્પર્ધામાં પ્રથમ

એસ.વાય.બી.એ.

પટેલ રવિ એન.
એઈડ્ઝ સંબંધિત પોસ્ટર સ્પર્ધામાં દ્વિતીય ક્રમે અને યુવક મહોત્સવમાં તૃતીય ક્રમે વિજેતા

ટી.વાય.બી.એ.

પટેલ પ્રિયંકા બી.
૨ ગોલ્ડ મેડલ

એસ.વાય.બી.એ.

હેમાંગી ભોયા
૧ ગોલ્ડ મેડલ
૧ સિલ્વર મેડલ
૩ બ્રોન્ઝ મેડલ

ગુજરાત ગૌરવ ગાન

આજ રે સપનામાં મેં તો નિર્મળ ગુજરાત દીઠું જો,
ખળખળતી નર્મદા રે સાહેલી મારા સપનામાં રે.

આજ રે સપનામાં મેં તો સફળતાનું ગુજરાત દીઠું જો,
ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ રે સાહેલી મારા સપનામાં રે.

આજ રે સપનામાં મેં તો પ્રગતિનું ગુજરાત દીઠું જો,
જ્યોતિગ્રામ યોજના રે સાહેલી મારા સપનામાં રે.

આજ રે સપનામાં મેં તો સમૃદ્ધિનું ગુજરાત દીઠું જો,
સંસ્કારની સુવાસ રે સાહેલી મારા સપનામાં રે.

આજ રે સપનામાં મેં તો હરણફાળ ગુજરાત દીઠું જો,
કન્યાશિક્ષણ રે સાહેલી મારા સપનામાં રે.

આજ રે સપનામાં મેં તો માયાળુ ગુજરાત દીઠું જો,
[illegible] લોકો રે સાહેલી મારા સપનામાં રે.

આજ રે સપનામાં મેં તો વાયબ્રન્ટ ગુજરાત દીઠું જો,
આર્થિક ક્રાંતિ રે સાહેલી મારા સપનામાં રે.

આજ રે સપનામાં મેં તો સ્પર્ધાત્મક ગુજરાત દીઠું જો,
આસ્તિકતાનો જુવાળ રે સાહેલી મારા સપનામાં રે.

આજ રે સપનામાં મેં તો હસતું ગુજરાત દીઠું જો,
[illegible] ખેડૂતો રે સાહેલી મારા સપનમાં રે.

વિભૂતિ પટેલ
એસ.વાય.બી.એ.
(સેમેસ્ટર-૪)

દીકરી

સંતાનરૂપે જેને મળી જાય દીકરી,
દુઃખનું કારણ બની જાય દીકરી.

દીકરા સમાન તક મળી જાય તો –
સફળતાનો પર્યાય બની જાય દીકરી.

લોક નવાં, ઘર નવું, વાતાવરણ નવું,
સાસરામાં તોય ભળી જાય દીકરી.

દહેજના વાંકે મોતને નિમંત્રણ મળે,
કંકાસથી કયારેક બળી જાય દીકરી.

સ્વજનોને કદી દુઃખી ના જોઈ શકે,
સૌને સુખી કરવા મરી જાય દીકરી.

ગાયત્રી ટંડેલ
એમ.કોમ.

બે ગઝલ

૧

આ ધરાના સંગથી અંકુર હરખ સાથે વધે
આસમાની સ્નેહ લઈને એ ઝડપ સાથે વધે

સ્વપ્નમાં તો સ્પર્શ વાદળ કે ગગનનો થાય છે
દૃષ્ટિ મનની પાર પ્હોંચીને અકળ સાથે વધે

ઓસનાં જીવતર હમેશાં અપ્તરંગી હોય છે
સૂર્યની સામે સ્મરણ એનાં વિલય સાથે વધે

જાત સાથે વાત કરવી ખૂબ અઘરી વાત છે
લોકની વાતો જરા સરખી અગન સાથે વધે

ફૂલની વચ્ચે બધી ફોરમ કદી ઘર નહિ કરે
એ સ્વયમ્ અળગી બની આગળ પવન સાથે વધે

૨

ઝરણ સઘળાં વધે આગળ પછી પાછળ જુએ પણ નહિ
નદી સાગર સુધી જઈને કદી પાછી વળે નહિ

શિખર આંબ્યા પછી છોને ગગનની પાર જાશે મન
ધરાનો સ્નેહ અવગણતાં સફળ ક્યારે થશે નહિ

સમંદરના સહારે નાવની છેલ્લે અધોગતિ છે
હલેસાં એમની સાથે રહે તો એ ડૂબે પણ નહિ

સમજ અને અણસમજની વાત વધતાં તો વધે અંતર
પછી તો દોસ્ત બે જણની નિકટતા સંભવે પણ નહિ

પુરાવો જો જગાનો માગશે તો આપવો પડશે
હયાતીનો પુરાવો માગશે ત્યારે ગમે પણ નહિ

પ્રા.ડૉ.ગજાનન પટેલ

આધુનિક સમયમાં શિક્ષણ અને નૈતિક મૂલ્ય

તેજસ મિસ્ત્રી
ટી.વાય.બી.કોમ.

શિક્ષણ જ એક માત્ર એવું સાધન છે કે જેના માધ્યમથી હિંસક ક્રાન્તિ વિના સમાજમાંપરિવર્તન લાવી શકાય. બીજા માધ્યમો સહાયક બની શકે છે, પરંતુ રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ વ્યવસ્થા જ એક માત્ર એવું માધ્યમ છે, જે સમાજના બધા જ લોકો સુધી પહોંચી શકે છે.

આધુનિક સદી એ એકવીસમી સદી છે અને એકવીસમી સદીને મહાનુભાવોએ 'જ્ઞાનની સદી' કહી છે. આધુનિક સમયમાં જ્ઞાન શિક્ષણ સાથે સીધું સંલગ્ન છે. શિક્ષણ જીવનના વિકાસની પ્રક્રિયા છે. એ જીવનની [illegible]ના છે. જીવનનું સાક્ષાત સ્વરૂપ છે. શિક્ષણ જ સમાજની ઉન્નતિનો પાયો છે. વ્યક્તિના જીવનમાં અને સમાજમાં જે કંઈ વિકાસ થયો છે, તે શિક્ષણ દ્વારા જ થયો છે. સંસ્કાર અને સંસ્કૃતિના વિકાસ પાછળ શિક્ષણની [illegible] રહેલી છે. વાસ્તવમાં શિક્ષણ જીવનના વિકાસનો પર્યાય છે.

શિક્ષણ એટલે મનુષ્યના જ્ઞાનાત્મક, ભાવનાત્મક અને ક્રિયાત્મક સંસ્કારોનો સમન્વય. શિક્ષણ દ્વારા [illegible] શક્ય બને છે તથા તેનાથી વ્યવહારમાં પરિવર્તન આવે છે. જ્ઞાનથી ઈચ્છા જાગૃત થાય છે અને ઈચ્છા [illegible]ને ક્રિયાશીલ બનાવે છે અર્થાત્ વ્યવહાર કરવા પ્રેરે છે.

શિક્ષણનો અર્થ માત્ર વાંચવું, લખવું અથવા જુદા જુદા વિષયોની માહિતી પ્રાપ્ત કરવી, એ જ નથી. [illegible] વા ઉપરાંત, ચારિત્ર્યનો વિકાસ, વ્યક્તિત્વનું ઘડતર અને જીવનના નિર્માણનું અધિક મહત્વ છે. આધુનિક સમયમાં શિક્ષણની વાત કરવી હોય, ત્યારે એટલું કહી શકાય કે આજનું શિક્ષણ માનવીને માત્ર ડિગ્રી [illegible] અર્થાત્ આજનું શિક્ષણ માનવીને આર્થિક રીતે પગભર કરવા સમર્થ છે, પરંતુ માનવીમાં સંસ્કારોનું [illegible] કરી શકતું નથી. આજનું શિક્ષણ માનવીમાં ઉત્તરદાયિત્વની ભાવના વિકસાવવા અસમર્થ બને

આજે ઉચ્ચશિક્ષણ મેળવીને સારી કંપનીમાં નોકરી મેળવવી, એ જ એક માત્ર ધ્યેય સૌ વિદ્યાર્થીઓમાં [illegible] છે. આજનું શિક્ષણ વિદ્યાર્થીઓને પુસ્તકિયું જ્ઞાન આપીને તેમને પરીક્ષાલક્ષી બનાવી, તેઓને સારું [illegible], સુખસાહ્યબી આપી શકે છે, તેમાં બે મત નથી, પરંતુ આજનું શિક્ષણ વિદ્યાર્થીઓમાં નૈતિક [illegible] કરી શકતું નથી. જીવનમાં આપણે જે કંઈ મેળવીએ છીએ, તેને માટે આપણે સૌએ કોઈનું ઋણ [illegible]વું જોઈએ. આપણે જ્યારે સમાજમાં રહીએ છીએ, ત્યારે એ સમાજમાં આવતા ઉતાર – [illegible] આપણે આપણી નૈતિકતા દાખવવી જોઈએ.

આજે વિદ્યાર્થીઓને આધુનિક પદ્ધતિએ પુસ્તકો દ્વારા જ શિક્ષણ આપવામાં આવી રહયું છે. આજનો [illegible] ડિગ્રી મેળવવા પાછળ કે સારા ગુણાંક મેળવવા પાછળ ઘેલો બની ગયો છે. આજનું શિક્ષણ સારા

ગુણાંક અને સારી નોકરી અપાવે છે અને તેની કારકિર્દી બનાવવામાં મદદરૂપ થાય છે. આજનું શિક્ષ જીવનનિર્વાહ માટે ઉપકારક છે; તે ખોરાક, વસ્ત્રો અને રહેઠાણની સમસ્યાને હલ કરી શકે છે, તે ભૌતિ સુખસંપત્તિ અને સમૃદ્ધિ આપી શકે છે. પરંતુ વિદ્યાર્થીઓએ સમાજ પ્રત્યે જે નૈતિક ભૂમિકા ભજવવાની છે તેનો પાયો નાંખી શકતું નથી.

સંસ્કાર એટલે માનવીય વર્તનના મૂલ્યો, નિયમો અને પ્રમાણિતોનું, પેઢી દર પેઢી સિંચાતા રહેલા અને તે મુજબ આચરતા રહેલા સીમાંકિત વર્તનોનું જૂથ. આ નિયમો પ્રમાણિત મૂલ્યોને નિર્ધારિત કરવામાં મહત્ત્વનો ભાગ ભજવે છે, કારણ કે દરેક વ્યકિત પોતાની વર્તણૂક દ્વારા જ આખાયે સમૂહના સંસ્કારને સ્થિર કે સ્થગિત કરતા હોય છે, ત્યારે પ્રશ્ન એ થાય છે કે શું આધુનિક શિક્ષણ વિદ્યાર્થીઓમાં કે શિક્ષકોમાં સંસ્કારોનું સિંચન કરી શકે છે ખરું? સારું શું છે અને ખરાબ શું છે, તે વચ્ચેની ભેદરેખા ઉકેલી આપે છે ખરું?

શિક્ષણ જ્ઞાનની સાધના છે, જ્ઞાન આત્માનો પ્રકાશ છે. વાસ્તવમાં મનુષ્યની અંતર્નિહિત જ્ઞાનશકિતને અભિવ્યકત કરવી, એ જ શિક્ષણ છે. જે ધ્યેય સિદ્ધ કરવામાં આધુનિક શિક્ષણ નિષ્ફળ ગયું છે. શિક્ષણ જ મનુષ્યને ઊંચો બતાવે છે અને શિક્ષણ સ્વયં સંસ્કાર સાથેની પ્રગતિકૂચ છે, ચારિત્ર્ય નિર્માણની પ્રક્રિયા છે, જીવન ઘડતરની તાલીમ છે અને વ્યકિતવ કૌશલ્યની વિકાસયાત્રા છે.

શરીર, મન, બુદ્ધિ, અંતરાત્મા અને પ્રાણનું વિરલ સંકલન–સંયોજન થાય, તેવી શિક્ષણપ્રવૃત્તિ જ એક જીવન રસાયણ પૂરું પાડે છે. શારીરિક, બૌદ્ધિક, માનસિક અને વ્યકિતગત– સમૂહગત આંતર –બાહ્ય વિકાસ માટે, શિક્ષણ એક ભૂમિકા છે. શુંઆ ભૂમિકા, આજનું શિક્ષણ ભજવી રહ્યું છે, ખરું?

શિક્ષણના આકાશમાં કયાંક કયાંક કાળી લકીરો અવશ્ય છે, પણ સાથોસાથ તેજરેખા પણ છે. આશાવાદી મનુષ્ય ઊજળી બાજુનો ઉપાસક છે, તેથી આપણે વિચારીશું કે, "There is a silver hope lying behind every dark clouds."

☐ ☐ ☐

જીવન ઘડતરમાં પુસ્તકોનું યોગદાન

– તેજલ આહીર
ટી.વાય.બી.એ.

રાજ્ય કે રાષ્ટ્રના ઘડતરમાં મન અને તન મહત્ત્વપૂર્ણ ભાગ ભજવે છે. મનના સ્વાસ્થ્યનો આધાર વિચાર ઉપર છે. સારા, સાચા, શુદ્ધ વિચારોના મૂળમાં વાચન રહ્યું છે. સારાંપુસ્તકોનું વાચન મનમાં શુદ્ધ અને સાત્વિક વિચારોને જન્મ આપે છે. આમ વ્યકિતના જીવનઘડતરમાં પુસ્તકોનું ઘણું મોટું યોગદાન રહેલું છે.

૨૧મી સદી જ્ઞાનવિજ્ઞાનની સદી છે. આજે મોટા ભાગના દેશોની જ્ઞાનની ક્ષિતિજો એટલી બધી વિસ્તરી છે કે આજનું જ્ઞાન આજે જ વાસી થઈ જાય છે. આજનો માણસ ભૌતિકવાદી બની ચૂકયો છે, ભૌતિકતાની પાછળ એવો ઘેલો બની રહ્યો છે કે તેને આવતીકાલની ચિંતા નથી. રાજ્ય, રાષ્ટ્ર કે પોતાનાં બાળકોની પણ ચિંતા નથી. આજનો માનવી યંત્ર બની ચૂકયો છે અને તે વૈચારિક દષ્ટિએ એટલો બધો કંગાળ બની રહ્યો છે કે તેને ફકત ને ફકત ચેકબુક અને પાસબુકમાં જ રસ રહ્યો છે. તે પોતાનું જીવનઘડતર કરી શકે તેવાં પુસ્તકોની મૈત્રી કરવાનું ભૂલી ગયો છે. ગાંધીજીએ યોગ્ય જ કહ્યું છે કે " પુસ્તકો મન માટે સાબુનું કાર્ય કરે છે, મનની મલિનતાને દૂર કરવા માટે સારાં પુસ્તકોનું પઠન ઘણું જરૂરી છે."

સારાં પુસ્તકો દીવા સમાન છે. દીવો સળગીને અંધકારને દૂર કરે છે અને વાંચેલાં પુસ્તકો માનવીના જીવનમાં જ્ઞાનનો પ્રકાશ પાથરે છે. જ્ઞાનશકિતના ક્ષેત્રમાં પુસ્તકો આપણાં સાચાં રાહબર બની શકે છે. વાચન માનવીને કેળવે છે, ઘડે છે અને માનવીની વિચારની ક્ષિતિજોને વિસ્તારે છે. વાચનથી માનવીમાં વૈચારિકતા અને સદ્ભાવના કેળવાય છે.

સંગીતનો જેવો સંબંધ આત્માં સાથે છે, તેવો સંબંધ વાચનનો બુદ્ધિ સાથે છે. વાચન વિચારોને ઘડે છે, મધુર સલાહકાર, ઉત્તમ શિક્ષક અને શ્રેષ્ઠ મિત્ર સમાન છે. તે મનની શાંતિ, વિચારશકિત અને કલ્પનાનો વિકાસ સાધે છે. જીવન ટકાવવા માટે આહાર જેટલો અનિવાર્ય છે એટલું જ વાંચન પણ જરૂરી છે. વાચન [illegible] વિચારોને શુદ્ધ કરે છે, ભાવનાને પવિત્ર રાખે છે, શુભવૃત્તિ જાગૃત કરી, પુરુષાર્થની પ્રેરણા આપે [illegible] જેનાથી આપણી પ્રજાનું જીવન સંતોષમય, આશામય તથા સંસ્કારમય બને છે.

ઝરણું છે પુસ્તક અવિરત વહેતું
અડે તેને પવિત્ર કરતું
કૂવા માટે સ્રોત અને અમૃત
કેટલાકને માટે ધોધ, લાગે તેને બોધ છે.

જ્ઞાન મેળવવાની પ્રક્રિયામાં અનુભવો, અવલોકન ઉપરાંત વિશાળ વાચન વિશેષ ભાગ ભજવે છે. [illegible] પોતાની જરૂરિયાત મુજબનું જ્ઞાન સમાચારપત્રો, સામયિકો કે ઈલેકટ્રોનિક્સ માધ્યમો વડે મેળવે [illegible]માં સરળતાથી ઉપલબ્ધ થાય એવું કોઈ માધ્યમ હોય તો તે પુસ્તક છે. પરંતુ તેને વાંચીને

આત્મસાત્ કરવું જ ખૂબ અગત્યનું છે. જે જેવું વાંચે છે, તેવું વિચારે છે, તેવો અમલ કરે છે. વાંચેલા પુસ્ત વિચારો આપણું અચેતન મન ઝીલે છે અને સમય આવે ત્યારે તે આપણને પ્રતિકાર કરવા પ્રેરે છે.

આપણે અભ્યાસક્રમ માટે નિયત થયેલાં પુસ્તકો વાંચીએ છીએ, તેનાથી આપણામાં માહિતી જ્ઞાનનો વધારો થાય છે. જયારે ઈતર વાચનથી વિદ્યાર્થીનો અભ્યાસ ઘનિષ્ઠ અને ચિરંજીવ બને ભણતરમાં પુસ્તકો વાંચવાથી પહેલો નંબર લાવી શકાય, પરંતુ જીવનમાં પહેલો નંબર લાવવો હોય તો વાચન જ કરવું પડે છે. આજે આ વાત સાવ ભૂલાઈ ગઈ છે. આજે ટકા અને મેરીટના જમાનામાં, સ્પર્ધા દોડના માહોલમાં, ભૌતિક સંપત્તિ અને ભોગવાદના યુગમાં વાચનને મહત્ત્વ આપી "જાગ્યા ત્યારથી સવાર" ગણીને પુસ્તકો વાંચવા મંડી પડવું જોઈએ.

પુસ્તકો નિર્જીવ હોવા છતાં સજીવ જેવું કામ કરે છે. કવિ કલાપી પુસ્તકોની મહત્તા દર્શાવતાં કહે 'જીવુ તો જીવું પુસ્તકો થકી'. પુસ્તકો જેવા સારા કોઈ મિત્ર નથી. તેઓ તો આપણા સુખદુઃખના સાથી છે. સુ અને દુઃખમાં તેઓ સમભાવપૂર્વક રહેવાની પ્રેરણા આપે છે. મહાપુરુષોનાં જીવનચરિત્રો વાંચવાથી આપ વિપત્તિમાંપણ શાંતિ અને ધીરજ રાખવાની પ્રેરણા મળે છે. સારાં પુસ્તકો અંધશ્રદ્ધા, વહેમ, કુરિવાજો વ દૂર કરવામાં મહત્ત્વનો ભાગ ભજવે છે. જીવનમાં જો પુસ્તક તમારો મિત્ર હશે તો કોઈના ઓશિયાળ આધારની આવશ્યકતા નહિ રહે. સોક્રેટિસે યોગ્ય જ કહ્યું છે કે "પુસ્તકાલય એ નૂતન વિચારોનું પ્રસૂતિગૃ છે." તો વળી રશિયન લેખક લખે છે કે–"દરેક પુસ્તક મને નવો ચમત્કાર લાગે છે અને દરેક લેખક જાદુગર

ચીની ભાષામાં એક સરસ કહેવત છે કે પુસ્તક એ ખિસ્સામાં લઈને હરીફરી શકાય તેવો બાગ ગુણવંત શાહ તો એવો આગ્રહ રાખે છે કે પ્રત્યેક ઘરમાંએક નાનકડું પુસ્તકાલય હોવું જોઈએ. તલ્લીન થ કોઈ પુસ્તકમાં ખોવાઈ જવું એ વ્યકિતના જીવનનો એક લહાવો છે, એ લહાવો વાચન વિમુખ કે નિર માણસો માણી શકતા નથી. વધુમાં વિદ્યારૂપી ધન એવું છે કે તે કોઈનાથી ચોરી શકાતું નથી. તેની કદી આ પાઈમાં કિંમત કરી શકાતી નથી. તે કદી ક્ષીણ થતું નથી અને તેથી જ વિદ્યાધન એ સર્વમાં શ્રેષ્ઠ છે.

આજે વધતી જતી હિંસા, આત્મહત્યા, બળાત્કાર, ખૂન, ચોરી, કલેશ, વધતાં જતાં અનાથાશ્ર અને વૃદ્ધાલયો વગેરે સાક્ષી પૂરે છે કે આપણો સમાજ કેટલો સંસ્કારી છે ? આ માટે ઉત્તમ પુસ્તકો જ જરૂરી આવાં પુસ્તકો જ માનવીને જીવવા માટે પ્રેરે છે. મહાન વિચારકો અમસ્તા જ અવતરતા નથી હોતા. તેમ જ્ઞાન, તેમની વિચારશીલતા વાચનનાં કારણે જ પરિપકવ બન્યાં હોય છે. આજના માણસને સૌથી વધુ ડ હોય તો તે પ્રવર્તમાન પરિપ્રેક્ષ્યમાં એકલવાયાપણાનો અને પાછળ રહી જવાનો છે. આ પ્રકારના ડરને જીત માટે પુસ્તકો જ શ્રેષ્ઠ ઔષધ છે. જીવનના સારા નરસા અનુભવો અને સંજોગોમાંથી પુસ્તક જ વ્યકિતને તા છે.

જ્ઞાન સાથે ગમ્મત આપવાનું કામ પુસ્તકો કરે છે. સુખ, શાંતિ, પ્રસન્નતા તો આપે જ છે પરંતુ જો અને જોસ્સો પણ આપે છે. માર્ગ ભૂલેલાને ભોમિયા બની મંજિલ બતાવે છે. જે વ્યકિત સાહિત્ય કે પુસ્તક અલિપ્ત રહે છે તે અધૂરો છે. પશુથી પણ બદતર છે. જેમણે નિરંતર પુસ્તકોની ઉપાસના કરી તેમણે ઘણુંબ પ્રાપ્ત કર્યું છે, તેથી જ લોકમાન્ય તિલક કહે છે કે – "હું નરકમાં પણ ઉત્તમ પુસ્તકોનું સ્વાગત કરીશ, કારણ એનામાં એવી શકિત છે કે તે જ્યાં હશે ત્યાં એની મેળે જ સ્વર્ગ રચી દેશે."

કેટલાક મહાન માણસોના જીવનમાં પુસ્તકોનો શો પ્રભાવ છે, એ તરફ એક નજર નાખીએ તો નેપોલિયન રાજા યુદ્ધખોર હતો છતાં તેને પુસ્તકો વાંચવાનો ભારે શોખ હતો. તે ઘરે તો પુસ્તકો વાંચતો જ પરંતુ યુદ્ધ કરવા જતો, ત્યાં પણ પુસ્તકો લઈ જતો.

રશિયાના મહાન લેખક ટોલ્સ્ટોય નાનપણથી જ વાચનના ભારે શોખીન હતા. આથી જ તેઓ એક મહાન લેખક બની શકયા. 'યુદ્ધ અને શાંતિ' નામની એક હજાર પાત્રોવાળી નવલકથા લખી જગતને આશ્ચર્યમાં મૂકી દીધું.

સરદાર પટેલ અભ્યાસ કરતા ત્યારે ૧૭–૧૮ કિલોમીટર ચાલીને પુસ્તકાલયમાં જતા અને ત્યાં જઈને વાંચતા. ગાંધીજીને 'UNTO THE LAST' નામનું પુસ્તક વાંચીને સત્યાગ્રહ કરવાની પ્રેરણા મળી હતી. તેમણે કહ્યું છે કે જ્યારે જ્યારે મને મૂંઝવણ થાય છે ત્યારે હું ગીતામાંથી માર્ગદર્શન મેળવું છું. મહાન ફિલ્મ કલાકાર અમિતાભ બચ્ચન પણ કહે છે કે પુસ્તક વાંચન એ મારા જીવનનો અભિન્ન હિસ્સો છે.

મહાપુરુષોના જીવનમાં ડોકિયું કરતાં સમજાશે કે તેમના જીવનની સફળતામાં મોટો પ્રભાવક ભાગ પુસ્તકોનો રહ્યો છે. પુસ્તકો વ્યકિતની દશા અને દિશા સુધારે છે. સમયાંતરે ઘરમાં પુસ્તકોની ખરીદી થવી જોઈએ. જન્મદિને પણ પુસ્તકો ભેટ આપીને તેનું મહત્ત્વ દર્શાવવું જોઈએ. પુસ્તકો કબાટમાં પડી રહે ને ઊધઈ ખાઈ જાય એના કરતાં વાંચતાં વાંચતાં ફાટી જાય તે ઈચ્છનીય છે. Book Reading is the Process of human empowerment for the better and higher quality of life. અર્થાત્ પુસ્તકોનું વાંચન એ શ્રેષ્ઠ અને ઉચ્ચ જીવનની ગુણવત્તા માટે માનવવિકાસની પ્રક્રિયા છે.

આધુનિક ટેકનોલોજીના પરિણામે સરસ કાગળ, મુદ્રણ અને બાઈન્ડિંગના લીધે વિચારોના પ્રતિબિંબ માટે પુસ્તક એક સબળ સાધન બની રહે છે. વર્તમાનકાળમાં ઈન્ટરનેટનું ચલણ વધવા છતાં જ્ઞાનના પ્રસારનું તે સર્વોત્તમ સાધન તો છે જ. ઘણાંખરાં ઘરોમાં, શો કેસમાં ધાર્મિક ગ્રંથો રાખવાની ફેશન આવી છે. પરંતુ પુસ્તકો ફકત શો – પીસ નથી. શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા, રામાયણ કે મહાભારત જેવા ગ્રંથો માત્ર પૂજા માટે નથી. આવા ગ્રંથોને ખોલીને ઓછામાં ઓછું એક પાનું વાંચીને મનન કરવાનો નિયમ કરીએ તો જીવન ધન્ય બની જાય. જે ઘરોમાં સારાંપુસ્તકો નથી, તે પુસ્તકો વિનાનું ઘર સ્મશાન જેવું છે. અનેક ઉત્તમ પુસ્તકો કોઈ પણ દેશના યુવાનોને સાચી દિશા આપી શકે છે.

પુસ્તકો એ આપણા મોટા ગુરુ છે અને સદાય સાથે રહેલા મિત્રો છે ને કયારેય વિશ્વાસઘાત ન કરે એવા વિશ્વાસુ સેનાની જેવા મિત્રો છે. હૃદયની લાગણીઓ સંતુલિત રાખી જીવનમાં સમન્વયથી જીવવાનું પુસ્તકો જ શીખવે છે. અંતમાં એટલું ઉપદેશી શકાય કે –

" પુસ્તકો છે સુખ દુઃખનાં સાથી
ને જીવનમાં એનો સહારો
પુસ્તક અને પુસ્તિકા નિત્ય વંચાય,
એવો નાનકડો આ છે ઈશારો."

તો ...

ચાલો પુસ્તક પ્રેમી બની
કરીએ પુસ્તકાલયની મુલાકાત
વાંચનથી જ આપણી પ્રતિભાને બનાવીએ વિરાટ.

□□□

કાલિદાસના સાહિત્યમાંથી વ્યંજિત થતી ભારતીય સંસ્કૃતિ.

વીણા નરેન્દ્રભાઈ
એમ. એ. (સેમેસ્ટર

આપણે સૌ મહાકવિ કાલિદાસના સાહિત્યિક પ્રદાનથી સુપરિચિત છીએ. તેમની સાહિત્યકૃતિ તેમની પ્રતિભા સોળે કળાએ વિકસી છે અને એ બધી કૃતિઓ સાંપ્રત સમયમાં પણ સૌને આકર્ષે અભિભૂત કરે છે. ભારતીય સંસ્કૃતિના સંવાહકો 'આપણે' જીવતા જાગતા ઉદાહરણો છીએ. આ પૂર્વજોએ – આર્યપ્રજાએ અર્પેલા આદર્શો, જીવનમંત્રો આજના સમયમાં પણ સીમાસ્તંભરૂપ કે માર્ગ બનીને સૌને આદર્શ જીવન જીવવા માટે પ્રેરે છે. આ બધી હકીકતો લિખિત સ્વરૂપે આપણા ધર્મગ્રંથોમાં પણ એટલી જ પ્રસ્તુત છે અને તેના આધારે જ આપણે આજે પણ જીવનવ્યવહારને સારી રીતે અને રીતે ચરિતાર્થ કરવા માટે પ્રયત્નશીલ રહીએ છીએ.

ભારતીય સંસ્કૃતિના વિભિન્ન મૂલ્યો જેમ કે વર્ણવ્યવસ્થા, આશ્રમવ્યવસ્થા, પિતા, પુત્ર, આદિની ફરજો, તપ, યજ્ઞ, સેવા, આદિ દરેક બાબતનો પુરાવો મેળવવા કાલિદાસની વિવિધ કૃતિઓ એકનો જ પરિચય મેળવીશું, તો બધાનો જ પરિચય મળી જશે. 'રઘુવંશ' નામક મહાકાવ્યમાં ઈક્ષ્વાકુ મહાન રાજાઓની યશોગાથા વર્ણવતા કવિએ દિલીપ–સુદક્ષિણા તથા નંદિની ગાયનો જે પ્રસંગ વર્ણવ્યો તેના દરેક શબ્દો ભારતીય સંસ્કૃતિના પુરાવા રજૂ કરે છે. જેમ મધનાં એક ટીપાંમાંથી તેની મીઠાશને લેવાય તેમ અહીં એક જ નંદિનીવર પ્રદાન પ્રસંગ આપણી સંસ્કૃતિની સાક્ષી આપશે.

વર્ણવ્યવસ્થા અને આશ્રમવ્યવસ્થાને અગાઉના સમયમાં વધારે મહાત્મ્ય પ્રાપ્ત થયું હતું અને આધારે જ સમાજ ઘડાયો હતો. રાષ્ટ્રના વિકાસમાં પણ જેનો મૂલ્યવાન ફાળો છે, તે સંતતિ– પુત્રપ્રા ઉત્તમ સંતતિ પ્રાપ્ત કરવા માટે અનેક પ્રયત્નો કરવા જરૂરી છે.

રાષ્ટ્રના વિકાસમાં ઉત્તમ સંતતિ પાયારૂપ છે. ઉત્તમ સંતતિ પ્રાપ્ત કરવા માટે ઉત્તમ માતા–પિ હોવા જરૂરી છે. માતા–પિતા પણ શંકર–પાર્વતી કે દિલીપ–સુદક્ષિણા જેવા જ હોવા જોઈએ. વળી, રા પણ દિલીપ, રઘુ, દશરથ, રામ, દુષ્યંત, પુરુરવા જેવા જ હોય તો જ રાષ્ટ્રની ઉન્નતિ થાય. પ્રજાનો પા રાજા ધીર, વીર, જ્ઞાની, ગુણવાન, કર્તવ્યપરાયણ હોવો જોઈએ. એટલું જ નહીં, પોતાનો અંતરંગ પ્રેમ મુખ્ય જીવનપાથેય છે, તેનાથી જીવન હર્યુંભર્યું હોવું જોઈએ. રાજા માત્ર પ્રજાપાલક બની રહે, તેથી વિ તેનો જગતના સર્વે જીવો પ્રત્યે પાલકનો ભાવ હોવો જોઈએ. એક રાજા ગોપાલક, સેવક, અનુચર બની શ કેટલી હદે ? પડછાયાની જેમ ગાયની સેવા કરતો રાજા દિલીપ સમય આવ્યે સ્વના ભોગે એક નાના જીવનું રક્ષણ કરવા માટે તત્પર હોય છે.

ત્યારે પ્રશ્ન થાય છે કે ગાયની સેવા શા માટે કરવી ? તો ઉત્તર મળે કે સંતતિની પ્રાપ્તિ અર્થે ગાય

સેવા થાય છે. સંતતિની પ્રાપ્તિ,એ લગ્ન સંસ્થાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ ગણાય છે. લગ્ન ક્યારે ? કોની સાથે કરવા ? કેવા પ્રકારે કરવા ? પાત્રોમાં કેવી ખાસિયતો હોવી જોઈએ ? એ અંગે આપણા ધર્મશાસ્ત્રોમાં ઘણું કહેવાયું છે. સ્ત્રી પ્રત્યે સદાય દાક્ષિણ્ય ધરાવતી આર્યપ્રજાએ સ્ત્રીને ક્યારેય ઈન્દ્રિયાર્થ તરીકે મૂલવી નથી, તે તો સહધર્મચારિણી,ભાર્યા,જાયાના રૂપે જ ગણના પામી છે. લગ્નનો મૂળભૂત ઉદ્દેશ ઉત્તમ સંતતિ પ્રાપ્ત કરવી કે વંશવૃદ્ધિનો ગણાય છે. 'પું' નામે નરકમાંથી તારે તે પુત્ર, એમ ધર્મશાસ્ત્રોમાં જણાવ્યું છે.

સંતતિવિહીન રાજા દિલીપ પોતાના ગુરુના આદેશથી નન્દિનીની સેવા માટે આશ્રમમાં આવે છે. પ્રશ્ન થાય છે કે રાજા નિઃસંતાન શા માટે છે ? તો જવાબ મળે છે કે ગાયની ઉપેક્ષા કરી તેથી. ગાયની ઉપેક્ષા કરવાથી નિઃસંતાન થવાય ? અહીં જ વિશેષતા છે. રાજાએ પિતા થવા પહેલાં પિતૃવાત્સલ્ય અનુભવવાની જરૂર છે. બાળકની કાળજી, લાલન–પાલન અને રક્ષણ માટેની તાલીમ તેને ગૌ સેવાથી મળે છે. સ્વાર્થને માટે સેવા કરતી વેળાએ પણ રાજા સંપૂર્ણ તકેદારી, જવાબદારી સાથે ગાયની સેવા કરે છે. વળી, રાજા એકલો નહીં, સહધર્મચારિણી સુદક્ષિણા સાથે, સંયમપૂર્વક જીવન જીવીને ગુરુસેવા અને ગાયની સેવા કરે છે. આ સેવાનું વ્રત, તપ જ તેને પિતૃત્વના પાયાના પાઠ શીખવે છે. સેવાના સંસ્કારથી સંસ્કારિત થયેલો રાજા વિવિધ પ્રલોભનો વચ્ચે પણ ગાયના રક્ષણ માટે સ્વનો ત્યાગ કરવા તૈયાર થાય છે અને તે ગાય રાજાની સેવાની કસોટી કરે છે, તેમાં રાજા પાસ થાય છે.

વ્રત, તપ, પરીક્ષા અને તેમાં ઉત્તીર્ણ થવાની સમગ્ર પ્રક્રિયા એક મનુષ્યનું ઘડતર કરવામાં ખૂબ મોટો ફાળો આપે છે. વ્રત,તપ એ માનસિક સંકલ્પ છે. જેના પાલનથી પુણ્યની પ્રાપ્તિ થાય છે. આ એક નોંધનીય બાબત છે કે વ્રત માત્ર મનુષ્ય જ નહીં પ્રાણીઓ પણ પાળે છે. ગાય પર હુમલો કરતા સિંહનું વ્રત છે કે વૃક્ષના રક્ષણ માટે તેણે સદાયે ત્યાં જ અડીખમ ઊભા રહેવું અને આકસ્મિક ઝાડ પાસે આવી ચડે તે જ જીવનો પોતાની ભૂખ સંતોષવા ઉપયોગ કરવો. તેથી તેણે પણ લાંબા સમય સુધી ભૂખ્યા રહેવું પડે છે, છતાં તે અન્ય પ્રાણી પર હુમલો કરતો નથી.

માનવવાણીમાં રાજાને કર્મમાંથી ચલિત કરવા તૈયાર થયેલા સિંહનો પ્રસંગ ભલે કાલિદાસની કલ્પનાની પેદાશ હોય, પરંતુ તેમાંથી વ્યંજિત થતી સ્વસ્થ સામાજિક માન્યતાઓ "ઉત્તમ રાજા ,ઉત્તમ સેવકનો આદર્શ" રજૂ કરી જાય છે. પરીક્ષાના બહાને વરદાન આપવા માટે તૈયાર પ્રકૃતિ–કુદરતનો અહીં સ્વીકાર કરવો જોઈએ. સેવાનું ફળ મળે જ છે.

વરદાન મળી જવાની સાથે જ રાજા ગાયની સૂચનાથી તેનું દૂધ પી લે એવું બને તો ગોપાલક ધર્મ લાજે. સાચો ગોપાલક તે છે જે એમ સ્વીકારે છે કે ગાયના દૂધ પર પહેલો અધિકાર તેના વાછરડાનો છે. આ નિયમનું પાલન કરાવી આડકતરી રીતે રાજા તેની રાજનીતિ, કરનીતિનો પુરાવો આપે છે. રાજા પ્રજાની સમૃદ્ધિ માટે મનફાવતાં કરવેરા નાખે તો પ્રજાનું કલ્યાણ ના થાય. રાજાની ફરજ છે કે પ્રજાને તેના જીવનનિર્વાહ માટે પૂરતું પૂરતું ધન વગેરે પ્રાપ્ત થાય, પછી જ આંશિક કર નાંખવો .

વ્રતપાલનથી ઘડાયેલો રાજા અને તેની પત્ની પરીક્ષા દ્વારા ઉત્તમ સંતતિને જન્મ આપવા માટે લાયકાત ધરાવે છે, તેથી જ તેમના કુળનો ઉદ્ધારક દીકરો રઘુ જન્મે છે. જો માતા– પિતા ઉત્તમ હોય તો સંતતિ ઉત્તમ જ હોય. તેથી કુંટુંબ, સમાજ અને અંતે રાષ્ટ્રનું પણ કલ્યાણ જ થાય .

રાષ્ટ્રભાવનાનો ઉદ્દગાતા કવિ કાલિદાસનું જીવનદર્શન તેનાં પાત્રો, કથાનકો અને પ્રસંગોમાંથી વ્યંજિત થાય છે. તેના શબ્દો, અર્થ, વાક્યમાંથી ધ્વનિ વ્યંજિત થાય છે, સાથે પાત્રો –પ્રસંગો તેના ઉન્નત વિચારો,આદર્શો જીવનદર્શનને વ્યકત કરે છે. ઋષિત્વ– શિવત્વથી શોભતો કવિ કાલિદાસ સમગ્રતાનો કવિ છે. તે હૃદય અને બુદ્ધિ બંનેને સમાન રીતે સ્પર્શે છે.

□□□

યુનિ. પરીક્ષા : ૨૦૧૨-૧૩માં પ્રથમ વર્ગ મેળવનારા વિદ્યાર્થીઓ

અ.નં.	બેઠક નં.	વિદ્યાર્થીનું નામ	વર્ગ	(૯૦૦માંથી)ગુણ	વિષય
૧	૪૭૨૧	પટેલ સોનલબેન દીપકભાઈ	T.Y.B.A.	૫૮૪	સંસ્કૃત
૨	૪૭૯૭	દરબાર સુનિલકુમાર વિનોદભાઈ	T.Y.B.A.	૬૧૫	સંસ્કૃત
૩	૪૮૦૨	પટેલ ભાવેશકુમાર અશોકભાઈ	T.Y.B.A.	૫૬૯	સંસ્કૃત
૪	૪૮૦૮	પટેલ મોનિકા ચંદુભાઈ	T.Y.B.A.	૫૮૮	સંસ્કૃત
૫	૪૮૦૯	પટેલ નીલાબેન ધીરૂભાઈ	T.Y.B.A.	૬૦૬	સંસ્કૃત
૬	૪૮૧૪	પટેલ વર્ષાબેન અંબુભાઈ	T.Y.B.A.	૫૮૯	સંસ્કૃત
૭	૪૮૨૧	આહીર મયૂરીબેન પરભુભાઈ	T.Y.B.A.	૬૩૦	ઈતિહાસ
૮	૪૮૨૨	આહીર તેજલબેન જયંતિભાઈ	T.Y.B.A.	૬૫૧	ઈતિહાસ
૯	૪૮૨૯	પટેલ ભાવનાબેન વનમાળીભાઈ	T.Y.B.A.	૫૯૭	ઈતિહાસ
૧૦	૪૮૩૦	પટેલ બિન્દીયાબેન અમૃતભાઈ	T.Y.B.A.	૫૮૯	ઈતિહાસ
૧૧	૪૮૩૨	પટેલ દર્શના બાબુભાઈ	T.Y.B.A.	૬૧૨	ઈતિહાસ
૧૨	૪૯૩૫	પટેલ દિવ્યાકુમારી સુરેશચંદ્ર	T.Y.B.A.	૫૮૭	ઈતિહાસ
૧૩	૪૮૫૬	પટેલ નેહાબેન છગનભાઈ	T.Y.B.A.	૫૮૭	ઈતિહાસ
૧૪	૪૮૫૮	પટેલ નિકિતા અરવિંદભાઈ	T.Y.B.A.	૫૬૪	ઈતિહાસ
૧૫	૪૮૬૨	પટેલ પ્રેમીલાબેન નરસિંહભાઈ	T.Y.B.A.	૫૮૨	ઈતિહાસ
૧૬	૪૮૯૫	પટેલ રેણુકાબેન અમૃતભાઈ	T.Y.B.A.	૫૯૦	અર્થશાસ્ત્ર
૧૭	૪૯૦૨	ચૌધરી સંગીતાબેન સોમાભાઈ	T.Y.B.A.	૫૮૯	હિન્દી
૧૮	૪૯૧૪	પટેલ હેમાંગીની અમૃતભાઈ	T.Y.B.A.	૫૮૧	હિન્દી
૧૯	૪૯૨૩	પટેલ શારદાબેન ભીમાભાઈ	T.Y.B.A.	૫૭૨	હિન્દી
૨૦	૫૨૫૮	જૈન પૂનમ નેમીચંદ્ર	T.Y.B.Com.	૬૧૪	એકાઉન્ટન્સી
૨૧	૫૨૬૪	લાડ મિલન પ્રકાશભાઈ	T.Y.B.Com.	૫૬૯	એકાઉન્ટન્સી
૨૨	૫૨૭૧	મિસ્ત્રી તેજસકુમાર રમેશભાઈ	T.Y.B.Com.	૬૮૧	એકાઉન્ટન્સી

માતા ભૂમિઃ પુત્રો અહમ્ પૃથિવ્યાઃ ।

રવિ નરેન્દ્રભાઈ પટેલ
એસ.વાય.બી.એ.

વર્તમાન સમયમાં માનવી જીવનમાં આવશ્યક એવા પદાર્થોની પ્રાપ્તિ માટે વિવિધ પ્રકારના યંત્રોનું નિર્માણ કરીને પ્રગતિના પંથે આગળ ને આગળ વધી રહ્યો છે, પરંતુ તેનું જીવન યંત્રની જેમ યાંત્રિક બની ગયું છે. તે પોતાની ફરજ ચૂકી રહ્યો છે. તેની ફરજ ધરતીનું રક્ષણ કરવાની છે, પરંતુ તેણે રચેલી મોટી મોટી ફેકટરીઓમાંથી ઉત્પન્ન થતા ઝેરી રસાયણોને કારણે પૃથ્વી રસકસવિહિન અને ફળદ્રુપતારહિત બની રહી છે. આ સર્વ હકીકત માનવી જાણતો હોવા છતાં તે લાગણીહીન થઈને એ કામ કર્યે જાય છે.

સાંપ્રત સમયમાં પૃથ્વીનું પર્યાવરણની દષ્ટિએ સંરક્ષણ કરવાની આપણી સૌની ફરજ બની રહે છે કે આ પૃથ્વી સમગ્ર વિશ્વનું ભરણપોષણ કરે છે. પૃથ્વીને આવું 'મા' તરીકેનું કર્મ કરતી વેળાએ કોઈ કોઈ રાષ્ટ્ર કે કોઈ જાતિ–રંગના ભેદો નડતા નથી. તે કાળાધોળા કે પાપપુણ્યના ભેદ રાખતી નથી અને સમાન રીતે પાલન અને પોષણ કરે છે.

પ્રાચીનકાળથી જ જેને માતા તરીકે ગણીને માનભર્યું સ્થાન આપવામાં આવ્યું છે, તે ભૂમિ વિશે ઋષિમુનિઓએ પણ વેદોમાં પોતાના વિચારો રજૂ કર્યા છે. 'વસુધૈવ કુટુમ્બકમ્' ની ભાવના ધરાવતા ઓએ આ ભૂમિને એક કુટુંબ તરીકે ગણી છે. વળી, 'અથર્વવેદ' માં તો તેને માતા કહી છે.

ધરતી આપણને હરવા – ફરવાની, રહેવાની કે સૂવા–બેસવાની જગ્યા તો પૂરી પાડે છે, પરંતુ જ નહિ, ખરેખર તો તે સાચી માતાની જેમ આપણું પોષણ કરનારી 'મા' છે. આવી એ ભૂમિનો હું પુત્ર માલિક નહી.

આ ધરતી જડ દેખાય છે, પરંતુ તેનામાં પણ વાત્સલ્ય ભરેલું છે. જો વાત્સલ્ય ન હોત તો તે તેના ફળફૂલ , અનાજ વગેરે પેદા જ શા માટે કરે ? જન્મેલા સર્વ જીવોને આધાર પૂરો પાડવા ઉપરાંત કરવાનું કામ પણ તે સતત કરે છે. ધરતીને દેવી ગણો કે ન ગણો, પરંતુ તે માતા તો છે જ, એમાં બે મત નથી.

ભૂમિ શબ્દમાં જન્મવું, થવું અર્થવાળો 'ભૂ' ધાતુ સંકળાયેલો છે. એની વ્યુત્પત્તિ મુજબ 'ભવન્તિ ભૂતાનિ ઈતિ ભૂમિઃ ।'જેમાં ભૂતો અર્થાત્ પ્રાણીઓ જન્મે છે, તે ભૂમિ. આ વ્યુત્પત્તિ મુજબ પણ ભૂમિ' ને જન્મદાત્રી માતા કહેવી ઉચિત છે.

પૃથ્વી અને માનવી વચ્ચે માતા અને બાળકની જેમ સંબંધ સ્થાપિત કરવો, એ એક મહ@વની છે. સર્વ જીવોનું પાલનપોષણ કરનારી પૃથ્વી પ્રત્યે માત્ર પૂજ્યભાવ જ દર્શાવવો, એટલું બસ નથી. તે રક્ષણ કરવાની જવાબદારી પણ પુત્રરૂપી માનવી ઉપર જ છે.

મનુષ્યનો દેહ પંચમહાભૂતોનો બનેલો છે. આકાશ, અગ્નિ, જળ, વાયુ, પૃથ્વી. આ પાંચ ત વોમાંનુ એક ત વ તે પૃથ્વી છે. તેથી ભૌતિક દૃષ્ટિએ જોતા પણ મનુષ્યને જન્મ આપનારી તો ભૂમિ જ ગણાવી શકાય. મૃત્યુ સમયે અગ્નિસંસ્કારના અંતે વધેલી રાખ તેની સાબિતી છે.

આ ધરતીમૈયા સર્વ જીવોનું પોષણ કરનારી વિશ્વંભરા છે, સુવર્ણ વગેરે ધાતુઓ જેની છાતીમાં છે તેવી હિરણ્યવક્ષા, વસુને ધારણ કરનારી વસુધા, હરતા–ફરતા પ્રાણીઓનું નિવાસસ્થાન, ઔષધિઓના ભંડારરૂપ, મધુર ગંધવાળી છે. પૃથ્વીના આવા વૈભવથી પ્રસન્ન થઈને પ્રાચીન ઋષિમુનિઓએ પણ તેને વખાણી છે.

ભૂમિ એ માત્ર મારી નથી, પણ પોતાના સંતાનોને અત્યંત સમૃદ્ધિ આપનાર અને એમના ઉપર અપાર પ્રેમની ધારાઓ વરસાવતી વાત્સલ્યસભર માતા છે. આજનો માનવી ભૂમિને એક પદાર્થ સ્વરૂપે જુએ છે અને એનો માત્ર ઉપભોગ કરે છે. તેને મન ધરતી અવકાશમાં ફરતો એક પદાર્થ માત્ર છે, માતા નહીં. જ્યારે આપણા ઋષિમુનિઓ ધરતીને મા સ્વરૂપે જુએ છે. તેમની આ દૃષ્ટિ આપણામાં વિકસે, એની આવશ્યકતા છે. આપણો દૃષ્ટિકોણ ઉપાસનાનો હોવો જોઈએ, ઉપભોગનો નહી.

પૃથ્વી મારી માતા અને આકાશ મારા પિતા છે. આ ભાવનાથી ભરેલ મંત્રોના દ્રષ્ટા આપણા પૂર્વજોએ પૃથ્વીના સ્વરૂપને કોઈ પણ પ્રકારના અદ્યતન સાધનોની મદદ વિના માપ્યું, જાણ્યું અને જગત સમક્ષ રજૂ કર્યું છે. તેમણે જણાવેલી સર્વ બાબતો આજે વિજ્ઞાનના અદ્યતન સાધનો મારફત સાબિત થઈ ચૂકી છે.

આજે વિજ્ઞાનના અદ્યતન સાધનો દ્વારા વૈજ્ઞાનિકોએ જાણ્યું કે 'પૃથ્વીનું કેન્દ્રબિંદુ આકાશ છે.' તો તે જ વાત હજારો વર્ષ પૂર્વે આપણા ઋષિમુનિઓએ કોઈ પણ પ્રકારના સાધનો વિના જાણી હતી અને જણાવ્યું હતું કે ' પૃથ્વીનું હૃદય આકાશમાં છે.' ઋષિમુનિઓએ કલ્પના દ્વારા પૃથ્વીને અંતરિક્ષરૂપી માતાની સામે રહીને સૂર્યરૂપી પિતાની પરિક્રમા કરતી પુત્રી સ્વરૂપે ગણાવી ત્યારે વિજ્ઞાન પણ સાબિતી પછી માનતું થયું કે પૃથ્વી સૂર્યની પરિક્રમા કરે છે. પૃથ્વી પરિક્રમા કરે તેથી કંપન અનુભવે, એ વાત તો સહજ છે, જે વાત ઋષિમુનિઓએ પણ કરી છે.

આજે વિજ્ઞાને આધુનિક સાધનો વડે, જળપ્રવાહ વડે વિદ્યુતરૂપે અગ્નિની શોધ કરી, પૃથ્વીના પેટાળમાં લાવા સ્વરૂપે રહેલા અગ્નિની શોધ કરી, પરંતુ તે શોધ આપણા ઋષિમુનિઓએ પોતાની દિવ્ય દૃષ્ટિ વડે કરી અને કહ્યુંઃ ભૂમિમાં, ઔષધિમાં, જળમાં, પથ્થરોમાં, પુરુષમાં, ગાયોમાં કે અશ્વમાં અગ્નિ છે.

આપણાં પ્રાચીન ઋષિમુનિઓની દૃષ્ટિ કેટલી વિશાળ અને સૂક્ષ્મ હતી, એ વેદાંતની રીતે કહી શકીએ. તેઓ કેટલા તેજસ્વી હતા કે જેમણે એ વાત જાણી લીધી હતી કે ' પૃથ્વી પહેલાં સમુદ્રમાં હતી.' વિજ્ઞાન

તે આજે કહે છે કે હિમાલય સહિત સમગ્ર ઉત્તર ભારત સમુદ્રમાં ગરકાવ હતું. પછીથી ધીમે ધીમે જળસપાટી નીચે તરફ ગઈ અને ભૂમિ ભાગ ઉપર આવતો ગયો.

આમ, ઋષિઓએ જેને આંતરદષ્ટિથી જાણી અને વૈજ્ઞાનિકોએ અદ્યતન સાધનોથી જાણી તે પૃથ્વી-સત્ય, ઋત, દીક્ષા, તપ, બ્રહ્મ અને યજ્ઞ જેવાં ત@વો વડે ધારણ કરાયેલી છે. પૃથ્વી જગતના નિયમો વડે ચાલે છે. સૂર્ય, ચંદ્ર, જળ, વૃક્ષો સર્વ તત્વો પેલા પ્રાકૃતિક નિયમને આધીન રહે છે. તે નિયમને ઋષિમુનિઓએ ઋત એવું નામ આપી પૃથ્વીને ઋતની પત્ની કહી છે કારણ કે ગૃહસ્થ જીવનમાં પત્નીનો આધાર પતિ હોય છે અને પત્ની પતિના કહ્યા અનુસાર કરતી હોય છે. તે જ રીતે પૃથ્વી ઋતના આધાર પર ટકેલી છે. આમ, આંતરદષ્ટિ વડે પૃથ્વીના સ્વરૂપને પામવાનો પ્રયત્ન કરતા ઋષિમુનિઓએ જો ધરતીને 'મા' સ્વરૂપે સ્વીકારી હોય તો તેમાં કંઈક તથ્ય રહેલું જ છે. સર્વ કામનાઓ પૂર્ણ કરનારી કામધેનુ સ્વરૂપ, રત્નોની ખાણ એવી 'ભૂમિ' સાચે જ મારી માતા છે અને હું એનો પુત્ર છું.

□□□

અધ્યાત્મસૂકત (અથર્વવેદ ૧૧.૧૦) માં નિહિત શરીરનિર્માણ વિજ્ઞાન

પ્રા.નયના કલ્પેશ નાયક
સંસ્કૃત વિભાગ

ભારતીય સંસ્કૃતિના આધારસ્તંભ, જ્ઞાનના ભંડાર, આર્યપ્રજાના અગાધ જ્ઞાનનો ભવ્યરાશિ જેમાં ઉપલબ્ધ થાય છે તે છે આપણા વેદો. જ્ઞાન–વિજ્ઞાનના પુંજ એવા આપણા વેદો પોતાના તેજસ્વી સ્ફુલ્લિંગથી સમગ્ર સમાજ, સંસ્કૃતિ, સભ્યતા તથા બધા જ પ્રકારના વિજ્ઞાનથી ઝગમગી રહ્યા છે.

ચારેય વેદોમાં અથર્વવેદ તો વિષયવૈવિધ્ય, શૈલીની રમણીયતા સાથે અનેક ક્ષિતિજોને વિસ્તારે છે. અથર્વવેદની ભાષા, શૈલી, વિષય એવા તો તાજા અને સાર્વત્રિક છે, કે આજે પણ દૃઢપણે સમગ્ર વિશ્વને રાહ ચીંધી શકે છે. આધુનિક વિજ્ઞાને જે સત્ય ૧૮મી સદીમાં શોધવાની શરૂઆત કરી, તેનાં મૂળ અથર્વવેદના સૂકતોમાં પડયાં છે.

અથર્વવેદના સૂકતો ધર્મ, દર્શન, અધ્યાત્મ, તત્ત્વમીમાંસા, રાજનીતિ, અર્થશાસ્ત્ર, ધર્મશાસ્ત્ર તથા જ્ઞાન – વિજ્ઞાનના દરેક ક્ષેત્રને સ્પર્શે છે. અથર્વવેદના મહાત્મ્ય વિશે સાયણાચાર્ય જણાવે છે કે "અન્ય ત્રણ વેદ સ્વર્ગપ્રાપ્તિ આદિ પારલૌકિક ફળના દાતાઓ છે. અથર્વવેદના વિષયોથી ઈહલોક અને પરલોક બંને પ્રકારનાં ફળ પ્રાપ્ત થાય છે." અહીં લૌકિક સુખ – શાંતિ , રોગ નિવારણ, અભ્યુદય, કષ્ટનિવારણ, ભૈષજ્યકર્મ, અભિચાર નિર્વાણ, શત્રુક્ષય, લોકસંગ્રહના અનેક મહત્ત્વપૂર્ણ વિષયો આલેખાયા છે. અથર્વવેદના મંત્રોમાં શકિત છે, જેનાથી સિદ્ધિ મળી શકે છે.

સૃષ્ટિ રચનાની જેમ જ પ્રાણીમાત્રના શરીર નિર્માણ વિશે અથર્વવેદના વિચારો અધ્યાત્મસૂક્ત ૧૧.૧૦માં જોવા મળે છે. સાયણાચાર્ય, દયાનંદ સરસ્વતી, શ્રીરામ શર્મા આચાર્ય, સાતવળેકરજી પ્રસ્તુત સૂકતને જે દૃષ્ટિથી મૂલવે છે, તેમાં શરીરનિર્માણ વિજ્ઞાન જોવા મળે છે.

સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ કેવી રીતે થઈ હશે, એ વિશેની કલ્પનાઓ અથવા રહસ્યને ઉકેલવા વૈજ્ઞાનિકો આજે પણ પ્રયત્નશીલ છે. આપણા પૂર્વજોએ આ રહસ્ય જાણવા ખૂબ મહેનત કરી અને તેના વિશેની કલ્પનાઓને સૂકતોના માધ્યમથી જણાવી છે.

આર્યોએ સમગ્ર સૃષ્ટિનો પ્રારંભ 'જળ' થી જ થયો હતો, એમ જણાવ્યું હતું અને સ્વીકૃત થયું કે ઈશ્વરે બીજ નાંખ્યું. આપઃ – અંતરિક્ષ સ્થાનીય દેવતા છે, જે ચર–અચરના સૃષ્ટિકર્તા, પ્રાણરૂપ દેવતા છે. દિવ્ય આપઃ સૂર્યના નિકટસ્થ તથા અગ્નિના જનક છે. (ઋ. ૪.૨.૮)

ઈશ્વરે બીજારોપણ કર્યું અને જળે તે બીજને ગર્ભ રૂપે ધારણ કર્યું, તેથી જળ જ સંસારનું રક્ષક, પોષક છે. જળના દેવતા હિરણ્યગર્ભ થકી સૃષ્ટિનો પ્રારંભ થયો છે. (ઋ. ૧૦.૧૨૧.૧)

હિરણ્યગર્ભ એટલે જ સંપૂર્ણ જીવોના રચયિતા બ્રહ્મા પ્રજાપાલક સવિતારૂપ છે. સર્વ પ્રથમ ઉદ્ભવેલ જગતનો સ્વામી હિરણ્યગર્ભ પૃથ્વી અને આકાશને ધારણ કરનાર તથા પ્રજાપતિ સ્વરૂપે નષ્ટવીર્ય પુરુષોમાં પુરુષત્વ જાગ્રત કરનાર દેવતા છે.

વેદોની જ અનુકૃતિ રૂપ ઐતરેય ઉપનિષદ (૧.૧.૨) અનુસાર પરબ્રહ્મમાંથી પાણી ઉત્પન્ન થયું, તેમાંથી એક ઈંડું ઉત્પન્ન થયું. ઈંડાંમાંથી બ્રહ્મદેવ તેમજ આખી સૃષ્ટિ ઉત્પન્ન થઈ, એટલે કે ઈંડાંમાંથી પ્રથમ પાણી, પૃથ્વી જન્મ્યાં, તેમાંથી જગત નિર્માણ પામ્યું.

અથર્વવેદમાં કૌરૂપથિ ઋષિના અધ્યાત્મસૂકત ૧૧.૧૦માં માનવ શરીર રચના જોવા મળે છે.

અધ્યાત્મ એટલે ૧. જ્ઞાનતત્ત્વ – આત્મજ્ઞાન ૨. પરમાત્મા અને ૩. આત્મા

અધિ ઉપસર્ગપૂર્વક આત્મા અર્થાત્ આત્માને આધારમાની અથવા આત્મા પર આધારિત ચિંતન, મનન, નિદિધ્યાસનની જે પ્રક્રિયા સંપન્ન થાય તે અધ્યાત્મ. અહી આત્મા જ પરમ–અંતિમ જ્ઞાનનો વિષય છે. કરપાદાદિ સૂક્ષ્મ ઈન્દ્રિયોનું ચિંતન એટલે અધ્યાત્મ.

આ સૂકતમાં માનવ શરીરની રચના તથા આત્માનો નિવાસ તેમ જ વિભિન્ન અંગોના સ્રષ્ટા – ઈશ્વરના સ્થાનનું રહસ્ય વર્ણવતા બે પાત્રોના લગ્નની વાત માંડી છે. આપણા દર્શનશાસ્ત્રોએ વિચારેલી પુરુષ – પ્રકૃતિના સંયોજન બાબતનું મૂળ અહીં છે.

અહી સંકલ્પ નામે યુવકની દીકરી સંકલ્પશકિતના વિવાહ આત્મા – ઉત્સાહરૂપ મન્યુ સાથે થયા. તેના મિલનથી નવી સૃષ્ટિનું સર્જન થયું. જેમાં રેતસ્ – નરબીજની આહુતિ સ્ત્રીના ગર્ભાશયમાં થઈ. આ રેતસ્ સાથે બધા દેવોએ તેના ગર્ભમાં પ્રવેશ કર્યો. (૧૧.૧૦.૨૯) આ દેવોમાં જે પાણી છે તે જ વિરાટ બ્રહ્મ છે. તે જ બધા દેવોની સાથે શરીરમાં પ્રવેશ્યું. અહી જે આપઃ છે, તે જ હિરણ્યગર્ભ છે. તે જ પોષક જળ છે. તેનાથી આખો પિંડ બંધાય છે. એ જ ગર્ભનો વિકાસ કરનાર પ્રવાહી છે. પરમાત્મતત્ત્વનુ મૂળ ઉત્પાદક હિરણ્યગર્ભ ક્રિયાશીલ તત્ત્વ છે. તે જ પ્રકૃતિ છે, તેના પરમાણુઓના સૂક્ષ્મકણો બન્યા અને તેમાંથી પંચમહાભૂતની ઉત્પત્તિ થઈ.

૧૯મી સદીમાં શુદ્ધ સૈદ્ધાંતિક જીવવિજ્ઞાન ક્ષેત્રે ઘણી પ્રગતિ થઈ અને શારીરિક સંરચના વિશે ખૂબ ઝીણવટથી અભ્યાસ થયો. જેમાંથી ૧. કોષ સિદ્ધાંત (CELL THEORY) અને ૨. જીવનનો સ્વયં સ્ફુરિત જન્મનો સિદ્ધાંત. (SPONTANEOUS GENERATION OF LIFE) આ બે સિદ્ધાંતો સ્વીકારાયા. વૈજ્ઞાનિક કલોડ બર્નાડે સમગ્ર દેહતંત્રના ચિત્રનુંઆલેખન કર્યુ. તેમાં કોષ (CELL) તંતુ (TISSUE) વચ્ચે સમજ કોષ અને તેની આજુબાજુના પ્રવાહી વચ્ચેની આંતરિક પ્રક્રિયા વિશે જણાવતા ગર્ભવિજ્ઞાનના અભ્યાસીઓએ જણાવ્યું કે ગર્ભની વૃદ્ધિ – વિકાસ મૂળભૂત એક સાદા સૂક્ષ્મકોષમાંથી થાય છે. ગર્ભનું મૂળ બીજ – ઈંડુંમાં વીર્યનું એક તત્ત્વ હોય છે. વિશેષ સંશોધન કરનાર હર્ટવીગ ઓસ્કાર અને ફોલે હેરમાને (૧૮૭૬–૭૭) જણાવ્યું કે ફલિત થયેલ ઈંડાંમાં એક નહી પણ બે બીજ કેન્દ્રો – નર તથા માદા બીજ હોય છે. તેના સંયોજનથી ફલિત થયેલો કોષ બંધાય છે અને આ મૂળભૂત એકમરૂપ બીજની વશંપરંપરા પ્રાણીઓમાં

ઉતરે છે. વળી, પ્રવાહીમાં જે રંગસૂત્રો તથા જનીનતત્ત્વો હોય છે. તેમાં નરના શુક્રકોષ તથા નારીના અંડકોષમાં ૨૩ – ૨૩ રંગસૂત્રો હોય છે. રંગસૂત્રોના વારસાથી તૈયાર થતી જળતત્ત્વમાં જ વિકસતી આ સૃષ્ટિના સંદર્ભે ઉપનિષદોમાં પણ ચર્ચા જોવા મળે છે. તૈતરીય ઉપનિષદ ૩.૨.૧માં કહેવાયું પિતાના વીર્ય તથા માતાના રજના સંયોગથી રસરૂપસાર ઉત્પન્ન થાય છે, તે ગર્ભાવસ્થા એ આત્માનો જન્મ. માતાના રસથી પુષ્ટ થઈ નવ માસે ગર્ભનો પ્રસવ થાય છે તથા પોતાના કર્મ પ્રમાણે તે ગર્ભ જન્મ પ્રાપ્ત કરે છે.

કૌરૂપથિ ઋષિ દ્વારા આ સૂકતમાં માનવજન્મ સાથે સંકળાયેલ કર્મ અને પુનર્જન્મનું તાત્ત્વિક ચિંતન પણ વણી લેવાયું છે. જગતના સર્જન માટે બ્રહ્મા ઉપાદાન કારણોની મદદ લે છે. આ કારણો એટલે સદ્ અસદ્ કર્મો જે માનવના નવા જન્મને નક્કી કરે છે. ઉપનિષદો, ગીતાના વચનોમાં પણ આ વાતો ઝીલાઈ છે.

પુરુષ – પ્રકૃતિના સંયોજનથી જે પિંડ બંધાયો; તેમાં પાંચ કર્મેન્દ્રિય અને પાંચ જ્ઞાનેન્દ્રિય ઈન્દ્રિયરૂપ દશ દેવો તેના (ઈન્દ્રિયોના) વિષયો – ધર્મો તથા તેના કર્તા પુરુષ (પરમાત્મા) ને તેની માયાને જાણે છે અને તે મુજબ વ્યવહાર કરે છે. તે જ સાચો જ્ઞાતા છે.

ગર્ભમાં સર્જાતા નવા દેહની રચનાનો ક્રમ આ શરીરનિર્માણ સૂકતમાં વર્ણવાયો છે. ગર્ભોપનિષદમાં પણ કહેવાયું છે, તે પ્રમાણે રેતોબિંદુમાંથી ક્રમશઃ કલલ, બુદ્બુદ્, માંસપેશી અને નિરનિરાળી સૂક્ષ્મ ઈન્દ્રિયોનો વિકાસ થયો. ગર્ભના બે મહિનાના વિકાસ દરમિયાન ૧ ઈંચ જેટલા વિકસેલા ગર્ભના અતિશય નાના અંગો મેગ્નીફાઈંગ ગ્લાસ વડે જોઈ શકાય છે. આ વિકસતા ભ્રૂણમાં પહેલાં આંતરિક અવયવોનો વિકાસ થાય છે.

૫ કર્મેન્દ્રિય, (આંખ, કાન, નાક, જીભ, ત્વચા) ૫ જ્ઞાનેન્દ્રિય (શબ્દ, સ્પર્શ, રૂપ, રસ, ગંધ) અને મૂળ પરમતત્ત્વમાંથી સેન્દ્રિય ORGANIC માનવદેહ રચાયો.

પ્રાણ, અપાન, ચક્ષુ, શ્રવણેન્દ્રિય, અભૌતિક અને ભૌતિક શકિતઓ, વ્યાન, ઉદાન, વાણી તેમ મસ્તિષ્ક – મન આ દસ જ સંકલ્પશકિતને ધારણ કરે છે. આ ૧૦ ઈન્દ્રિયો એ ૧૦ દેવોનો અંશ છે. ઈન્દ્ર, અગ્નિ, જળ, ચંદ્ર, વાયુ, યમ, વરૂણ, પ્રજાપતિ, દિશા, સોમ વગેરે દેવોના ગુણોને જે જાણે છે તે જ સાચો બ્રહ્મજ્ઞાની છે.

કવિને પ્રશ્ન થાય છે કે આ બધા દેવો – ઋત, આકાશ, વાયુ, બૃહસ્પતિ, ઈન્દ્ર, અગ્નિ = મેઘ = સૂર્ય, અશ્વિનૌ= દિવસ – રાત વગેરે અવ્યકત હતા ત્યારે કયાં હતા ? કોની ઉપાસના કરતા હતા ? કવિના પ્રશ્નનો જવાબ એ છે કે તેઓ જન્મ્યા નો'તા ત્યારે અવ્યકત અને જયેષ્ઠ દેવ – પરમતત્ત્વમાં લીન હતાં. બ્રહ્માંડમાંથી પિંડમાં આવી વસ્યા અને શરીર રચના સમયે આ દેવોએ દેહને નિવાસસ્થાન બનાવ્યું.

આ દેવોના અંશમાંથી દેવો જન્મ્યા. ગુણોમાંથી ગુણ સર્જાય તેમ ઈન્દ્રમાંથી ઈન્દ્ર, સોમ (વાયુ) માંથી વાયુ, અગ્નિ (સૂર્ય) માંથી અગ્નિ, ત્વષ્ટા (પૃથ્વી) માંથી શરીરનું કારણ પૃથ્વી તત્ત્વ તથા તેમાંથી ધાતુ અને ધાતા – (આકાશ) માંથી આકાશ ઉત્પન્ન થયા. પુત્રને પિતાનો જ અંશ માનતા હોવાથી તાત્ત્વિક રીતે

બ્રહ્માંડમાં સમગ્રપણે વ્યાપી રહેલ બ્રહ્મના અંશરૂપ દેવોએ પુત્રનું સર્જન કરી પોતે દેહરૂપ બ્રહ્માંડમાં નિવાસ કર્યો.

જગતના સ્રષ્ટાએ દેહને કેશ, સૂક્ષ્મ નાડીઓ, હાડકાંઓ, સ્નાયુઓ, માંસ, મજ્જા, આદિથી ભરી દીધો. સિંચન કરનારા દેવોએ મરણશીલ અંગો સર્જ્યા. સંધા નામના દેવતાએ પંચમહાભૂતોના સંમિશ્રણ વડે ઊરૂ, પગ, ઢીંચણ, માથું, પીઠ, હાંસડી, પાંસળી, ગરદન, ત્વચા, હાથ, મોં, કંઠ, આદિ અવયવોને જોડી દીધા. ચામડીથી મઢેલા આખા શરીરની રચના કરી, શરીરને ક્રાંતિ, તેજ, રૂપ, શોભાથી ભરી દીધું.

ઉપનિષદોમાં આ રંગમહેલરૂપ દેહના દશ દરવાજાઓની કલ્પના થઈ છે. બે કાન – દિશા – આકાશ, બે નાક – પૃથ્વી, બે આંખ – સૂર્ય, મુખ – વાણી – અગ્નિ, ગુદા – મિત્ર, ઉપસ્થ – પ્રજાપતિ, મન – ચંદ્ર તથા બુદ્ધિ – પુરુષ – પરમતત્ત્વ છે. આ દેહ ઈશાવાસ્યમ્ છે. તે જીવિત છે, ત્યાં સુધી પવિત્ર–અમર, પરંતુ દેવો ઘર છોડી જતા આ દેહ મરી જાય છે. આ દેહને પૂર્વજન્મના કર્મ તથા પરમાત્માની કૃપા તથા તપ મુજબ સદ્અસદ્ પ્રકારની વૃત્તિ – સ્વભાવ પ્રાપ્ત થાય છે. જેને જનીન વિજ્ઞાન રંગસૂત્રોનો વારસો કહે છે.

દેહની વિવિધ પ્રવૃત્તિ વેળાએ સ્રવતા દ્રવ્યોમાં ગ્રંથિઓમાં બેસવા, ઊઠવામાં, શુક્ર – વીર્ય, સ્થૂળ જળ, જળતત્ત્વ રહેલ છે. આ જળતત્ત્વ સમગ્ર દેહમાં રુધિરરૂપે વહેનાર તથા વીર્ય – શુક્રમાં રહેનાર સમગ્ર દેહનું સિંચન કરનાર તત્ત્વ છે. આયુર્વેદના મતાનુસાર અન્નના સારરૂપ રસ, રકત, માંસ, મેદ, અસ્થિ, મજ્જા, શુક્રથી માનવદેહનું પોષણ થાય છે, તેથી દરેકમાં રહેલું જળતત્ત્વ તે પરમાત્મા સ્વરૂપ છે.

આર્ય સંસ્કૃતિ લગ્ન અને સંતતિ બંનેને પરસ્પર આદર્શરૂપે સાંકળે છે. લગ્નનું પ્રયોજન ઉત્તમ સંતતિ હોવાથી ઋષિએ માનવદેહ રચનાની સમગ્ર પ્રક્રિયાને યજ્ઞ સાથે સરખાવી છે. સંતતિ પ્રાપ્તિના યજ્ઞમાં શુક્ર – વીર્યરૂપેથી આહુતિ અર્થાત્ સ્ત્રી ગર્ભાશયમાં બીજનો પ્રવેશ – દેવતાઓનો પ્રવેશ અને અંતે તૈયાર થનાર સંતતિ એટલે પરમાત્માનો અંશ–પરમાત્મા બ્રહ્માંડમાંથી દેહમાં આવી વસ્યા.

મૃત્યુ વેળાએ દેહનો વિલય થતાં પંચમહાભૂતમાં ભળી જતાં તત્ત્વો વિશે વર્ણવતા ઋષિ કહે છે કે (અથ. ૧૦.૩૧) સૂર્ય એ જીવાત્માની આંખો છે. વાયુ એ પ્રાણ–શ્વાસોચ્છ્વાસનો દેવ છે. આ બધી ઈન્દ્રિયોમાં રહેલા દેવોમાં અગ્નિતત્ત્વ છે. તે જયારે ગરમી આપવાનું બંધ કરે છે ત્યારે એટલે કે અગ્નિદેવ ઠંડા થઈ જતાં શરીર ઠંડું થઈ જાય છે. દેહમાં રહેલ અગ્નિતત્ત્વ ની વાત આયુર્વેદ તથા અન્ય વેદોમાં, ઉપનિષદોમાં જોવા મળે છે. ગર્ભોપનિષદ કહે છે. અગ્નિના ત્રણ સ્થાનો છે. મુખમાં આહ્વનીય રૂપે, ઉદરમાં ગાર્હપત્યરૂપે, હૃદયમાં દક્ષિણાગ્નિરૂપે રહે છે. ગર્ભાવસ્થામાં અગ્નિમાં શેકાતા, પાણીમાં તરતા, ડૂબકી ખાતા ગર્ભદેહને ભીંજાતા જળથી જન્મતા અને લય પામતા આ દેહને શવઃ કહ્યો છે. શવ એટલે ગતિ કરતો, વૃદ્ધિ કરતો, લય પામતો જીવાત્મા.

આ સૂકતમાં વિશ્વ સૃષ્ટિ – માનવસૃષ્ટિની સર્જન પ્રક્રિયાની વાત બોધાત્મક તથા વૈજ્ઞાનિક રીતે રજૂ થયેલ છે. પરમાત્માની દિવ્ય રચના એટલે માનવદેહ. આ વિશે કહેનારા કવિ શ્રેષ્ઠ વૈજ્ઞાનિક, પ્રસૂતિ

વિજ્ઞાનના જ્ઞાતા (ગાયનેક) હોવા જોઈએ. એમણે વૈજ્ઞાનિક તથા આધ્યાત્મિક દષ્ટિકોણ સાથે માનવશરીર નિમાર્ણનું વિજ્ઞાન રજૂ કર્યું છે. સંક્ષિપ્તમાં આ સૂકતોનો આલેખ કંઈક આ રીતે વિચારી શકાય.

મનુ – આત્મતત્ત્વ (વર) સાથે સંકલ્પશકિતની દીકરી (કન્યા) ના લગ્ન થયાં. ગર્ભરૂપી યજ્ઞવેદિકામાં ઘીરૂપી રેતસની આહુતિ થતા તપ અને કર્મના બળે દશ દેવોએ જે પિંડ સર્જ્યો. જેમાં પ્રાણ, અપાન, વ્યાન, ઉદાન સાથે ઇન્દ્રિયો અને મન સર્જાયા. સ્રષ્ટાએ વાળ, માંસ, મજ્જા, અસ્થિ, વગેરેની રચના કરી તેમજ હાથ, પગ વગેરે અંગો સર્જ્યાં.

સંસિચ દેવોએ રકતથી ભીની આકૃતિ બનાવી જાંઘ, ઢીંચણ, પગ, માથું, હાથ, મોં, પાંસળી, પીઠ, હાંસળી, વગેરે જોડયા. ત્યારબાદ માથું, હાથ, મોં, જીભ, કંઠ, અસ્થિઓ ચામડીથી આવૃત્ત થઈ. પ્રકૃતિએ રંગ – વર્ણ ભર્યા. ત્વષ્ટાએ જે ઈન્દ્રિયો રચી તેમાં દેવોએ પ્રવેશ કર્યો.

પાપમૂલક દેવો દ્વારા સ્વપ્ન, નિદ્રા, આળસ, વગેરે તવો પ્રવેશ્યા, ઉપરાંત ઐશ્વર્ય, ગરીબી, દાનવૃતિ, નિંદા, સ્તુતિ, ચોરી, દુરાચાર, આનંદ, મોહ, વિનોદ, વગેરે સદ્ – અસદ્ તત્ત્વોએ પ્રવેશ કર્યો.

આમ, એક નાના અંશ – આપ્ – જળતત્ત્વ, બ્રહ્મતત્ત્વમાંથી બીજો જીવ તૈયાર થયો. જ્યારે આજના જેવા આધુનિક સાધનો ન હતાં ત્યારે આ પ્રમાણે અતિ સૂક્ષ્મ સર્જનપ્રક્રિયાને, ગર્ભવિજ્ઞાનને રજૂ કરનારા આપણા પૂર્વજો – આર્યપ્રજા કેટલી બુદ્ધિશાળી હતી તે નત મસ્તકે સ્વીકારવું જોઈએ. કવિનો અધ્યાત્મ અને વિજ્ઞાનનો સુમેળ કરી પરમ સત્ય તરફ પ્રેરવાનો ઉત્તમ પ્રયત્ન સૂચવે છે કે અધ્યાત્મ અને વિજ્ઞાનથી ભરેલા આપણા વેદો સાચા અર્થમાં પરમાત્માના શબ્દો છે. વિજ્ઞાન તથા અધ્યાત્મને સમજી જીવન જીવવામાં આવે તો મોક્ષ અવશ્ય મળે. તેથી અધ્યાત્મ અને વિજ્ઞાનને અંતિમ છેડા ન બનાવતા પ્રજ્ઞાપુરુષ આર્યોના જ્ઞાનનો અનુભવ લઈ આપણું વિશ્વ બનાવીએ. આર્યોના અલૌકિક બુદ્ધિવૈભવનો માનવજાતના કલ્યાણમાં ઉપયોગ કરીએ.

☐☐☐

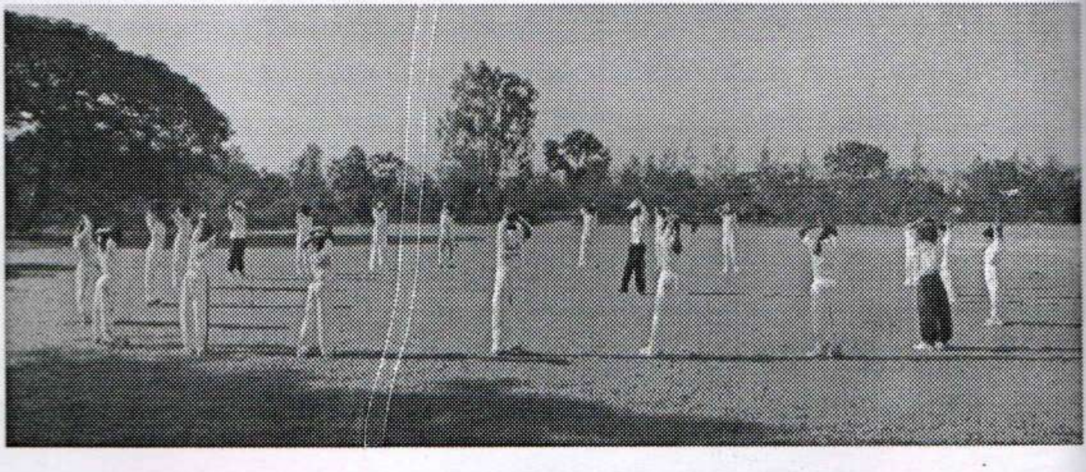

મલક : મલક છોડતા લોકોની વ્યથાકથા

પ્રા.શંકર પટેલ
ગુજરાતી વિભાગ

ગુજરાતી સાહિત્યના ઈતિહાસ પર નજર નાખતાં જણાશે કે ગાંધીયુગમાં ગાંધીજીના પ્રભાવના કારણે દલિત પીડિતોને ધ્યાનમાં રાખી લેખન શરૂ થયું હતું. તે દિવસે 'દલિત' સંજ્ઞા સમગ્ર શોષિતોના સંદર્ભે લઈ શકાય એવી હતી. પણ આંબેડકરે માત્ર અનુસૂચિત જાતિઓ માટે વાપરેલી; પરંતુ નામદેવ ઢસાળ જેવા એ સંજ્ઞા તમામ પછાત જાતિઓ માટે જોડે છે. ડૉ. ભરત મહેતા લખે છે તેમ, "ગંગાધર પટાવણે જેવા એ સંજ્ઞાને ક્રાંતિ અને પરિવર્તનના સંદર્ભે જુએ છે." કારણ કે આપણી સમાજ–વર્ણવ્યવસ્થા એવી છે કે જેને કારણે ભેદભાવની ખાઈ રહેવાની. સાહિત્યકારોએ વાસ્તવિક સત્યને પોતાની દષ્ટિ અને સમજ પ્રમાણે નિરૂપતા રહ્યા. સમય જતાં મહારાષ્ટ્રથી આરંભાયેલી દલિતચેતનાના પડઘા ગુજરાતમાં પણ પડયા. જ્યોતિબા ફૂલે અને બાબાસાહેબ જેવાની ચળવળે એ ક્રાંતિકારી આબોહવા ઊભી કરી અને દલિતોની પીડા દલિત સર્જકોથી શબ્દમંડિત બને એવો અવાજ ગુંજતો થયો. એના પરિણામ રૂપે ગુજરાતી સાહિત્યમાં દલિત સાહિત્ય નામે એક નવો પ્રવાહ શરૂ થયો. 'મલક' આ પ્રવાહની કરૂણાંત અને દલિત ચેતનાની સક્રિયતાની નોંધ લેતી નવલકથા છે.

'મલક' હિજરતના નિમિત્તે પીઠઝબકાર (Flash back) ની ટેકનિક વડે આલેખાયેલી, મલકના વિવિધ પાત્રોની આંતરિક – શારીરિક વ્યથાકથા છે, એટલે જ નવલકાર લખે છે "મારી કથાનો કોઈ નાયક નથી. હિજરત મારો પ્રચ્છન્ન નાયક છે." જયંતિ દલાલની 'પાદરનાં તીરથ' માં વાતાવરણ મહત્ત્વની ભૂમિકા ભજવે છે. 'સોરઠ તારાં વહેતાં પાણી' માં ઝવેરચંદ મેઘાણી, નાયક નહિ, નાયિકા નહિ, પ્રણયનો ત્રિકોણ નહિ એવી સોરઠી જનસમાજની કથા આલેખે છે, તો દલપત ચૌહાણ પોતાના મલકની–ગામની–ગામના લોકોની–દલિત જનોની વ્યકિતગત તેમ સામૂહિક વ્યથાકથાને એ લોકની, એ તળની નૈસર્ગિક બોલીમાં 'મલક' આલેખે છે.

'મલક' માત્ર દલિતોની શારીરિક, માનસિક પીડાને જ નથી આલેખતી, લેખક એમાં લઘુનવલ [illegible]ની કલાકીય ગુંજાયેશની પ્રતીતિ પણ કરાવે છે. પોતાના સમાજની સોળઆની વ્યથાને કથવા બેઠા હોય [illegible] પ્રકરણોમાં તેને વિસ્તારે છે. 'લ્યો મારી વાત કહું' – એ નિવેદનમાં પોતે જોયેલું, અનુભવેલું અને [illegible] પાસેથી સાંભળેલું કથતાં લેખકનો વિષાદ અને આક્રોશ બંને પ્રતીત થાય છે. આ કૃતિના કેન્દ્રમાં 'વણકર' [illegible] છે. નવલનો આરંભ મદારીને ખીટે બંધાયેલા નોળિયાની જેમ રઘવાટમાં આમથી તેમ આંટા મારતા [illegible]ની માનસિક તનાવયુકત સ્થિતિના નિરૂપણથી થાય છે. નમતી સાંજે થૂવરની વાડને ધારી ધારી જોતો,

તેની વાવણી, ઉછેર અને આ વાડ સાથેની પોતાની આત્મીયતા આ બધું જ તેના આંતરમનને સંકોરે છે. ધૂ[illegible] અહીં રક્ષક અને સંવેદનના પ્રતીકરૂપે પ્રગટે છે.

હિજરત માટે નિમિત્ત બનતી ઘટના તો એટલી જ છે – "એય... દિયોર ગોદળ હોમળાના સોકર[illegible] વઉનો સંગ કર્યો; નઅ વેરીઓએ ઉચાળા ભરાવા ખેલ માંડયો. નઅ હાહરી હંતોકડી રાંડ... એન અ ભ[illegible] વના કોઈ જણ નજરમાંઅ ઠર્યો નઈ?" – અને સંતોક ઉપલા વર્ગની હોવા છતાં ભગલાના બાળકની મા બ[illegible] આ નિર્માણનું પરિણામ તે 'મલક'.

પ્રસ્તાવનામાં લેખક લખે છે : "મલકના કેન્દ્રમાં વણકર સમાજ છે. જે આઝાદી પૂર્વેના ગામડામાં [illegible] છે. હરિજનોનું શોષણ આર્થિક અને સામાજિક તો છે જ, એ સવર્ણોની વાસનાનો ભોગ પણ બને છે. અ[illegible] વણકર યુવક અને સવર્ણ સ્ત્રીનો પ્રેમ જીરવી ન શકતો ગ્રામીણ સમાજ હિજરતની ફરજ પાડે છે.

વ્યકિતના ગુનાની સજા એનું કુટુંબ બલ્કે એનો આખો કબીલો ભોગવે, એમાં નૈસર્ગિક ન્યાય નથી [illegible] જ્યારે ગુનો લાદવામાં આવ્યો હોય ત્યારે પેલા અન્યાય જુલમનું રૂપ ધારણ કરે છે. આવો જુલમ વે[illegible] ગુજરાતનો દલિત સમાજ આઝાદી પૂર્વે ટેવાયેલો હતો. હિજરતની ઘટના લેખકે કલ્પી નથી, સ્મૃતિમાં[illegible] સાકાર કરી છે. એ માટે એમણે નવલકથાનું રૂપ પસંદ કર્યું છે."

આ નવલની પાત્રસૃષ્ટિ વિશેષ ધ્યાન ખેંચે એવી છે. દરેક પાત્ર કયારેક ઘડીભર પોતાની વીતક[illegible] નાયક–નાયિકા બની જતાં લાગે છે. લેખકની નજરમાં એક વ્યકિત નથી, પણ વણકર, પટેલ, ગરાસિ[illegible] વગેરે જાતિનો સમૂહ છે. રઘુવીર ચૌધરી લખે છે તેમ, લેખકે માત્ર ભગાના દષ્ટિબિન્દુથી આખી કથા રજૂ ક[illegible] નથી, કારણ કે સંતોકડી–ભગલાના અવૈધ સંબંધો એ તો એક બહાનું હતું. એ નિમિત્તે ગામને હિજર[illegible] કરવાની તક મળે છે. પરિણામે બધાનું જ સંવેદન, દુઃખ, પીડા, માન–અપમાન સ્મરણની એરણે પુનર્જીવિ[illegible] થાય છે અને એટલે જ અનેક પાત્રો કથાપ્રવાહમાં પોતાની વ્યથાકથા સાથે પ્રગટે છે.

પ્રથમ પ્રકરણમાં ગામ છોડવું પડશે એવી આકસ્મિક આપત્તિનો અણસાર થતાં છગનને જાણે સી[illegible] વાસ, ઘર બધું મળીને એને નજીક બોલાવે છે. તે સલાડી પાસે પહોંચી જાય છે. પણ બીજાઓને બોલાવ[illegible] જેટલી હિંમત તેનામાં રહી નહોતી, આવી માનસિક સ્થિતિએ પહોંચેલો છગન ઘર સુધી પહોંચી જાય છે. નવલકાર લખે છેઃ "તે પોતાના ઘરના બારણા પાસે જઈને ઊભો રહ્યો. છાપરાના નળિયા પર બે હાથ મૂકી બારણા તરફ નજર કરી, ભીંતો તરફ ડોકું ફેરવ્યું." – આ ભીંત તરફ ડોકું ફેરવવાની ઘટનાં તેને ભૂતકાળમાં લગ્ન વખતે "ભામણે" ચીતરેલ શુભ લગ્નના શબ્દો તરફ જોતો રહે છે. ભૂતકાળને તાજો કરે છે. પણ હાલની પરિસ્થિતિનો ખ્યાલ આવતાં સીધો ઘરમાં પ્રવેશ કરે છે. લેખક પળપળની જીવનલીલાને પ્રગટ કરે છે. જેમકે યુવાન પત્ની રામીનો ઘંટીને ફેરવતો હાથ રોકી પોતાની તરફ ખેંચવાની ચેષ્ટાવાળો પ્રસંગ યાદ કરે છે. પણ હવે એ નથી રહી એ સ્મરણે ભૂતકાળને ખંખેરી નાખી, ઘરવખરી આટોપે છે. આખા ઘરને એવી નજરે નિહાળે છે કે, કશું રહી તો નથી જતુંને? ને વજનદાર ઘંટી તરફ નજર નાખતાં તેને ઉપાડવાની હામ રહેતી નથી, તે સ્વગત બોલે છે : "ગ્યાંક ઠામ મળશે તો ઘંટી નઈ મળઅ?" પણ ગરીબનાં–દલિતનાં નસીબ કયાં સીધાં

હોય છે ? તેનો વિષાદ આ શબ્દોમાં ઘૂંટાય છે. " આ ઘંટીની દળનારી જ નહીં, ન એનઅ હું કરવી સઅ." નવલકાર છગનના જીવનની કડવાશને તમાકુનો કસ ખેંચતાં ઉપડેલી ખાંસી વડે વ્યંજિત કરે છે.

ખેડૂત માધુભા હોય કે નારસંગ શોષણની બાબતમાં કોઈ કચાસ રાખતા નથી, તેથી જ છગનની હાલત બળદ કરતાં બદતર છે. બળદોને શિયાળામાં ગોળ–તલનું કચરિયું મળતું, તેલ તો બે–ત્રણ પિત્તળની બરણીઓ ભરીને પિવડાવે. નવલકાર લખે છે : " અને છગન કયારેક બળદને ખાતાં વધેલું કચરિયું છાનોમાનો ખાઈ જાય અને પકડાઈ જાય તો પછી દેખ મજા પણ એ જીવતો હતો, જીવવું પડતું હતું. જીવવા માટે સહારાની જરૂર હતી. સહારો એટલે તેનો અર્થ, રોટલો થતો હતો." – આમ માલિકના અવાજ અને ઈશારે જીવતા છગનની શોષાતી–લૂંટાતી–કચડાતી જિંદગીની દયનીય દશાનું હૂબહૂ ચિત્ર પહેલા પ્રકરણમાં જ પ્રગટ થાય છે. મોટી લાચારી તો એ છે કે અસ્પૃશ્ય લેખાતા આ સમાજની સ્ત્રીઓ સાથે લંપટાઈ કરવામાં નારસંગ ચૌધરી પાછો નથી પડતો. રામીની છેડતી કરે છે, પણ છગનને પતિ તરીકે બોલવાનો કોઈ અધિકાર નથી "દિયોરના હૈડિયે બેસી લોઈ પીવું, પણ..." – છગનનો આક્રોશ વાંઝિયો રહે છે.

બીજા પ્રકરણમાં છ–સાત મહિના પૂર્વેના ભગા–સંતોક નિમિત્તે ઊભા થયેલા વાતાવરણને થાળે પાડવાની ગોકળની મથામણ સાથે અનારજીની શોષણવૃત્તિને સર્જક છતી કરે છે. આખું ગામ જાણે છે કે ગોદડિયાનો નયડો નપુંસક છે અને ગદડે વહુને રાખવી છે અને વંશવેલો પણ વધારવો છે. એ કારણે જ ભગાને સાથી રાખે છે. ભગા–સંતોકના અવૈધ સંબંધોને અટકાવવા ગોકુળ પ્રયત્ન કરે છે ત્યારે ભગો કહે છે "હાહરી ઘોઘળઅ વળજી સઅ. માનતી જ નહીં, કેસકઅ જો નઈ મોનસ તો કેઈસ ક અ તેં મારી આબરૂ લીધી, [illegible]અ જો કેઆ ખેલ આવસઅ? " તે બીજું સત્ય પણ પ્રગટ કરે છે કે "......, કોઈનાથી બીતીય નથી, ઈની હાહુ શીવી, એય વેરણ હંતો કડીનઅ સાથ આલઅ સઅ, આ હાહુ –વઉના ખેલ સઅ." –સંતોકની લાચારી [illegible] જુઓ તો તેના તરફ અનુકંપા જન્માવે એવી છે. નપુંસક પતિના ખીલે બંધાયેલ યુવાન સંતોકની ન તો શરીરભૂખ સંતોષાતી, ન તો માતૃત્વ પરિતોષાતું. ગોદળ હોમળાન અને શનીની વંશવેલો ચાલુ રાખવાની [illegible]લીલા બંનેના સંબંધ માટે રસ્તો મોકળો કરી દે છે. સંતોકનું વર્તન ભગાને નહોતું ગમતું એવુંય નથી. છતાં ઉપરોક્ત ટાંકેલ વિધાનથી સંતોક ભગાને બાનમાં રાખી એનું જાતીય શોષણ કરે છે. પણ ચારિત્ર્યનો પ્રશ્ન તો [illegible] માટે ઊભો થાય છે.

ત્રણ અને તેરનો આંકડો અપશુકનિયાળ માનવામાં આવે છે. ત્રીજા પ્રકરણનો આરંભ કૂતરાના [illegible] રાગે રોવાની ક્રિયાના આલેખનથી થાય છે. આપત્તિના ઓળા ઊતરવાના સંકેતો સર્જક અહીં આપે છે. [illegible]ના સંવાદમાં તેમની હૈયાવરાળ પ્રગટે છે. જેમકે – "......, હાહરો પાડાનો વાંક, નઅ પખાલીનઅ [illegible] એ ચ્યાંનો નીયાય ?" "હવાર હાંજ મજૂરી ...વેઠ... ખાવાનું મરચુંન અ રોટલો, ડુંગરીન અ સાસ, [illegible] તેણ દાડાની ખાટીચૈડ...ચ્યાંહુંદી ?" – પણ સામંતશાહી ખેડૂતો આગળ આ સમાજ ટકી શકતો નથી. [illegible] ખબર ન પડે એમ મલક છોડી વિદાય થતા આ લોકો પોતાનાં સુખદુઃખનાં સ્મરણોને સ્મરે છે, આંસુ [illegible] અને વિદાય લે છે. ભગાનો કાકો વિદાય થતાં મનથી ભાંગી પડે છે. વતનની માટી આંખે અડાડી,

થોડી માથે ચઢાવી પછી ઘરતીને ઉદ્દેશીને બોલે છે :

"માડી, તારે આસરે બવ રૂયા, બવ રૂયા, તેં ખૂબ ખૂબ આલ્યું, હેત આલ્યું, માયામાં આ કાઠું બંધાણું તારો ખોળો ખાલી કરવો પડઅ સઅ, અમનઅ માફ કરજે માડી. બીજું હું કવ ? આંયના દાંણા પાંણી ખૂટ્યાં નકર ઑમ રાત માથે ના લેવી પડઅ !" – અહીં ગોકળનું સંવેદન સહુનું સંવેદન બની રહે છે.

ચોથા પ્રકરણમાં મગન રાવળનો ઊંટ, વજેસંગના કૂવામાં પડવાની ઘટના, જે કોઈ દુશ્મને કૂવામાં પાડયો હોવાની શંકા જન્માવે છે. ગોકળહેમીના રોમાંચભર્યા વર્તનનું નિરૂપણ માનવમનનો એક નોખો પરિચય કરાવે છે. અસ્પૃશ્યતા, મંદિરમાં પ્રવેશ નિષેધનું કરૂણ મર્મવેધક નિરૂપણ ભગાના ચરિત્રચિત્રણમાંથી થયું છે. આઠમાં પ્રકરણમાં વીતકની પરાકાષ્ઠા સધાય છે. આ લોકોને મજૂરી કરવાની સ્વતંત્રતા પણ નથી ! પારેવી જેવી દીકરી–વહુઓને પણ આ લોકો છોડતા નથી. તળાવમાંથી મળતું સૂરજનું મડદું, ત્રણ રૂપિયા માટે વજેસંગના હાથે મોતને ઘાટ ઉતરતો કરશન, – આ પ્રસંગો ઉપલા વર્ગની કામલીલા, વેરભાવ, લોભવૃત્તિ અને નિષ્ઠુરતાની સીમાને પાર કરી દે છે. માસંગને પેટમાં લાત મારતો રમણ તેની નીડરતાને પ્રગટ કરી દે છે, તો "લ્યો, બંગડીઓનઅ પેરાવો, નકર લાવો તમારો આથ મું પેરાવું !" – આમ 'મલક' ની વીતકકથામાં ઉઘડતું ભગા–સંતોકનું પ્રેમપ્રકરણ પાત્રોની વ્યથાકથાના સ્મરણનું નિયામકબળ બને છે.

એમ કહી શકાય કે રચના સામંતશાહી સમયગાળાની છે. સમાજનો આંતરદ્વંદ્વ પ્રમાણમાં ઓછો આલેખાયો છે. વર્ષોથી સવર્ણો દ્વારા દલિતો સાથે જે પ્રકારના વર્તનો થયાં છે. જે રીતે એ લોકોને ખપમાં લીધા જે જે રીતે એમનું શોષણ કર્યું છે, એ સત્ય દલપત ચૌહાણની સ્મરણસંદૂકમાંથી 'મલક' આકારે પ્રગટે છે. અહીં શોષકની વૃત્તિ અને શોષિતની આંતરવ્યથા બંને દૃષ્ટિગોચર બને છે. એ લોકોની નિરાલંબતા અને પરતંત્રતાનો તાગ મળે છે.

એમના વાસના વર્ણનથી લેખક વર્ણવ્યવસ્થાની મજબૂત રેખા દોરી આપે છે. જાણે જીવન સરેરાશ આમ ચાલે છે, ચાલતું રહેશે એવી શંકા પણ જન્મે છે. પીઠઝબકારનો વિનિયોગ, તળપદી બોલીનો પ્રયોગ, ચરિત્રચિત્રણનું ઝીણું નકશીકામ, અસ્પૃશ્યતાનું પ્રતીતિકર નિરૂપણ ઈત્યાદિને કારણે કૃતિ સાદ્યંત આસ્વાદ્ય બની છે.

□□□

જયાં ચરણ રુકે ત્યાં કાશી,
જયાં પાય ઊઠે ત્યાં જ માર્ગ, જયાં તરતો ત્યાં મહાસાગર,
જે ગમ ચાલુ એ જ દિશા, મુજ ધ્રુવ વ્યાપે સચરાચર.

– હરીન્દ્ર દવે

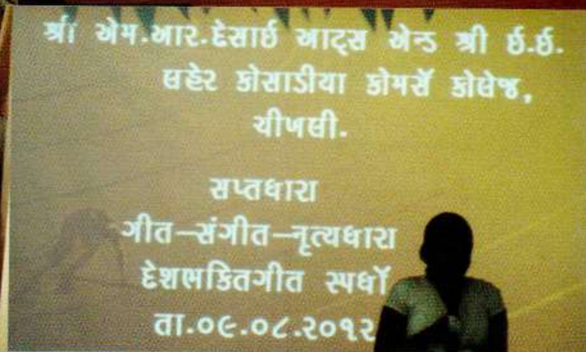
શ્રી એમ.આર.દેસાઈ આર્ટ્સ એન્ડ શ્રી ઈ.ઈ.
લહેર કોસાડીયા કોમર્સ કોલેજ,
ચીખલી.
સપ્તધારા
ગીત–સંગીત–નૃત્યધારા
દેશભક્તિગીત સ્પર્ધા
તા.૦૯.૦૮.૨૦૧૨

ટ્રાફિક અવેરનેસ, BISAG, ઉદિશા સેલ, સ્ત્રી સુરક્ષા, IAS ના વર્ગો, વ્યાખ્યાનમાળા, F.Y.B.A. / F.Y.B.Com : ઓરિ

Prin. Dr. F. H. Desai

Speaker at International Conference for Academic Disciplines (IJAS, Florence 2013) Monday, April 22, 2013 - Thursday April 25, 2013 Piazza della Calza 6Florence, Tuscany 50125, ITALY. Travel Grant received for the conference from UCG New Delhi.

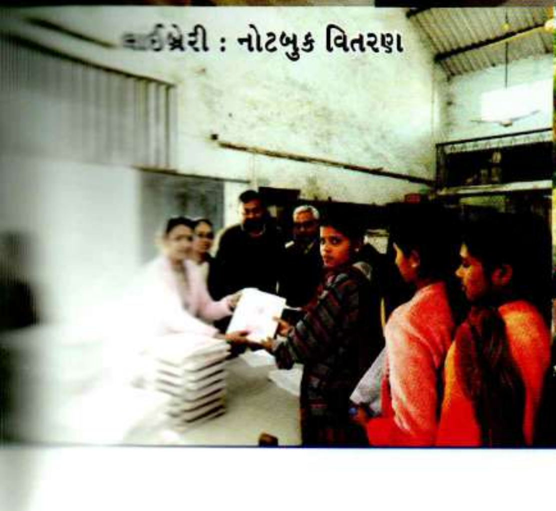

સદ્ગત મોહનકાકા : તૈલચિત્ર અનાવરણ વિધિ
STATE PAVILION
એન.એસ.એસ.
રક્તપિત્ત જનજાગૃતિ અભિયાન
રાષ્ટ્રીય પર્વની ઉજવણી
મતદાન જાગૃતિ અભિયાન

એન.સી.સી., ગુજરાત ગૌરવ દિન નિમિત્તે શસ્ત્ર પ્રદર્શન

કોલેજમાં સવલતો: જીમખાના, ICT રૂમ, બાસ્કેટ બોલ મેદાન, નવનિર્મિત ભવન, ટર્ફ વિકેટ, કોમ્પ્યુટર લેબ, સેન્ટ્રલ લાઇ

ક્રિકેટ, ખો-ખો. કબડ્ડી, વિઘ્નદોડ, રાયફલ શૂટીંગ, એથ્લેટીક્સ

સરિતા એલ. ગાયકવાડ : યુનિ. એથ્લેટીક્સ ચેમ્પિયન, કોલેજને ચેમ્પિયન શીલ્ડ અપાવવા અગ્રેસર (વ્યક્તિગ

યુજીસી : ૧૧મી યોજના, NET-SLET ના વર્ગો, કૃષિ યુનિ.- ઋતવ રોઝીઝની મુલાકાતે

વાર્ષિકોત્સવ : તા. ૮-૨-૨૦૧૩

ઈનામ વિતરણ સમારોહ : તા. ૮-૨-૨૦૧૩, સ્વામી વિવેકાનંદની ૧૫૦મી જન્મ જયંતિની ઉજવણી

KCG : AAA પિયર ટીમ વિઝીટ, તા. ૨-૫-૨૦૧૩

પ્રવૃત્તિલોક

શાળા–મહાશાળાના વર્ગખંડમાં કે પ્રાંગણમાં થતી વિદ્યાર્થીલક્ષી પ્રવૃત્તિઓ વિદ્યાર્થીઓના સર્વાંગી વિકાસમાં ઉપકારક બને છે. વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસક્રમને ધ્યાનમાં રાખીને અધ્યયન કરે છે, પરંતુ તેનો બૌદ્ધિક અને શારીરિક વિકાસ થાય, તે માટે દરેક શાળા – મહાશાળાઓમાં નિર્ધારિત કે રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓનું વ્યવસ્થિત આયોજન કરવામાં આવે છે. આ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓને શાળા – મહાશાળા, યુનિવર્સિટી, રાજય સરકાર કે અન્ય સંસ્થાઓનો સહયોગ સાંપડે છે અને વિદ્યાર્થીઓમાં રહેલી સુષુપ્ત પ્રતિભાને પાંગરવાની તક પ્રાપ્ત થાય છે.

શાળા – મહાશાળાની ગતિ – પ્રગતિનો ઘણો આધાર વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ ઉપર અવલંબે છે. શાળા – મહાશાળાની પ્રગતિની પારાશીશી જ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ ગણાય છે. જે જે પ્રવૃત્તિઓમાં વિદ્યાર્થીઓ સક્રિય રહે છે, તે તે પ્રવૃત્તિઓ સફળતાપૂર્વક સંપન્ન થાય છે. વિવિધ પ્રવૃત્તિઓના કારણે વિદ્યાર્થીઓમાં તત્પરતા, તન્મના, સક્રિયતા અને જાગૃતિ આવે છે. વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ પ્રવૃત્તિઓના અન્વયે પોતાની આગવી પ્રતિભા કે આગવા દષ્ટિકોણને પ્રગટાવવાની અનોખી તક સાંપડે છે. જો તક ન મળે તો કેવી રીતે પોતાને અભિવ્યકત કરી શકે ? શાળા – મહાશાળા વિદ્યાર્થીઓને આગળ વધવા, કારકિર્દી બનાવવા અને પ્રગતિ સાધવા માટે જરૂરી ભૂમિકા પૂરી પાડે છે.

શ્રી એમ.આર.દેસાઈ આર્ટ્સ એન્ડ ઈ.ઈ. લહેર કોસાડિયા કોમર્સ કોલેજની ૨૦૧૨–૧૩ ના વર્ષ માટે વિદ્યાર્થી સંઘમાં નીચે જણાવેલા વિદ્યાર્થીઓ જી.એસ., સી.આર., એલ.આર. તરીકે ચૂંટાયેલા પસંદગી પામેલ જાહેર થયા છે :

૧.	શ્વેતાદેવી રાજીવશંકર દૂબે	એફ.વાય.બી.કોમ.
૨.	મોહંમદતલ્હા શબ્બીરભાઈ આબેદ	એફ.વાય.બી.કોમ.
૩.	અંકિતકુમાર જીતેન્દ્રભાઈ પટેલ	એસ.વાય.બી.કોમ.
૪.	ગીતેશ દેવાનંદ પટેલ	ટી.વાય.બી.કોમ.
૫.	ફૈયાઝ ફારૂક કડિયા	એમ.કોમ.–૨
૬.	સપના જગદીશકુમાર સંતવાણી	એમ.કોમ.–૧
૭.	કમલેશકુમાર જે. પટેલ	એફ.વાય.બી.એ.–૧
૮.	ભાવિની એમ. બારોટ	એફ.વાય.બી.એ.–૧
૯.	જશ ચેતનભાઈ ભટ્ટ	એફ.વાય.બી.એ.–૨
૧૦.	મનીષાબેન મનોજભાઈ ગુપ્તા	એફ.વાય.બી.એ.–૨
૧૧.	જિજ્ઞેશ ઉત્તમભાઈ પટેલ	એસ.વાય.બી.એ.–૧
૧૨.	નૈતિકકુમાર મહેશભાઈ પટેલ	એસ.વાય.બી.એ.–૨
૧૩.	સુધીરકુમાર મનુભાઈ પટેલ	એસ.વાય.બી.એ.–૨
૧૪.	સ્નેહલબેન સુભાષભાઈ હુડકી	એસ.વાય.બી.એ.–૩
૧૫.	નેહાકુમારી નટુભાઈ આહીર	એસ.વાય.બી.એ.–૩
૧૬.	શાયના એફ. મેમણ	એસ.વાય.બી.એ.–૪
૧૭.	કનુભાઈ રામભાઈ ભરવાડ	એસ.વાય.બી.એ.–૪
૧૮.	અજયકુમાર અરવિંદભાઈ પટેલ	ટી.વાય.બી.એ.–૧
૧૯.	વીણા નરેન્દ્રભાઈ પટેલ	એમ.એ.–૧ (સંસ્કૃત)
૨૦.	કિન્નરીબેન સી. પટેલ	એમ.એ.–૨ (સંસ્કૃત)
૨૧.	પ્રીતિબેન ડાૉભાઈ પટેલ	એમ.એ.–૧ (હિન્દી)
૨૨.	હરિતાબેન રામસરિખ ચૌહાણ	એમ.એ.–૨ (હિન્દી)

□□□

જિમખાના સમિતિ
વ્યાયામ – યોગ, ખેલકૂદધારા

ચેરમેન : પ્રા.જયમલ નાયક
• મંત્રી : અંકિત પટેલ

જિમખાના સમિતિ અને વ્યાયામ – યોગ, ખેલકૂદ ધારા અન્વયે કોલેજમાં વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું અને એ પ્રવૃત્તિઓમાં નોંધપાત્ર દેખાવો કર્યા હતા. કોલેજમાં વર્ષ દરમિયાન થયેલી પ્રવૃત્તિઓ નીચે મુજબ છે:

* વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટીની ખો ખો (બહેનો) ની ટીમ માટે સિલેકશન કોમ્પીટીશન શ્રી સી.પી.ડિગ્રી કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન, રાજપીપળા મુકામે યોજાયેલ, જેમાં વિવિધ કોલેજોમાંથી ૪૮ સ્પર્ધકોએ ભાગ લીધો હતો. સરિતાબેન ગાયકવાડ (એફ.વાય.બી.એ.) અને સંગીતાબેન એસ. આહિર (એફ.વાય.બી.એ.) યુનિ.ની ખોખો ટીમમાં પસંદગી પામ્યાં હતાં.

* વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટીની એથ્લેટીકસ ટીમનું સિલેકશન એમ.કે.કોમર્સ કોલેજ, ભરૂચ મુકામે યોજવામાં આવ્યું હતું, તેમાં સરિતાબેન ગાયકવાડ (એફ.વાય.બી.એ.) ની પસંદગી થઈ હતી અને તેમણે કોલકત્તા યુનિ., કોલકત્તા ખાતે વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિ., સુરતનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું.

* વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિ. 'ડી' ઝોન આંતર કોલેજ ક્રિકેટ ટુર્નામેન્ટમાં સતત બીજા વર્ષે કોલેજની ક્રિકેટ ટીમે કવાટર ફાઈનલમાં પ્રવેશ કર્યો; જેમાં પ્રથમ રાઉન્ડ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, કિલ્લા પારડી વચ્ચે તા.૩૧–૧૨–૧૨ ના રોજ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચીખલીના ગ્રાઉન્ડ ઉપર રમાયો હતો. ૪૨ ઓવરમાં કિલ્લા પારડીની ટીમ ૧૪૯ રનમાં ઓલ આઉટ થઈ ગઈ હતી. ચીખલી કોલેજે ૩૪ ઓવરમાં ૧૫૦ રન કરી જીત મેળવી હતી.

* બીજો રાઉન્ડ વનરાજ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ધરમપુર વચ્ચે તા. ૦૭–૧–૧૩ ના રોજ ચીખલી કોલેજના ગ્રાઉન્ડ પર રમાયો હતો, જેમાં ચીખલી કોલેજે પ્રથમ દાવમાં ૨૦૫ રન કર્યા હતા. ધરમપુર કોલેજ ૮૯ રનમાં ઓલ આઉટ થઈ ગઈ હતી. ચીખલી કોલેજના મોહમ્મદતલ્હા આબેદે ૨૧ રન કર્યા હતા અને ૩ વિકેટ લીધી હતી. ધર્મિન પટેલે ૫ વિકેટ લીધી હતી.

* ત્રીજો રાઉન્ડ બી.પી.બારિયા સાયન્સ કોલેજ, નવસારીની સાથે તા.૧૦–૦૧–૧૩ ના રોજ છાપરા ક્રિકેટ ગ્રાઉન્ડ, નવસારી ખાતે રમાયો હતો, જેમાં ચીખલી કોલેજે ૨૦૧ રન કર્યા હતા. જેમાં ફેબિયન મુનશીના ૪૦ રન અને સોએબ ઘીવાલાના ૪૦ રન મુખ્ય હતા. બી.પી.બારિયા સાયન્સ કોલેજ,

નવસારીની ટીમ ૮૮ રનમાં ઓલ આઉટ થઈ ગઈ હતી.

* કવાટર ફાઈનલ નારણલાલા કોલેજ ઓફ કોમર્સ એન્ડ મેનેજમેન્ટ, નવસારી વચ્ચે તા.૧૬–૦૧–૧૩ ના રોજ નારણલાલા કોલેજ, નવસારીના મેદાન પર રમાયેલ, જેમાં ચીખલી કોલેજે પ્રથમ બેટીગ કરતા ૩૮ ઓવરમાં ૧૦૦ રન કર્યા હતા. નારણલાલા કોલેજે ૫ વિકેટે જીત મેળવી હતી.

* નવસારી જિલ્લા ક્રિકેટ એસોસિયેશન આયોજિત ઓરેન્જ કપ ઈન્ટર કોલેજ ક્રિકેટ ટુર્નામિન્ટમાં આપણી કોલેજની ટીમ રનર્સ અપ બની હતી. મેન ઓફ ધી સીરીઝ તરીકે અનસ લહેર (ટી.વાય.બી.કોમ.) અને બેસ્ટ ફિલ્ડર તરીકે સુફિયાન મુનશી (એફ.વાય.બી.કોમ.) ઘોષિત થયા હતા. ફાઈનલ મેચ નારણલાલા કોલેજ, નવસારી ખાતે આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચોવીસી કોલેજ વચ્ચે તા.૦૬–૦૧–૧૩ના રોજ રમાઈ હતી.

* બેડમિન્ટન (બહેનો) ની સ્પર્ધા તા.૨૧,૨૨,૨૩–૦૮–૧૨ આર.એમ.કોમર્સ કોલેજ, રાજપીપળા યોજાઈ હતી, જેમાં કોલેજ ટીમ સેમીફાઈનલમાં પ્રવેશી હતી.

* વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટીની ક્રિકેટ (બહેનો) ની ટીમમાં અમિતાકુમારી આર.પટેલની પસંદગી થઈ હતી; પરંતુ સેમેસ્ટર પરીક્ષાના કારણે યુનિવર્સિટીની ટીમે ભાગ લીધો ન હતો.

* આ ઉપરાંત વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટીની ૨૦૧૨–૧૩ ના વર્ષ માટે નીચેની સ્પર્ધાઓમાં આપણી કોલેજે ભાગ લઈને પ્રશંસનીય દેખાવો કર્યા હતા.

(૧)	ચેસ	–	૩ રાઉન્ડ વિજેતા
(૨)	બેડમિન્ટન (ભાઈઓ)	–	કવાટર ફાઈનલમાંપ્રવેશ
(૩)	કબડ્ડી (ભાઈઓ)	–	૨ રાઉન્ડ વિજેતા
(૪)	ક્રોસ કન્ટ્રી રેસ	–	યુનિ. ટીમમાં સ્ટેન્ડ બાય તરીકે પસંદગી હેમાંગી આઈ.ભોયા (એસ.વાય.બી.એ.)
(૫)	પિસ્તોલ શુટીગ	–	૨૭ પોઈન્ટ પ્રાપ્ત કર્યા
(૬)	વોલીબોલ (ભાઈઓ)	–	૧ રાઉન્ડ વિજેતા

* કોલેજમાં સ્થાનિક કક્ષાએ ઈન્ટર કલાસ કોમ્પીટીશનનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ ઈન્ટર કલાસ કોમ્પીટીશનમાં ક્રિકેટ (ભાઈઓ), વોલીબોલ (ભાઈઓ), ચેસ, બેડમિન્ટન (ભાઈઓ), બેડમિન્ટન (બહેનો) અને ટેબલ ટેનીસની સ્પર્ધાઓ સફળતાપૂર્વક સંપન્ન થઈ હતી.

* વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિ.નો ૪૦ મો ખેલકૂદ રમતોત્સવ–૨૦૧૩, તારીખ ૧,૨,૩ ફેબ્રુ.૨૦૧૩ ના રોજ એમ.કે.કોમર્સ કોલેજ, ભરૂચ મુકામે યોજાયેલ હતો. જેમાં યુનિ.ની કુલ ૯૦ જેટલી કોલેજોમાંથી કુલ ૯૫૦ જેટલા ખેલાડી ભાઈઓ–બહેનોએ ભાગ લીધેલ હતો. આ રમતોત્સવમાં કુલ ૧૯ જેટલી સ્પર્ધાઓ યોજાઈ હતી, જેમાં પ્રથમ વાર એમ.આર.ડી. આર્ટ્સ એન્ડ ઈ.ઈ.એલ.કે.કોમર્સ કોલેજે

૫૫ પોઈન્ટ મેળવીને ચેમ્પિયનશીપ પ્રાપ્ત કરી હતી. આ એથ્લેટીકસ મીટમાં ૧૦ ગોલ્ડ, ૦૨ સિલ્વર અને ૦૪ બ્રોન્ઝ મેડલ સાથે કુલ ૧૬ મેડલ પ્રાપ્ત કર્યા હતા. ચીખલી કોલેજ વતી એફ.વાય.બી.એ.ની વિદ્યાર્થિની સરિતા એલ.ગાયકવાડે ૪૩ પોઈન્ટ મેળવી વ્યકિતગત ચેમ્પિયનશીપ ટ્રોફી પ્રાપ્ત કરી હતી. એમણે ૧૦૦મી., ૨૦૦મી., ૪૦૦મી., ૮૦૦મી., ૪ × ૧૦૦ રીલે, ૧૧૦મી વિઘ્ન દોડ, ઊંચી કૂદ, ચક્ર ફેંક, ગોળા ફેંક સ્પર્ધામાં કુલ ૯ ગોલ્ડ મેડલ અને લાંબી કૂદમાં સિલ્વર મેડલ મળી કુલ ૧૦ મેડલ પ્રાપ્ત કર્યા હતા. હેમાંગી આઈ.ભોયાએ (એસ.વાય.બી.એ.) ૧૦૦ મી., ૨૦૦ મી., ૮૦૦ મી. દોડમાં તૃતીય ક્રમ પ્રાપ્ત કરીને બ્રોન્ઝ મેડલ અને ૪૦૦ મી. દોડમાં દ્વિતીય ક્રમ પ્રાપ્ત કરીને સિલ્વર મેડલ તેમજ ૪ × ૧૦૦ મી. રીલે દોડમાં ગોલ્ડ મેડલ પ્રાપ્ત કર્યા હતા. પ્રિયંકા બી.પટેલે (ટી.વાય.બી.એ.) ૧૫૦૦ મી. દોડમાં પ્રથમ ક્રમ પ્રાપ્ત કરીને ગોલ્ડ મેડલ મેળવ્યો હતો. તેમજ ૪ × ૧૦૦ મી. રીલે દોડમાં પણ પ્રથમ ક્રમ હાંસલ કરીને ગોલ્ડ મેડલ મેળવ્યો હતો. રવીન્દ્ર એસ. બાગુલે (ટી.વાય.બી.એ.) ઊંચી કૂદમાં તૃતીય ક્રમ મેળવીને બ્રોન્ઝ મેડલ મેળવ્યો હતો. સંગીતા એસ. આહીરે (એફ.વાય.બી.એ.) ૪ × ૧૦૦ મી. રીલે દોડમાં પ્રથમ ક્રમ મેળવીને ગોલ્ડ મેડલ મેળવ્યો હતો. સમગ્ર ખેલકૂદ સ્પર્ધામાં ગાયકવાડ સરિતાએ અદ્‌ભુત દેખાવ કરતા તમામ ખેલાડીઓ અને ખેલરસિકોના આકર્ષણનું કેન્દ્ર બની હતી. ફાઈનલ સ્પર્ધામાં કોલેજનાં આચાર્યા ડૉ. એફ.એચ.દેસાઈ ખેલાડીઓને પ્રોત્સાહન આપવા માટે હાજર રહ્યા હતા. બીલીમોરાની વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સના પૂર્વ ઉપાચાર્ય પ્રા.ડી.બી.ભાવસારે (સ્વરસાધના) સરિતા ગાયકવાડને પ્રોત્સાહનરૂપે રૂા.૧૦,૦૦૦ આપીને ધન્યવાદ પાઠવ્યા.

સ્વર્ણિમ ગુજરાત સપ્તધારા અન્વયે વ્યાયામ,યોગ, ખેલકૂદધારા મહોત્સવ : ૨૦૧૨-૧૩ નું આયોજન તા.૨૬,૨૭,૨૮-૨-૨૦૧૩ ના રોજ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ મુકામે કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં એથ્લેટીકસમાં સરિતા એલ.ગાયકવાડે ૧૦૦ મી., ૨૦૦ મી. માં પ્રથમ ક્રમ પ્રાપ્ત કરીને બે ગોલ્ડ મેડલ તેમજ ચક્રફેંક સ્પર્ધામાં દ્વિતીય ક્રમ પ્રાપ્ત કરીને સિલ્વર મેડલ મેળવ્યો હતો.

રોટરી કલબ ઓફ નવસારી આયોજિત કેન્સર જાગૃતિ મેરથોન દોડ સ્પર્ધા (૧૦ કિ.મી. દોડ) માં સરિતા એલ.ગાયકવાડે પ્રથમ ક્રમ હાંસલ કરીને રૂા. ૧૦,૦૦૦ નું રોકડ ઈનામ પ્રાપ્ત કર્યું હતું તેમજ આ જ સ્પર્ધામાં પ્રવીણા એસ. ગાંવીતે તૃતીય ક્રમ મેળવીને રૂા. ૨૫૦૦ નું રોકડ ઈનામ મેળવ્યું હતું. ખેલાડીઓને તાલીમ અને માર્ગદર્શનની જવાબદારી શા.શિ.ના પ્રા. જયમલ નાયકે સફળતાપૂર્વક સંભાળી હતી.

વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩માં વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત દ્વારા ઈન્ટર ઝોન ક્રિકેટ સ્પર્ધાના આયોજનની જવાબદારી આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચીખલીને સોંપવામાં આવી હતી. આ જવાબદારી ખૂબ સારી રીતે નિભાવી હતી.

આ સિદ્ધિ અને સાફલ્ય બદલ સંસ્થાના મેનજિંગ ટ્રસ્ટીશ્રી અરવિંદભાઈ દેસાઈ, સેક્રેટરીશ્રી દર્શનભાઈ દેસાઈ, ટ્રસ્ટીશ્રી સલીમભાઈ પટેલ, આચાર્યા ડૉ. એફ.એચ.દેસાઈ અને સમગ્ર કોલેજ સ્ટાફ પરિવારે ખેલાડીઓને અભિનંદન આપી શુભેચ્છા પાઠવી હતી.

□ □ □

સાંસ્કૃતિક સમિતિ

અધ્યક્ષ : પ્રા. રમીલા નાયક
પ્રા. નયના નાયક
મંત્રી : ગીતેશ પટેલ

* તા. ૨૮–૦૬–૧૨ ના રોજ પ્રથમ વર્ષના વિદ્યાર્થીઓ માટે પ્રવેશોત્સવનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. આ કાર્યક્રમ સરકારી વિજ્ઞાન કોલેજના આચાર્ય ડૉ.કમલકાંત છાયાના અતિથિવિશેષ પદે યોજવામાં આવ્યો હતો, જેમાં કોલેજમાં ચાલતા વિવિધ વિષયો, સેમેસ્ટર પદ્ધતિ, પરીક્ષા પદ્ધતિ તથા કોલેજમાં થતી 'સપ્તધારા' અને વિદ્યાર્થી કાઉન્સીલની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનો વિગતે પરિચય દરેક પ્રવૃત્તિના અધ્યક્ષશ્રીઓએ આપ્યો હતો.

* તા. ૦૭–૦૮–૧૨ ના રોજ સાંસ્કૃતિક સમિતિ તથા રંગકલા કૌશલ્યધારાના સંયુક્ત ઉપક્રમે પર્યાવરણ પોસ્ટર સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

* તા. ૦૮–૦૮–૧૨ ના દિને ભજનસ્પર્ધા તથા તા.૦૯–૦૮–૧૨ ના દિને દેશભકિતગીત સ્પર્ધાનું આયોજન સાંસ્કૃતિક સમિતિ તથા ગીતસંગીત ધારાના ઉપક્રમે કરવામાં આવ્યું હતું.

* તા. ૧૭–૦૧–૧૩ તથા તા.૧૮–૦૧–૧૩ ના રોજ યોજાયેલ વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી યુવક મહોત્સવમાં લોકનૃત્ય, હળવું કંઠય, હસ્તકલા, ચિત્રકળા, નવલિકાલેખન, પાદપૂર્તિ અને કાવ્યપઠન જેવી વિવિધ સ્પર્ધામાં કોલેજના વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો, જેમાં હસ્તકલામાં કોલજના વિદ્યાર્થી ભાવિન પટેલ તૃતીયક્રમે વિજેતા બન્યા તથા ચિત્રકલામાં રવિ પટેલ તૃતીયક્રમે વિજેતા બન્યા.

* તા. ૦૨–૦૧–૧૩ થી તા.૧૭–૦૧–૧૩ દરમિયાન કોલેજમાં વિવિધ ડે ની ઉજવણી કરવામાં આવી, જેમાં કોલેજના વિદ્યાર્થીઓએ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો.

* સાંસ્કૃતિક સમિતિ અને નાણા સમિતિના અન્વયે ઈનામ વિતરણ, વાર્ષિકોત્સવ અને સૂરપ્રભાતનો સમારોહ તા.૮–૨–૧૩ ના રોજ નવસારી જિલ્લાના પોલીસ વડા શ્રી નીલેશભાઈ જાજડિયાના અધ્યક્ષસ્થાને અને પ્રા.કિરીટસિંહ વાસદિયાના અતિથિવિશેષપદે યોજાયો હતો; જેમાં મેનેજિંગ ટ્રસ્ટીશ્રી અરવિંદભાઈ દેસાઈ, માનદ્‌મંત્રીશ્રી દર્શનભાઈ દેસાઈ ઉપસ્થિત રહ્યા. કોલેજના પ્રેરણાસ્રોત યુવા પ્રિ. ડૉ. એફ.એચ.દેસાઈએ સમારોહમાં સૌને આવકારીને અદ્યતન ટેકનોલોજી દ્વારા કોલેજની વર્ષ દરમિયાનની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનો ખ્યાલ આપ્યો હતો. ઈનામ વિતરણ સમારોહમાં શૈક્ષણિક, સાંસ્કૃતિક – સપ્તધારા, એન.સી.સી., એન.એસ.એસ., રમતગમતક્ષેત્રે વિવિધ સિદ્ધિઓ મેળવેલ વિદ્યાર્થીઓને પ્રમાણપત્રો અને ઈનામો આપીને પુરસ્કૃત કર્યા હતા. કોલેજની એફ.વાય.બી.એ.ની વિદ્યાર્થિની સરિતા ગાયકવાડે એથ્લેટીકસમાં નવ ગોલ્ડ મેડલ અને એક સિલ્વર મેડલ મેળવીને યુનિવર્સિટી એથ્લેટીક્સ

ચેમ્પિયન બનીને કોલેજને પણ ચેમ્પિયન શિલ્ડ અપાવવા સહભાગી બની હતી, તે બદલ તેમનું મહાનુભાવોના હસ્તે વિશિષ્ટ સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું. સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમમાં ગરબો, ડાંગી નૃત્ય, માછી નૃત્ય, એક પાત્રીય અભિનય, દેશભકિત અભિનય ગીત વગેરે વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા તૈયાર કરેલો કાર્યક્રમ ખૂબ સારી રીતે રજૂ થયો હતો. સંગીતપ્રભાતના કાર્યક્રમમાં વિદ્યાર્થીઓએ ઓરકેસ્ટ્રા પાર્ટીના સથવારે ગીતો રજૂ કર્યાં હતાં.

□□□

સાહિત્યસભા

અધ્યક્ષ : પ્રા. દક્ષાબેન પટેલ

* વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટીની વ્યાખ્યાનમાળાના અન્વયે તા.૧૪–૦૮–૧૨ ના રોજ સાહિત્યસભાના નેજા હેઠળ એમ.ટી.બી.આર્ટ્સ કોલેજ (સુરત) ના પ્રા. ડૉ. ચૈતન્યભાઈ દેસાઈનું 'હું પરીક્ષાર્થી, વિદ્યાર્થી થાઉં તો ઘણું' વિષય પર વ્યાખ્યાન રાખવામાં આવ્યું હતું. વકતાએ ગાંધીજી તથા એમના ગુરુ શ્રીમદ્ રાજચંદ્રની વિચારધારા પર પ્રકાશ પાડી અનેક ઉદાહરણો દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને કેવળ પરીક્ષાલક્ષી જ નહી, પરંતુ સાચા અર્થમાં 'વિદ્યાર્થી' થવાની હાકલ સાથે વિદ્યા – અવિદ્યાનો ભેદ સમજાવ્યો હતો.

* સાહિત્યસભાના ઉપક્રમે આર્ટ્સ, સાયન્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ખોલવડના મેજર પ્રા. ઉન્મેષ પંડયાએ ડિજીટલ કલાસરૂમનું ઉદ્ઘાટન કર્યું તેમજ તેમનું વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટીની વ્યાખ્યાનમાળા અંતરગત 'ઉચ્ચ શિક્ષણમાં ટેકનોલોજી : એક અનિવાર્ય અંગ' વિષયક વ્યાખ્યાન યોજવામાં આવ્યું હતું. વકતાએ જણાવ્યું હતું કે યાંત્રિક ઉપકરણની દુનિયામાં પ્રવેશેલા માનવીની જ્ઞાનની ક્ષિતિજો વિસ્તરતી જાય છે. શિક્ષણ કોને કહીશું? વિજ્ઞાનનો વ્યવહારમાં ઉપયોગ એ જ ટેકનોલોજી છે તથા માનવીમાં આવતી પરિવર્તનની પ્રક્રિયા એ શિક્ષણ છે. વ્યાખ્યાન દરમિયાન ઉચ્ચ શિક્ષણમાં ટેકનોલોજી એક અનિવાર્ય અંગ છે, તે સિદ્ધ કર્યું.

□□□

સપ્તધારા

સંયોજક : પ્રા. રમીલા બી.નાયક

૨૧મી સદી જ્ઞાનની સદી છે. વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીના અમાપ અને અકલ્પ્ય વિકાસથી માનવી હરણફાળ ભરી રહ્યો છે. ભારત આવનાર વર્ષોમાં વૈશ્વિક મહાશકિત બનવા જઈ રહયું છે, ત્યારે આપણી સ્વાભાવિક ફરજ બને છે કે આવનાર સમયમાં આપણો દરેક નાગરિક તેની બહુવિધ ક્ષમતા સાથે દરેક ક્ષેત્રમાં સજ્જ હોય. ગુજરાતનો વિદ્યાર્થી વધુ સજ્જતા કેળવે અને પ્રવર્તમાન વૈશ્વિક સ્પર્ધામાં વધુ બળવત્તર બની પોતાના પુરુષાર્થ વડે પ્રગતિનાં સોપાન સર કરે; એવા આશયથી ઉચ્ચશિક્ષણક્ષેત્રે યુવાનોના સર્વાંગી વિકાસ માટે વિવિધ કાર્યક્રમો અમલમાં મૂકવામાં આવી રહયા છે. આ માટે તમામ સંસ્થાઓમાં 'ઉત્કૃષ્ટતા અભિયાન' અંતર્ગત જ્ઞાનની સાત ધારાઓ શરૂ કરવામાં આવી છે. જે નીચે મુજબ છે:

૧. જ્ઞાનધારા
૨. સર્જનાત્મક અભિવ્યકિતધારા
૩. રંગકલા કૌશલ્યધારા
૪. નાટયધારા
૫. ગીત – સંગીત નૃત્યધારા
૬. સામુદાયિક સેવાધારા
૭. વ્યાયામ, યોગ, ખેલકૂદધારા

આ ધારાઓ અંતર્ગત વર્ષ દરમિયાન થયેલી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનો અહેવાલ નીચે મુજબ છે :

□□□

જ્ઞાનધારા

અધ્યક્ષ : પ્રા. દક્ષાબેન પી. પટેલ

* જે. ઝેડ. શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ.પી.દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ, અમરોલી દ્વારા આયોજિત આંતર કોલેજ કોમ્પીટીશન : ૨૦૧૨–૧૩ માં તેજસ આર. મિસ્ત્રી (ટી.વાય.બી.કોમ.) તથા નિરાલી ભંડારી (ટી.વાય.બી.કોમ.) એ ભાગ લીધો હતો.

* યુજીસીની MS 4 અને MS 5 – આ બે સ્કીમ હેઠળ મેરીટ પ્રમાણે એસટી, એસસી અને

ઓબીસીના ૨૮૦ વિદ્યાર્થીઓને રૂા.૩,૦૦,૦૦૦ (રૂપિયા ત્રણ લાખ) આર્થિક સહાય આપવામાં આવી.

* લાઈબ્રેરી દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને વિના મૂલ્યે નોટબુકો આપવામાં આવી.

* જે.ઝેડ.શાહ આર્ટ્સ એન્ડ એચ.પી.દેસાઈ કોમર્સ કોલેજ, અમરોલી આયોજિત વક્તૃત્વ સ્પર્ધામાં તેજસ આર.મિસ્ત્રી (ટી.વાય.બી.કોમ.) એ ભાગ લીધો હતો.

* નારણલાલા કોમર્સ કોલેજ, નવસારી આયોજિત વક્તૃત્વ સ્પર્ધામાં તેજસ આર.મિસ્ત્રી (ટી.વાય.બી.કોમ.) એ ભાગ લીધો હતો.

* નારણલાલા કોમર્સ કોલેજ, નવસારી આયોજિત કવીઝ કોમ્પીટીશનમાં આપણી કોલેજની ટીમે ભાગ લઈ સારો દેખાવ કર્યો. ટીમમાં નીચેના વિદ્યાર્થીઓ હતા:

તેજસ આર. મિસ્ત્રી	(ટી.વાય.બી.કોમ.)
કામિની એસ.પટેલ	(ટી.વાય.બી.કોમ.)
પ્રિયા સી.પટેલ	(ટી.વાય.બી.કોમ.)

* એ.વી.પટેલ કોમર્સ કોલેજ, બીલીમોરા દ્વારા આયોજિત વક્તૃત્વ સ્પર્ધામાં પ્રીતિ ડી.પટેલે (એમ.એ.સેમે.–૧) ભાગ લીધો હતો.

* ઝેડ.એફ.વાડિયા વીમેન્સ કોલેજ એન્ડ એન.કે. જ્હોટા કોલેજ ઓફ કોમર્સ, સુરત દ્વારા આયોજિત વક્તૃત્વ સ્પર્ધામાં તેજસ મિસ્ત્રીએ (ટી.વાય.બી.કોમ.).ભાગ લીધો હતો.

* તા.૧૩–૮–૧૨ ના રોજ કોલેજમાં જ્ઞાનધારાના ઉપક્રમે એક વક્તૃત્વ સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ સ્પર્ધાના વિષયો હતા :

(૧) આજનું શિક્ષણ અને નૈતિક મૂલ્યો

(૨) ભારતમાં વકરતો જતો ભ્રષ્ટાચાર

આ સ્પર્ધામાં૧૭ વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો. જેનું પરિણામ નીચે જણાવ્યા પ્રમાણે આવ્યું હતું

તેજસ આર. મિસ્ત્રી	(ટી.વાય.બી.કોમ.)	–	પ્રથમ
રીપલ એચ.પટેલ	(ટી.વાય.બી.કોમ.)	–	દ્વિતીય
ચૈતાલી વી.પટેલ	(એફ.વાય.બી.એ.)	–	તૃતીય
અજય ડી.પટેલ	(એફ.વાય.બી.કોમ.)	–	તૃતીય

વિજેતા વિદ્યાર્થીઓને લાયન્સ એન્ડ લાયોનેસ કલબ, બીલીમોરાના પ્રમુખશ્રી પ્રા. મીનુબેન દેસાઈના સૌજન્યથી પારિતોષિકો આપવામાં આવ્યાં. પ્રિ. ડૉ. એફ.એચ.દેસાઈએ પ્રસંગોચિત વકતવ્ય આપ્યું હતું. પ્રા. શંકરભાઈ પટેલ અને પ્રા. સી.ડી.પટેલે નિર્ણાયકો તરીકેની મહત્ત્વની ભૂમિકા અદા કરી હતી.

* 'વાંચે ગુજરાત'નો કાર્યક્રમ તા. ૨૭–૦૪–૨૦૧૩ ના રોજ સવારે ૦૮ થી ૦૯ દરમિયાન યોજવામાં આવ્યો હતો. આ કાર્યક્રમમાં આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ અને અધ્યાપકો તેમજ પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકો તથા આરોગ્ય શાખાના કર્મચારીઓ પણ સામેલ થયા હતા. આ કાર્યક્રમમાં અમારી કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ, અધ્યાપકો સહિત કુલ ૫૦૦ વાચકો હાજર રહ્યા હતા. શિક્ષકો, અધ્યાપકો અને વિદ્યાર્થીઓએ સવિશેષ સ્વામી વિવેકાનંદ અને અન્ય પુસ્તકો પસંદ કરીને 'વાંચે ગુજરાત' ના કાર્યક્રમને સફળતા બક્ષી હતી.

'વાંચે ગુજરાત' કાર્યક્રમના પ્રારંભે કોલેજના ઉપાચાર્ય પ્રા. ડો. ગજાનન પટેલે સૌનું શાબ્દિક સ્વાગત કરીને વાચકોને એક કલાક દરમિયાન વાંચવા માટે પ્રેરણા અને પ્રોત્સાહન આપ્યા હતા. આ કાર્યક્રમમાં પ્રાન્ત અધિકારીશ્રી તન્નાસાહેબ, મામલતદારશ્રી આર. સી. પટેલ, તાલુકા વિકાસ અધિકારીશ્રી એચ. બી. ગઢવી, સરકારી વિજ્ઞાન કોલેજના પ્રિન્સિપાલ ડો. છાયા તેમજ કોલેજનાં 'વાંચે ગુજરાત' ના કન્વીનર પ્રા. ડી. એસ. રાઠોડ, સહ કન્વીનર પ્રા. સી. ડી. પટેલ તથા અન્ય અધ્યાપકો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. વાચકોને કોલેજ લાઈબ્રેરીમાંથી 'વાંચે ગુજરાત' કાર્યક્રમ માટે પુસ્તકો વાંચવા માટે આપવામાં આવ્યા હતા.

□□□

સર્જનાત્મક અભિવ્યકિતધારા

પ્રા. જશુબેન એન. પટેલ
પ્રા. હેમાંગિનીબેન દેસાઈ

સર્જનાત્મક અભિવ્યકિતધારાના નેજા હેઠળ વર્ષ દરમિયાન નીચે દર્શાવેલ પ્રવૃત્તિઓ કરવામાં આવી હતીઃ

* તા. ૧૯–૧૦–૧૨ ના રોજ એસ.એસ.અગ્રવાલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ, કોમર્સ એન્ડ મેનેજમેન્ટ, નવસારી મુકામે વિવિધ સ્પર્ધાઓ યોજવામાં આવી હતી. આ સ્પર્ધાઓમાં કોલેજની ત્રણ વિદ્યાર્થિનીઓએ ભાગ લીધો હતો.

તેજલ આહીર (ટી.વાય.બી.એ.) વાર્તાલેખન
વિભૂતિ પટેલ (એસ.વાય.બી.એ.) પાદપૂર્તિ
હરિતા ચૌહાણ (એમ.એ.–સેમે.૩) કાવ્યપઠન

* વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા મુકામે યોજાયેલી સ્પર્ધાઓમાં નીચેના વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો :

પરિષ્મા એ.કુરેશી – મહેંદી સ્પર્ધા
રીના એલ.મિસ્ત્રી – રંગોળી સ્પર્ધા
રવિ એન. પટેલ – ચિત્ર સ્પર્ધા

* નારણલાલા કોલેજ, નવસારી મુકામે બે વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો :

હિના પટેલ – મહેંદી સ્પર્ધા
ભાવિન પટેલ – વેસ્ટમાંથી બેસ્ટ

* એચ.આર.શાહ મહિલા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, નવસારી આયોજિત આંતર કોલેજ એઈડ્સ સંબંધિત પોસ્ટર સ્પર્ધામાં રવિ એન.પટેલે (એસ.વાય.બી.એ.) દ્વિતીય ક્રમ પ્રાપ્ત કર્યો હતો.

□□□

રંગકલા કૌશલ્યધારા

અધ્યક્ષ : પ્રા.વી.એમ.દેસાઈ

* રંગકલા કૌશલ્યધારાના ઉપક્રમે કોલેજમાં એક પર્યાવરણ પોસ્ટર સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું, જેમાં ૧૫ જેટલા સ્પર્ધકોએ ભાગ લીધો હતો, જેમાં નીચે મુજબના વિદ્યાર્થીઓ વિજેતા જાહેર થયા હતા :

રવિ એન. પટેલ (એસ.વાય.બી.એ.) પ્રથમ
હિના એલ.પટેલ (એસ.વાય.બી.એ.) દ્વિતીય
યાસ્મિન આઈ.રંગુની (એફ.વાય.બી.એ.) તૃતીય

* વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત આયોજિત યુવક મહોત્સવની બે સ્પર્ધાઓ – વેસ્ટમાંથી બેસ્ટ અને ચિત્રસ્પર્ધામાં આપણી કોલેજના વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો. જેમા નીચે મુજબના વિદ્યાર્થીઓ વિજેતા જાહેર થયા હતા :

વેસ્ટમાંથી બેસ્ટ – ભાવિન એ.પટેલ (ટી.વાય.બી.એ.) તૃતીય
ચિત્રસ્પર્ધા – રવિ એન. પટેલ (એસ.વાય.બી.એ.) તૃતીય

□□□

નાટયધારા

અધ્યક્ષ : પ્રા.શંકરભાઈ પટેલ

નાટયધારા સમિતિના ઉપક્રમે એકપાત્રિય અભિનય સ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. તા.૧૨-૦૧-૧૩ ના રોજ યોજાયેલ આ સ્પર્ધામાં નિર્ણાયકો તરીકે પ્રા. રમીલાબેન નાયક અને પ્રા.સી.ડી.પટેલે સેવા બજાવી હતી. અધ્યાપકોએ સ્પર્ધક વિદ્યાર્થીઓને હાજર રહી પ્રોત્સાહિત કર્યા હતા.

આ સ્પર્ધામાં નીચેના વિદ્યાર્થીઓ વિજેતા થયા હતા :

૧. ગાયત્રી એમ.ટંડેલ	(એમ.કોમ.)	પ્રથમ
૨. રૂકસાનાબાનુ આઈ.તાઈ	(એફ.વાય.બી.એ.)	દ્વિતીય
૩. રિપલ એચ.પટેલ	(ટી.વાય.બી.એ.)	તૃતીય

□□□

ગીત – સંગીત નૃત્યધારા

અધ્યક્ષ : પ્રા.નયનાબેન નાયક

ગીત – સંગીત – નૃત્યધારાના ઉપક્રમે પ્રિ. ડૉ.એફ.એચ.દેસાઈ તથા ઉપાચાર્યશ્રી ડૉ. ગજાનન પટેલના અધ્યક્ષપણા હેઠળ તા.૦૮-૦૮-૧૨ ના રોજ ભજનસ્પર્ધા તથા તા.૦૯-૦૮-૧૨ ના રોજ દેશભક્તિ ગીતસ્પર્ધાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ બંને કાર્યક્રમોમાં વિદ્યાર્થીઓએ ખૂબ જ ઉત્સાહથી ભાગ લીધો હતો. પ્રસ્તુત કાર્યક્રમોને લાયન્સ કલબ અને લાયોનેસ કલબ, બીલીમોરાનો સહયોગ સાંપડ્યો હતો.

ભજનસ્પર્ધાના વિજેતાઓ

હેતલ રાઠોડ (એફ.વાય.બી.કોમ)	પ્રથમ
કૃતિકા આહીર (એસ.વાય.બી.એ.)	દ્વિતીય
ભાવિકા પટેલ (એસ.વાય.બી.એ.)	તૃતીય
નેહા આહીર (એસ.વાય.બી.એ.)	આશ્વાસન

દેશભક્તિ ગીતસ્પર્ધાના વિજેતાઓ

હેતલ રાઠોડ (એફ.વાય.બી.કોમ)	પ્રથમ
મિત્તલ પટેલ (એસ.વાય.બી.એ.)	દ્વિતીય

ભાવિકા પટેલ(એસ.વાય.બી.એ.) તૃતીય
કૃતિકા આહીર (એસ.વાય.બી.એ.) તૃતીય
નિમેષ પટેલ (એસ.વાય.બી.એ.) આશ્વાસન

આ બંને સ્પર્ધાઓમાં નિર્ણાયકો તરીકે પ્રા. લિપ્સા અધ્વર્યુ તથા પ્રા.ડૉ. અભિધા આદેશરાએ સેવા બજાવી હતી. લાયન્સ અને લાયોનેસ કલબ, બીલીમોરાના પ્રમુખશ્રી પ્રા. મીનુબેન દેસાઈ દ્વારા ઈનામો આપવામાં આવ્યાં હતાં.

□□□

સામુદાયિક સેવાધારા

અધ્યક્ષ : પ્રા.મીનુ દેસાઈ
પ્રા.ડૉ.અભિધા આદેશરા

સામુદાયિક સેવાધારા, યુથ રેડ ક્રોસ યુનિટ અને રેડ રિબન કલબના સંયુકત ઉપક્રમે નીચેની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવામાં આવ્યું:

* તા.૨૧–૦૮–૧૨ થી તા.૨૭–૦૮–૧૨ દરમિયાન 'સ્વાસ્થ્ય સેવા સપ્તાહ' નું આયોજન કરવામાં આવ્યું; જેમાં દર વર્ષની માફક કોલેજના વિદ્યાર્થીઓના સ્વાસ્થ્ય અને જનજાગૃતિના હેતુસર એફ.વાય.બી.એ., એફ.વાય.બી.કોમ. તેમજ બી.સી.એ.ના વિદ્યાર્થીઓ માટે મફત બ્લડ ગૃપીંગ તથા સિકલ સેલનું પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું.

* તા.૨૧–૦૮–૧૨ ના રોજ સિકલ સેલ અંગેનો દશ્યશ્રાવ્ય કાર્યક્રમ રજૂ કરવામાં આવ્યો. વલસાડ રકતદાન કેન્દ્રના ડૉ. ભાસ્કર દેસાઈ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને સિકલ સેલ અંગેની જરૂરી માહિતી અને સમજ આપવામાં આવી હતી.

* તા.૨૩–૦૮–૧૨ ના રોજ બ્લડ ડોનેશન અંગેનો દશ્યશ્રાવ્ય કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો તેમજ લાયન્સ બ્લડ બેન્ક, ચીખલીના સહયોગથી બ્લડ ડોનેશન કેમ્પનું પણ આયોજન કરવામાં આવ્યું. આ બ્લડ ડોનેશન કેમ્પમાં કુલ ૩૫ બોટલ બ્લડ એકત્રિત કરવામાં આવ્યું.

* તા. ૨૪–૦૮–૧૨ ના રોજ HIV/AIDS અંગે જનજાગૃતિ કાર્યક્રમમાંHIV/AIDS અંગે યોગ્ય સમજ અને માર્ગદર્શન આપીને દશ્યશ્રાવ્ય કાર્યક્રમ પણ યોજવામાં આવ્યો.

* તા.૦૧–૦૭–૧૨ ના રોજ વાંસદા મુકામે રણછોડરાયજી બાપુ, આંખની હોસ્પિટલમાં યોજાયેલ નેત્રયજ્ઞમાં મોતિયાના ૬૯ મફત ઓપરેશન કરવામાં આવ્યાં.

* તા.૦૧–૦૬–૧૨ થી તા.૦૯–૦૬–૧૨ દરમ્યાન કોલેજમાં ૨૦ ગુજરાત બટાલિયન, નવસારી દ્વારા યોજાયેલ કમ્બાઈન્ડ ટ્રેનિંગ કેમ્પમાં જનજાગૃતિ હેતુસર HIV / AIDS Prevention

Awareness પર પ્રા. મીનુબેન દસાઈ તથા કેન્સર પર ડૉ. શરદભાઈ બી.પટેલના વકતવ્યોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.

* તા.૦૬–૦૮–૧૨ ના રોજ બીલીમોરાના જલારામ મંદિરે ભિક્ષુક ભોજનનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.

* તા.૧૭–૧૦–૧૨ ના દિવસે કન્યા આશ્રમ, ગણદેવી રોડ, બીલીમોરાને એક પંખો ભેટમાં આપ્યો હતો.

* તા.૧૭–૧૦–૧૨ ના દિને આર્થિક રીતે નબળા ૧૦ પરિવારને અનાજનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું હતું.

* તા.૨૩–૧૧–૧૨ ના દિને જરૂરિયાતમંદોને વસ્ત્રદાન કરવામાં આવ્યું હતું.

* તા.૨૪,૨૬,૨૭,૨૯–૧૨–૧૨ ના દિવસોએ એલ.એમ.પી.રેવા પ્રાયમરી સ્કૂલના ધો. ૧ થી ૪ ના વિદ્યાર્થીઓની આંખની તપાસ કરવાનો કેમ્પ રાખવામાં આવ્યો હતો. શાળાના ૧૦૦૦ વિદ્યાર્થીઓની આંખની તપાસ કરવામાં આવી હતી અને તે માટે જ્યોતિ કેર હોસ્પિટલના ડૉ. દર્શના એચ.નાયકે માનદ્ સેવા આપી હતી.

* તા.૦૯–૦૧–૧૩ ના રોજ બ્લડ ડોનેશન કેમ્પ એ.વી.પટેલ કોમર્સ કોલેજ, બીલીમોરા ખાતે યોજવામાં આવ્યો હતો અને ૩૫ બોટલ બ્લડ એકત્રિત કરવામાં આવ્યું હતું.

* તા.૧૦–૦૧–૧૩ ના રોજ HIV / AIDS અંગેનો એ.વી.પટેલ કોમર્સ કોલેજ, બીલીમોરામાં જનજાગૃતિ કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો હતો.

* તા.૧૧–૦૧–૧૩ ના રોજ HIV/AIDS ના સંદર્ભે કવીઝ કોમ્પીટીશન રાખવામાં આવી હતી

□□□

ઉદિશા સેલ

અધ્યક્ષ : પ્રા. રમીલા બી.નાયક
પ્રા.સી.ડી.પટેલ

* તા.૧૧–૦૭–૧૨ થી તા.૧૪–૦૭–૧૨ દરમિયાન હોર્ટીકલ્ચર અને ફ્લોરીકલ્ચર અંગે વિદ્યાર્થીઓમાં સમજ કેળવાય તથા તેઓ ભવિષ્યમાં સ્વરોજગારી તરફ વળે તેવા આશયથી યુજીસીની યોજના હેઠળ તેમજ અસ્પી કોલેજ ઓફ હોર્ટીકલ્ચર અને ફોરેસ્ટ્રી, નવસારીના સહયોગથી કૃષિ યુનિ

નવસારી ખાતે એક વર્કશોપનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.

* તા.૨૩–૦૭–૧૨ થી તા.૨૮–૦૭–૧૨ દરમ્યાન કોલેજમાં કારકિર્દી સપ્તાહનું આયોજન જિલ્લા રોજગાર કચેરી, નવસારીના સહયોગથી કરવામાં આવ્યું, જેમાં કારકિર્દી અંગે વાર્તાલાપ, નિબંધસ્પર્ધા, કારકિર્દી પ્રદર્શન અને ટેકનીકલ શાળાની મુલાકાત જેવી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.

* તા.૨૯–૦૧–૧૩ ના રોજ ભારત સરકારના લઘુઉદ્યમ મંત્રાલય, સેલવાસ દ્વારા 'ઉદ્યોગાભિમુખ પ્રેરક અભિયાન' ના સંદર્ભમાં એક દિવસીય વર્કશોપનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.

* KCG દ્વારા તા.૦૪–૦૧–૧૩ ના રોજ સવારે ૧૦.૦૦ થી ૫.૧૫ સુધી GCERT ભવન, ગાંધીનગર ખાતે એક દિવસીય orientation workshop નું આયોજન થયું હતું. વિદ્યાર્થીઓ અને અધ્યાપકો માટે યોજાયેલા આ કાર્યક્રમમાં આપણી કોલેજમાંથી પ્રા. સી.ડી.પટેલ અને જશ ભટ્ટ (એફ.વાય.બી.એ.) સુનિલ દરબારે (ટી.વાય.બી.એ.) ભાગ લીધો હતો.

વિદ્યાર્થીઓ અને અધ્યાપકો માટે યોજાયેલા આ કાર્યક્રમમાં મુખ્ય વકતા ડૉ. જગત શાહ (કેનેડા) ઉપસ્થિત રહ્યા હતા, જેમણે શિક્ષણસંસ્થા અને ઉદ્યોગજગતને કેવી રીતે જોડી શકાય, તે વિશે ઓડિયો – વિડિયો માધ્યમ દ્વારા વિસ્તૃત ચર્ચા કરી હતી. ડૉ. યોગેશ યાદવે વિષયની ભૂમિકા બાંધી હતી.

બપોર પછીના સેશનમાં BPO (TCS) ના સંચાલકોએ આવીને પોતાને ત્યાં ઉપલબ્ધ નોકરી અંગેની માહિતી આપી હતી. પ્રશ્નોત્તરી દ્વારા આ બાબત રસપ્રદ બની હતી. કાર્યક્રમના અંતે પ્રમાણપત્રો આપવામાં આવ્યા હતા.

* પલસાણા સ્થિત ડૉ. સૌરભ જે.દેસાઈ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ દ્વારા કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ UPSC ની પરીક્ષામાંIAS ની પરીક્ષા સંદર્ભે વિગતવાર માહિતી આપવામાં આવી હતી.

□ □ □

BISAG : 'સંધાન'

સંયોજક : પ્રા.ડૉ.અભિધા આદેશરા

* હાયર એજયુકેશન ગાંધીનગર તરફથી ટ્રેનિંગ એન્ડ કેપેસીટી બિલ્ડીંગ પ્રોગ્રામ હેઠળ ગુજરાતી વિષયના અધ્યાપકોને તાલીમ આપવાનું આયોજન તા.૦૨–૦૭–૨૦૧૨ થી તા.૦૭–૦૭–૨૦૧૨ દરમિયાન કરવામાં આવ્યું હતું. સંધાનના આ કાર્યક્રમમાં ચીખલી કોલેજના અધ્યાપકો ઉપરાંત બીલીમોરા, ખેરગામ, વાંસદા અને જંબુસર કોલેજના મળી કુલ નવ અધ્યાપકોએ ભાગ લીધો હતો.

આ કાર્યક્રમને સફળ બનાવવા માટે સંસ્થાના આચાર્યા ડૉ. એફ.એચ. દેસાઈના માર્ગદર્શન હેઠળ કો.ઓર્ડિનેટર આસિ. પ્રો. રમીલાબેન નાયક તથા આસિ. પ્રો. ડૉ. અભિધા આદેશરાએ કામગીરી બજાવી હતી. ટેકનિકલ સુવિધા પૂરી પાડવામાં પ્રો. જયમલ નાયક તથા રોનકભાઈએ જહેમત ઉઠાવી સુંદર સગવડ પૂરી પાડી હતી.

તાલીમના અંતિમ દિવસે અધ્યાપકોએ ખૂબ આનંદની લાગણી વ્યકત કરતા સંસ્થાના આચાર્યા તથા તેમની ટીમને સુંદર સુવિધા પૂરી પાડવા બદલ અભિનંદન પાઠવી આભાર માન્યો હતો તેમજ ભવિષ્યમાં ચીખલી કોલેજ ખાતે આવા કાર્યક્રમોનું આયોજન થતું રહે, તેવો અનુરોધ કરી આશાવાદ વ્યક્ત કર્યો હતો.

આ સમગ્ર કાર્યક્રમને સફળ બનાવવામાં ડિસ્ટ્રીકટ કો.ઓર્ડિનેટર પ્રિ. ડૉ. એમ.એન.વશીએ સતત માર્ગદર્શન પૂરું પાડી સૌને પ્રોત્સાહિત કર્યા હતા.

□□□

નેશનલ કેડેટ કોર (NCC)

લેફ્ટનન્ટ પ્રા.ડૉ.એમ.ડી.પટેલ
NCC ઓફિસર

NCC દ્વારા યુવાનોમાં વિવિધ ગુણો ખીલે અને સાથે સાથે શારીરિક રીતે સજ્જ થાય, એ પ્રકારની વિવિધ તાલીમ આપવામાં આવે છે. આપણી કોલેજના કેડેટ ભાઈ–બહેનોએ દરેક કેમ્પમાં ભાગ લીધો તેમજ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓમાં પણ નોંધપાત્ર સક્રિયતા દાખવીને કેટલીક સિદ્ધિઓ પણ હાંસલ કરી છે.

* તા.૦૧–૦૬–૧૨ થી તા.૧૦–૦૬–૧૨ દરમિયાન આપણી કોલેજમાં CATC કેમ્પ યોજવામાં આવ્યો હતો; જેમાં૧૩ SD કેડેટોએ તથા ૧૩ SW કેડેટોએ ભાગ લીધો હતો. ઘણા કેડેટોએ આ કેમ્પમાં ઈનામો પણ મેળવ્યા હતા. કેમ્પના ઈન્ચાર્જ તરીકે લેફ્ટનન્ટ પ્રા.ડૉ. મુકેશ પટેલે ઉત્તરદાયિત્વ નિભાવ્યું હતું.

* તા.૧૮–૦૬–૧૨ ના CATC કેમ્પની સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓની સીડી સ્ટાફ સભ્યોને કોન્ફરન્સ હોલમાં બતાવવામાં આવી.

* તા.૨૬–૦૬–૧૨ ના 'વર્લ્ડ એન્ટી ડ્રગ ડે' નિમિત્તે NCC કેડેટો તેમજ કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા ચીખલી કોલેજથી બગલાદેવ સર્કલ થઈને બસ ડેપોના સર્કલ સુધીની વિશાળ રેલીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.

* તા.૨૭–૦૭–૧૨ ના રોજ કોલેજમાં મુંબઈથી આવેલા 'ગુજરાત સમાચાર' ના પત્રકાર શ્રી નિકુંજ પટેલનું 'કસાબનામા' વિષય પર વકતવ્ય રાખવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમનું સંચાલન NCC ઓફિસર પ્રા. ડૉ. મુકેશ પટેલે કર્યું હતું. આ કાર્યક્રમમાં NCC ના કેડેટો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

* તા.૨૮–૦૭–૧૨ થી તા.૦૮–૦૮–૧૨ દરમિયાન સુરત ઘલુડી મુકામે યોજાયેલ Pre TSC કેમ્પમાં ૬ SD કેડેટોએ ભાગ લીધો હતો.

* તા.૦૯–૦૮–૧૨ થી તા.૧૮–૦૮–૧૨ દરમિયાન સુરત ઘલુડી મુકામે યોજાયેલ TSC કેમ્પમાં ૧ SD કેડેટ તથા ૩ SW કેડેટોએ ભાગ લીધો હતો.

* તા.૧૫–૦૮–૧૨ ના રોજ સ્વાતંત્ર્ય પર્વની ઉજવણી કોલેજ પરિવાર સાથે NCC કેડેટો દ્વારા કોલેજ કેમ્પસમાં કરવામાં આવી; જેમાં ANO સહિત PI સ્ટાફે પણ ભાગ લીધો હતો.

* તા.૨૦–૦૮–૧૨ થી તા.૦૧–૦૯–૧૨ સુધી યોજાયેલ Pre RDC કેમ્પ વલ્લભવિદ્યાનગર ખાતે યોજાયો હતો, તેમાં પરિમલ પટેલે ભાગ લીધો હતો.

* તા.૨૧–૦૮–૧૨ થી તા.૨૫–૦૮–૧૨ સુધી કોલેજમાં સ્વાસ્થ્ય સપ્તાહની ઉજવણી કરવામાં આવી; તેમાં NCC ના કેડેટો તથા NCC ઓફિસરે ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો હતો.

* તા.૨૪–૦૮–૧૨ ના રોજ કોલેજના NCC યુનિટની મુલાકાતે આવેલા ડાયરેકટર જનરલના સન્માન સમારંભમાં ગાર્ડ ઓફ ઓનર તરીકે કોલેજના NCC ના સીનિયર કેડેટ સુજીત પટેલે સેવા આપી હતી તેમજ પાયલોટ તરીકે સીનિયર ગર્લ્સ કેડેટ હિના પટેલ તથા મિત્તલ પટેલે સેવા આપી હતી.

* રેગ્યુલર આર્મી એટેચમેન્ટ કેમ્પ, જામનગર ખાતે ૩જી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૨ થી ૧૫મી સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૨ દરમિયાન યોજાયો હતો, તેમાં આપણી કોલેજના એફ.વાય.બી.એ.ના ૮ કેડેટો તથા એસ.વાય.બી.એ.ના ૨ કેડેટોએ ભાગ લઈને આર્મી અંગેની સઘન–વિસ્તૃત માહિતી પાપ્ત કરી.

* તા.૦૬–૧૧–૧૨ ના રોજ કલેકટરશ્રીના આદેશ મુજબ NCC કેડેટો દ્વારા 'મતદાર જાગૃતિ અભિયાન' કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો હતો; જેમાં શેરીનાટક, ગરબા, રેલી દ્વારા મતદારોને જાગૃત કરવા માટે પ્રેરિત કર્યા હતા. NCC ના કેડેટોએ તાલુકાની વિવિધ હાઈસ્કૂલમાં જઈ મતદાન કરવા સંબંધિત પ્રતિજ્ઞાપત્રનું વાંચન વિદ્યાર્થીઓ પાસે કરાવ્યું તેમજ મતદાન પ્રત્યેની ઉદાસીનતા ત્યજીને મતદાન કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કર્યા હતા.

* તા.૧૬–૧૧–૧૨ થી તા.૨૫–૧૧–૧૨ દરમિયાન સાયન્સ કોલેજ વલસાડ મુકામે યોજાયેલ CATC કેમ્પમાં ૧૬ SD કેડેટો તથા ૯ SW કેડેટોએ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લઈ 'B' સર્ટિફિકેટની પરીક્ષા આપવા માટે યોગ્ય ઠર્યા.

* તા.૨૬–૧૨–૧૨ ના રોજ વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા ખાતે યોજાયેલ રાઈફલ શુટીગ સ્પર્ધામાં NCC ના ૬ કેડેટોએ ભાગ લીધો હતો.

* તા.૦૫–૦૧–૧૩ના રોજ 'ટ્રાફિક અવેરનેસ વીક' અંતર્ગત કોલેજમાં યોજાયેલ જિલ્લા ટ્રાફિક પોલીસની ટીમના કાર્યક્રમમાં NCC કેડેટો તેમજ કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. સમગ્ર કાર્યક્રમનું સંચાલન એન.સી.સી. ઓફિસરે કર્યું હતું.

* ૨૦૧૩ના વર્ષમાં૩૮ કેડેટો 'B' Exam. તથા ૩૬ કેડેટો 'C' Exam. આપનાર છે.

* તા. ૨૬–૦૧–૧૩ ના રોજ પ્રજાસત્તાક પર્વની ઉજવણીમાં NCC ના કેડેટોએ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લઈને રાષ્ટ્રીય તહેવારને ગૌરવવંતો બનાવ્યો.

□□□

રાષ્ટ્રીય સેવા યોજના (NSS)

પ્રા.ડી.એસ.રાઠોડ
પ્રા.ઈન્દુબેન પટેલ
પ્રોગ્રામ ઓફિસરો

* તા. ૨૬–૦૬–૧૨ ના રોજ 'વર્લ્ડ એન્ટી ડ્રગ ડે' ની ઉજવણી કરવામાં આવી. તે દિવસે એન.એસ.એસ.ના સ્વયંસેવકો તથા એન.સી.સી.ના કેડેટોના સંયુકત ઉપક્રમે એક રેલીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ રેલી કોલેજથી નીકળી ચીખલીના સર્કિટ હાઉસથી પસાર થઈને બગલાદેવ મંદિરથી બસ ડેપોના સર્કલ સુધી પહોંચીને મુખ્ય માર્ગેથી પરત થઈ હતી. રેલીને કોલેજના આચાર્યાશ્રી ડૉ.એફ.એચ.દેસાઈ અને ટ્રસ્ટના માનદ્‌મંત્રીશ્રી દર્શનભાઈ દેસાઈએ પ્રસ્થાન વેળા લીલી ઝંડી બતાવી હતી. રેલીમાં સૂત્રોચ્ચાર, પોસ્ટર અને સ્લોગનનો ઉપયોગ થયો હતો.

* તા.૨૮–૬–૧૨ ના રોજ 'પ્રવેશ મહોત્સવ' ના ઉપક્રમે યોજાયેલા કાર્યક્રમમાં એન.એસ.એસ.માં જોડાયેલા નવા વિદ્યાર્થીઓને એન.એસ.એસ. અંગેની વિસ્તૃત જાણકારી પ્રોગ્રામ ઓફિસર પ્રા.ડી.એસ.રાઠોડે આપી હતી અને નવા વિદ્યાર્થીઓનું સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું.

* 'બ્લડ ડોનેશન કેમ્પ' માં એન.એસ.એસ.ના વિદ્યાર્થીઓએ ખૂબ જ સારો અને પ્રશંસનીય સહયોગ આપ્યો હતો.

* શ્રાવણ માસ નિમિત્તે બીલીમોરા, સોમનાથ મંદિરના મેળામાં એન.એસ.એસ.ના સ્વયંસેવકોએ સેવા બજાવી હતી. સ્વયંસેવક ભાવિન પટેલે નેતૃત્વ પૂરું પાડયું હતું.

* તા.૧૫–૦૮–૧૨ ના રોજ સ્વાતંત્ર્ય દિનની ઉજવણીમાં એન.એસ.એસ.ના સ્વયંસેવકોનો સહયોગ સાપડયો હતો, તે દિવસે ભકિતગીત, શૌર્યગીત તેમજ વિવિધ સ્પર્ધાઓનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

* કોલેજના કોન્ફરન્સ હોલમાં પ્રાંત અધિકારીશ્રી રાજેશ તન્ના સાહેબનું વ્યાખ્યાન રાખવામાં આવ્યું હતું. પ્રાંત અધિકારીશ્રીએ GPSC અને UPSC ની સચોટ અને વિસ્તૃત માહિતી આપી હતી.

* તા.૦૮–૦૯–૧૨ ના દિવસે વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિ., સુરત ખાતે ૨૦૧૨–૧૩ ના શૈક્ષણિક વર્ષ દરમિયાન યોજાતા વિવિધ કાર્યક્રમો તથા પ્રવૃત્તિઓ માટે નિપુણ વિદ્યાર્થીઓની યાદી બનાવવા માટે યુનિવર્સિટીની પસંદગી સમિતિ સમક્ષ પાંચ વિદ્યાર્થીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. પ્રોગ્રામ ઓફિસર પ્રા. ઈન્દુબેન પટેલે પસંદગી સમિતિમાં નિર્ણાયક તરીકે સેવા બજાવી હતી. તેજલ આહીરે (ટી.વાય.બી.એ.) નિબંધસ્પર્ધામાં યુનિવર્સિટીમાં પ્રથમ ક્રમ મેળવીને કોલેજને ગૌરવ અપાવ્યું હતું.

* 'નો પ્લાસ્ટીક ડે' ના સંદર્ભે કોલેજના કમ્પાઉન્ડમાં ગમે ત્યાં પડેલી પ્લાસ્ટીક બેગ તેમજ અન્ય નકામી વસ્તુઓ ભેગી કરીને સફાઈ કરવામાં આવી હતી. પ્લાસ્ટીકનો ઉપયોગ નહી કરવા બાબતે વિદ્યાર્થીઓ અને દુકાનદારોને સાચી સમજ આપવામાં આવી હતી.

* તા.૧૮–૦૮–૧૨ અને તા.૦૨–૧૦–૧૨ ના રોજ વન ડે કેમ્પનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું; જેમાં ૧૬૯ અને ૧૭૮ જેટલા વિદ્યાર્થીઓ હાજર રહ્યા હતા. કોલેજના કમ્પાઉન્ડમાં સફાઈ કાર્ય કરવામાં આવ્યું હતું.

* ૨૦૧૨ ની વિધાનસભાની સામાન્ય ચૂંટણીમાં મતદાર જાગૃતિ અભિયાન કાર્યક્રમ હેઠળ મતદારો દ્વારા આવશ્યક મતદાન થાય, તે માટે પૂરતા પ્રચાર અને પ્રસારના કાર્યક્રમો યોજવામાં આવ્યા હતા. તા.૦૨–૧૧–૧૨ ના દિવસે કલેકટર કચેરીમાં મતદાર જાગૃતિ અભિયાન કાર્યક્રમ હેઠળ એક મિટીંગ રાખવામાં આવી હતી, તેમાં પ્રોગ્રામ ઓફિસર પ્રા.ડી.એસ.રાઠોડ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

* સુરત રક્તદાન કેન્દ્ર અને રિસર્ચ સેન્ટર તથા વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી, ગુજરાત રાજ્ય એઈડ્સ કન્ટ્રોલ સોસાયટી દ્વારા "Blood Donation and Aids awareness workshop" રાખવામાં આવ્યો હતો, જેમાં ૫ વિદ્યાર્થીઓ અને પ્રોગ્રામ ઓફિસર પ્રા.ડી.એસ.રાઠોડ અને પ્રા.ઈન્દુબેન પટેલ હાજર રહ્યાં હતાં.

* તા.૧૯–૧૧–૧૨ થી તા.૨૫–૧૧–૧૨ દરમ્યાન વાંસદા તાલુકાના ઘોડમાળ ગામે કોલેજનો વાર્ષિક શિબિર રાખવામાં આવ્યો હતો. ઉદ્‌ઘાટન સમારંભમાં મેનેજિંગ ટ્રસ્ટીશ્રી અરવિંદભાઈ દેસાઈ, પ્રિ.ડૉ.એફ.એચ.દેસાઈ, ઉદ્‌ઘાટકશ્રી આર.સી.પટેલ, અતિથિવિશેષ તરીકે ગામના સરપંચશ્રી, પ્રાથમિક શાળાના આચાર્યશ્રી રમેશભાઈ, પત્રકારશ્રી રવુભાઈ પાનવાલા હાજર રહ્યા હતા. શિબિર દરમિયાન મતદાર જાગૃતિ અભિયાનને મહત્ત્વ આપવામાં આવ્યું હતું. વસ્ત્રદાન માટે લાયન્સ અને લાયોનેસ કલબ, બીલીમોરાનો સહયોગ પ્રાપ્ત થયો હતો. લોકજાગૃતિ, નશાબંધી જાગૃતિ, પર્યાવરણ જાગૃતિ, સ્વચ્છતા અભિયાન વગેરે કાર્યક્રમો સફળતાપૂર્વક યોજવામાં આવ્યા હતા. દરરોજ પ્રાર્થના,

પ્રભાતફેરી, યોગ–વ્યાયામ, શ્રમદાન, બૌદ્ધિક ચર્ચા, ગામ મુલાકાત અને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

* કોલેજના પૂર્વ ટ્રસ્ટીશ્રી દિનેશભાઈ દેસાઈ (મોતાવાળા) ના સહયોગથી દેસાઈ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, પલસાણા તરફથી UPSC અને GPSC ના વર્ગોના કોચિંગ કલાસ માટે સ્નાતક અને અનુસ્નાતક કક્ષાના વિદ્યાર્થીઓ માટે એક શિબિરનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

* તા.૧–૧–૧૩ થી તા.૭–૧–૧૩ દરમિયાન ટ્રાફિક સપ્તાહની ઉજવણી કરવામાં આવી. જેમાં તા.૫–૧–૧૩ ના રોજ જિલ્લા ટ્રાફિક પોલીસ ઈન્સ્પેકટરશ્રીની ટીમ દ્વારા ટ્રાફિકના નિયમો અને અકસ્માત નિવારણ અંગેની માહિતી આપવામાં આવી.

* તા.૯–૧–૧૩ ના રોજ ગુજરાત ગ્લોબલ સમિટ–૨૦૧૩ અન્વયે ગાંધીનગર ખાતે કોલેજમાંથી ૫૬ વિદ્યાર્થીઓ અને ૪ સ્ટાફ સભ્યો સાથે ગયા હતા, જેમાં પ્રોગ્રામ ઓફિસર પ્રા.ડી.એસ. રાઠોડ અને પ્રા. ઈન્દુબેન પટેલ તેમજ પ્રા. જશુબેન પટેલ, કે.એમ.વર્માનો સમાવેશ થાય છે, એજ્યુકેશન પેવેલિયનમાં સમગ્ર દેશની યુનિ. માં ચાલતા અભ્યાસક્રમો તથા ગુજરાતની તમામ યુનિ. ના માહિતીદર્શક કેન્દ્રો હતા. કોલેજ તરફથી એન.એસ.એસ. ના સ્વયંસેવકોએ સુંદર ચોક પરથી બે ગીતો રજૂ કર્યા. શૈક્ષણિક પ્રવાસ ખૂબ સફળતાપૂર્વક નિર્વિઘ્ને સંપન્ન થયો હતો.

* તા.૨૫–૧–૧૩ ના દિવસે 'વન ડે કેમ્પ' નું કોલેજ ખાતે આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં કેમ્પસની સફાઈ, નીંદામણ, સ્ટેન્ડની સફાઈ, ક્રિકેટ ગ્રાઉન્ડ પર સફાઈ તેમજ ખોદકામ વગેરે કાર્ય કર્યું.

* તા.૨૬–૧–૧૩ ના રોજ પ્રજાસત્તાક દિન નિમિત્તે એન.એસ.એસ.ના સ્વયંસેવક ભાઈ–બહેનોએ ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો.

* તા.૨–૨–૧૩ ના રોજ જિલ્લા ટ્રાફિક પીઆઈશ્રી કે.ડી.નકુમે 'મહિલા અત્યાચાર અને મહિલા સુરક્ષા' વિષયક વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું અને આ અંગેની વ્યવસ્થિત અને સચોટ સમજ આપવા માટે પાવર પોઈન્ટ પ્રેઝન્ટેશનનો વિનિયોગ કર્યો હતો. વિદ્યાર્થીઓ સાથેની પ્રશ્નોત્તરી માહિતીસભર રહી હતી.

* ઈનામ વિતરણ અને વાર્ષિકોત્સવના દિને એન.એસ.એસ.ના સ્વયંસેવકોએ ડાંગી નૃત્ય અને અન્ય કાર્યક્રમોમાં ભાગ લીધો.

□□□

સદ્‌ગત મોહનકાકાના તૈલચિત્રનો અનાવરણ સમારોહ

ચીખલી અને આજુબાજુના વિસ્તારમાં વિમલ ઉચ્ચતર કેળવણી ટ્રસ્ટ, ચીખલી દ્વારા સમાજસેવક, સ્વાતંત્ર્ય સેનાની અને શિક્ષણ સંવર્ધક તરીકે સ્વ. મોહનકાકાએ નામના અને ચાહના મેળવી હતી અને તેના જ કારણે આજે તેઓ હયાત નથી છતાં તેમની હયાતી વર્તાયા કરે છે. ગની દહીંવાળાએ પણ યથાર્થ કહ્યું છે '' જિંદગીનો એ જ સાચે સાચ પડઘો છે ગની, હોય ના વ્યક્તિ ને એનું નામ બોલાયા કરે.''

મોહનકાકાએ ચીખલી કોલેજને સજીવન કરી તેનો ઝડપી વિકાસ કરવામાં, સંચાલન અને સંવર્ધનમાં અનોખો ફાળો આપ્યો છે, તેથી જ તેમનું નામ અને કામ આજે પણ ચિરંજીવ છે, તેની પ્રતીતિ થયા કરે છે. શુભનિષ્ઠા, ઉચ્ચ ધ્યેય, સેવાભાવના, મનોબળ, ત્યાગ અને ખંતથી સમર્થ પુરૂષ કેવું મોટું ઉમદા કાર્ય સિદ્ધ કરી શકે છે, એનો આ સંસ્થા એક જીવંત અને અજોડ પુરાવો છે. સ્વ. મોહનકાકાના તૈલચિત્ર અનાવરણ સમારોહ તા. ૨૪-૩-૨૦૧૩ના રોજ શ્રી અર્જુનભાઈ મોઢવાડિયાના અધ્યક્ષસ્થાને અને અનાવરણ વિધિ કેન્દ્ર સરકારના રાજ્યમંત્રીશ્રી ડૉ. તુષારભાઈ ચૌધરીના હસ્તે રાખવામાં આવી હતી. આ પ્રસંગે મેનેજિંગ ટ્રસ્ટીશ્રી અરવિંદભાઈ દેસાઈએ જણાવ્યું હતું કે સમગ્ર ગુજરાતમાં હિન્દુ-મુસ્લિમ સંયુક્ત નામ ધરાવતી એક માત્ર ચીખલી કોલેજ જ હશે. તેમણે કોલેજની કપરી પરિસ્થિતિ વર્ણવીને સંસ્મરણો તાજાં કરતાં કહ્યું કે સ્વ. મોહનકાકાની ઈચ્છા મુજબ સંસ્થા તૈયાર કરી શક્યા છે, તેનો સંતોષ અને આનંદ છે.

આ પ્રસંગે કોલેજનું નામ રોશન કરનાર સરિતા ગાયકવાડનું સન્માન કરનામાં આવ્યું હતું. ડૉ. તુષાર ચૌધરીએ જણાવ્યું હતું કે દેશની આઝાદી બાદ સ્વ. મોહનકાકા જેવા લોકોએ શિક્ષણધામ સ્થાપવાનું કાર્ય કર્યું કતું. શ્રી અર્જુનભાઈ મોઢવાડિયાએ જણાવ્યુ હતું કે આઝાદીના સંગ્રામ વખતે મોહનકાકા જેવા મરજીવાઓએ નિ:સ્વાર્થ કાર્ય અને લોકસેવા માટે વતન છોડી ચીખલી કોલેજને પુનર્જીવિત કરી, એ પણ ક્રાંતિકારી નિર્ણય હતો. તેઓ આજે આપણાં સૌના માટે આદર્શ બની રહ્યા છે. શ્રી દર્શનભાઈ દેસાઈએ પણ મોહનકાકાના અધૂરાં કાર્યને પૂર્ણ કરવા માટે કટિબદ્ધ છીએ; તેવું જણાવ્યું હતું. શ્રીમતી સોનલ દેસાઈએ આભારવિધિ કરી હતી. મહાનુભાવો દ્વારા નવનિર્મિત ભવનના ઉદ્ઘાટન બાદ કાર્યક્રમ સંપન્ન થયો હતો. આ સમારોહમાં આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજના પ્રિ. ડૉ. એફ. એચ. દેસાઈ તેમજ બી.સી.એ.ના ઈન્ચાર્જ પ્રિ. શ્રી અશોકસિંહ સોલંકી અને સમગ્ર સ્ટાફ સભ્યો, સ્વ. મોહનકાકાના આપ્તજનો અને ગુણીજનો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

□□□

અધ્યાપકીય પ્રવૃત્તિઓ / સિદ્ધિઓ
(૨૦૧૧-૧૨, ૨૦૧૨-૧૩)

અંગ્રેજી વિભાગ

Prin. Dr. F. H. Desa

- **Invited Speaker [(Session – VIII:** (Time 11:40am - 01:00pm) SS-I (Social Sciences) at ICER 2011 **"International Congress of Environmental Research"** (ICER-11) organized by SVNIT Surat and Journal of Environmental Research And Development, Bhopal (India), official website : http://www.icer10.jerad.org http://www.jerad.org
- Speaker at International Conference for Academic Disciplines (IJAS, Florence 2013) **Monday,April 22, 2013** - Thursday April 25, 2013 Piazza della Calza 6Florence, Tuscany 50125, ITALY, title of the paper ***Oriental Eco-'Logical' Ideas and Occidental Environmental Activism: A Comparison with Special Reference Ancient Indian Vedic Literature***. Received Travel Grant from UGC New Delhi for presenting at the international event.
- Presentation entitled: *Vedic Ethno-Ecology* at GUJCOST sponsored State level Seminar on Life Science,held on 15
- Chairman at parallel season II theme : Alternatives systemic rituals, International conference on Liberating Learning, Organized by Children's University, Gandhinagar, Educational Researchers' Association, Gujarat, Bhartiya Shikshan Mandal, Gujarat Prant Higher Education Forum, Gujarat Chapter,7-9 June 2013 at Gujarat Vidyapeeth Ahmedabad.
- Presentation entitled: *Expression of Indian Cognitive Science* at international conference on Liberating Learning, Organized by Children's University, Gandhinagar, Educational Researchers' Association, Gujarat, Bhartiya Shikshan Mandal, Gujarat Prant Higher Education Forum, Gujarat Chapter,7-9 June 2013 at Gujarat Vidyapeeth Ahmedabad.

Research Activities & Association

- Designed fifty lesson correspondence course, *VEDNIPUNA* in English, (2011-12)

offered by Maharishi Sandipani Ved Vidya Pratisthan, Ujjain an Autonomous body of Ministry of Human Resource Development, Government of India

- Member, Board of Reviewers Arab World English Journal (AWEJ). AWEJ is a refereed, peer-reviewed, and open-access e-journal for scholars, researchers, teachers, and officials of the English language in the Arab countries and in the entire world.
- Referee for The International Journal of the Asian Philosophical Association (IJAPA) - a full text, open access, interdisciplinary, online peer reviewed journal.
- Book reviewed- Culture of India and In the panel of Judge in Essay Writing Competition, SSE Program:2010, Website: www.swarsadhana.ca,
- Member Poetcrit – Poetcrit is an English language journal of poetry and literary criticism published in India. Journal Abstracted and indexed in EBSCO Host USA, It is a Journal devoted to literary appreciation edited by leading Indian poet D. C. Chambial. Maranda , HP , India. : http://poetcrit.blogspot.com/ Membership No. 81/2011PM
- Fellow member of International Congress of Environmental Research, Bhopal, INDIA

Publications

- Falguni P. Desai, *Mahabharata as Encyclopediya of Indian Morality and Culture*.......Journal of Objective Studies, Vol. 22, Nos. 1 & 2, 2010-11
- Falguni P. Desai, Universal Synchronization in Walt Whitman and Vedic Notation- A Comparative Reading, VEDA-VIDYA, Vol. XVIII (July-Dec.), 2011, pp.190-206.
- Falguni P. Desai, *Narendra Modi : New Voice of Environmental Ethics in Gujarati Poetry,* Poetcrit, Silver Jubilee Number 1988- 2012, Special on Post -1960 Indian Poetry, Vol,XXV, January 2012
- ***Chattay Hun Unchi Uthu Chuu*** published by Sabdalok prakashan, Ahmedabad, 2011 ISBN: 978-93-81357-06-4
- Editor ***Culture of India*** published by Swar Sadhana, Music lovers Club, Toronto, CANADA, www.swarsadhanamusicloversclub.com, 2011.

પ્રા.મીનુ આર. દેસાઈ

* દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત અને આર્ટ્સ – કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી આયોજિત 'વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળા – ૧૩' માં તા.૩–૯–૨૦૧૧ના રોજ ભાગ લીધો.

* વી.એસ.પટેલ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ કોલેજ, બીલીમોરાની અધ્યાપક સહાયક માટેના કેન્દ્રિયકૃત સમાલાપ સમિતિના ઈન્ટરવ્યુ પ્રક્રિયામાં અંગ્રેજી વિષયના નિષ્ણાત તરીકે સરકારી વિનયન કોલેજ, સેકટર–૧૫, ગાંધીનગર મુકામે તા.૨૨–૨–૨૦૧૨ ના રોજ ઉપસ્થિતિ.
* KCG તથા હાયર એજ્યુકેશનના સંયુત ઉપક્રમે યોજાયેલા 'Promotion of culture of quality through research' વિષયક ત્રિદિવસિય વર્કશોપમાં તા.૧,૨,૩–૩–૧૨ ના રોજ વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા મુકામે ભાગ લીધો.
* યુજીસી પુરસ્કૃત અને શેઠ પી.ટી.મહિલા કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ હોમ સાયન્સ, સુરત આયોજિત નેશનલ કોન્ફરન્સમાં તા.૧૪,૧૫–૯–૧૨ ના રોજ ભાગ લીધો.
* યુજીસી દ્વારા પુરસ્કૃત અને વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટીના અંગ્રેજી વિભાગ દ્વારા આયોજિત દ્વિદિવસિય સેમિનારમાં (તા.૬,૭–૨–૧૩) ભાગ લીધો.

લાયન્સ કલબ અને લાયોનિસ કલબ, બીલીમોરાના પ્રમુખ પ્રા. મીનુબેન દેસાઈએ ૨૦૧૨–૧૩ ના વર્ષ દરમિયાન નીચે મુજબની સેવાકીય અને અન્ય પ્રવૃત્તિઓ કરી હતી :

* ૪ કલબ બુલેટિન પ્રકાશિત કર્યાં.
* અસ્પી કન્યા વિદ્યાલય, આંતલિયામાં'મુગ્ધાવસ્થાની મૂંઝવણ' સેમિનારનું ડૉ. સાનિયા ચંદનાના સથવારે આયોજન.
* બે નેત્રયજ્ઞોનું ઓયોજન; જેમાં૧૩૨ વ્યકિતના મફત મોતિયાનાં ઓપરેશન કરાવ્યાં.
* ૧૩ વિવિધ સેવાકીય સપ્તાહોનું આયોજન.
* વિના મૂલ્યે ડાયાબીટીશ ચેક અપ કેમ્પ.
* આંખની તપાસ અને ચશ્મા વિતરણ કેમ્પ.
* સર્વરોગ નિદાન કેમ્પ.
* પ્રાથમિક શાળાના ૧૦૦૦ બાળકોની આંખની તપાસ
* ૪ બ્લડ ડોનેશન કેમ્પનું આયોજન જુલાઈ–૨૦૧૨ થી જાન્યુઆરી–૨૦૧૩ દરમિયાન ૧૭૦૦ બોટલ બ્લડ એકત્રિત કરી વિતરણ કરવામાં આવ્યું.
* ૨૧ જોડી નેત્રદાન મેળવી ૪૨ વ્યકિતઓને આંખની રોશની અપાવી.
* આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચીખલીના ૮૦૦ જેટલા વિદ્યાર્થીઓનું બ્લડ ગ્રૂપીંગ તથા સિકલસેલ પરીક્ષણ કેમ્પમાં પરીક્ષણ કરાવ્યું.
* એચ.આઈ.વી. / એઈડ્સ, રકતદાન, નેત્રદાન, સિકલસેલ અંગે સ્કૂલ – કોલેજમાં જનજાગૃતિ અંગેના કાર્યક્રમોનું આયોજન.
* ૪૨ તેજસ્વી તારલાઓનું સન્માન.
* નિવૃત્ત શિક્ષકો/અધ્યાપકોનું સન્માન.
* ૩ અપંગોને ટ્રાયસિકલ અને એક સિલાઈ મશીનનું વિતરણ.

* પ્રાથમિક શાળા, સોમનાથ રોડ, બીલીમોરાને કોમ્પ્યુટર પ્રિન્ટર અર્પણ.
* ૨૬ ગરીબોને રૂા. ૫૦૦ની અનાજની કીટ અને ૧૦ આર્થિક રીતે નબળી એવી વિદ્યાર્થિનીઓને પણ રૂા. ૫૦૦ ની અનાજની કીટ આપી.
* અનાથાશ્રમ, કુકેરીને ૩૦૦ ગ્લાસ આપ્યા અને વૃદ્ધાશ્રમ, ગણદેવીને ૬૦ નાસ્તાની ડીશ આપવામાં આવી.
* વિદ્યાર્થીઓને આર્થિક સહાય તેમજ નોટબુક, પુસ્તકો, યુનિફોર્મની સહાય.

પ્રા. ડૉ. અભિધા જે. આદેશરા

* તા.૪–૬–૧૧ ના રોજ GCERT, ગાંધીનગર આયોજિત 'SCOPE Workshop' માં ઉપસ્થિત રહ્યા.
* તા.૧૦–૭–૧૧ ના રોજ KCG દ્વારા વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત ખાતે આયોજિત Choice Based Credit System નામના એક દિવસિય કાર્યક્રમમાં હાજરી આપી.
* તા.૩–૯–૧૧ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત અને આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી આયોજિત 'વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળા–૧૩' માં સક્રિય ઉપસ્થિતિ.
* તા.૧૪,૧૫–૨–૧૨ દરમિયાન વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટી, સુરત મુકામે 'UGC National Seminar on Indian Drama' માં હાજરી આપી.
* 'વસ્તી શિક્ષણ' નામના પુસ્તક માટે સહલેખિકા તરીકેનું ઉત્તરદાયિત્વ નિભાવ્યું.
* Translated a book 'Krushna Tawasmi' from Gujarati in to English.

ગુજરાતી વિભાગ

પ્રા.એસ.બી.પટેલ

* તા.૧૦–૭–૧૧ ના રોજ વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટી, સુરત મુકામે 'Choice Based Credit System' ના કાર્યક્રમમાં હાજરી આપી હતી.
* તા.૩–૯–૧૧ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી આયોજિત વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળા–૧૩ માં સક્રિય રીતે હાજર રહ્યા.
* તા.૩,૪–૧૨–૧૧ ના રોજ આર્ટ્સ, સાયન્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ખોલવડ મુકામે આયોજિત રાજ્યકક્ષાના પરિસંવાદમાં હાજરી આપી. વિષય હતો : 'સર્જક ઉમાશંકર જોશીઃ વ્યકિતત્વ અને વાઙ્મય'
* વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા મુકામે તા.૧,૨,૩–૩–૧૨

ના રોજ યોજાયેલ ત્રિદિવસિય વર્કશોપમાં હાજરી આપી. વિષય હતો : 'Promotion of culture of quality through research.'

* તા. ૨ થી ૭ જુલાઈ, ૨૦૧૨ દરમ્યાન KCG દ્વારા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી ખાતે યોજાયેલ 'Training & Capability Building Programme of Gujarati' માં સક્રિય રીતે ભાગ લીધો.
* ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણી ડિસેમ્બર–૨૦૧૨ માં૧૭૬– ગણદેવી વિધાનસભા મતવિસ્તારમાં ઝોનલ ઓફિસર તરીકેની કામગીરી (તા.૨૧–૦૯–૧૨ થી તા.૧૩–૧૨–૧૨ દરમિયાન)
* ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણી વખતે વાંસદા મુકામે પોસ્ટલ બેલેટ માટેની કામગીરી બજાવી.
* ચીખલી તાલુકાની ગ્રામ પંચાયત તેમજ જિલ્લા પંચાયતની ચૂંટણીમાં ઝોનલ ઓફિસર તથા મતગણતરી અધિકારી તરીકેની સેવા બજાવી.
* તા.૨૧–૨–૧૩ ના રોજ રાનકૂવા હાઈસ્કૂલમાં 'માતૃભાષાનું મહ વ' વિષયક વ્યાખ્યાન આપ્યું.

પ્રા.ડૉ.જી.બી.પટેલ

* તા.૨૭–૮–૧૧ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત અને આર્ટ્સ – કોમર્સ કોલેજ, કિલ્લા પારડી આયોજિત વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળામાં ભાગ લીધો.
* તા.૩–૯–૧૧ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત અને આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી ખાતે આયોજિત વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળામાં સક્રિય સહયોગ.
* તા.૬–૩–૧૨ ના રોજ શ્રી રંગ નવચેતન મહિલા આર્ટ્સ કોલેજ, વાલિયા મુકામે યોજાયેલ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘના પાંચમા અધિવેશનમાં ભાગ લીધો.
* ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણી : ડિસેમ્બર–૨૦૧૩ ના અન્વયે ૧૭૬ – ગણદેવી વિધાનસભા મતવિસ્તારમાં ઝોનલ ઓફિસરનું ઉત્તરદાયિત્વ (તા.૨૧–૦૯–૧૨ થી તા.૧૩–૧૨–૧૨ દરમિયાન)

પ્રા. રમીલા બી.નાયક

* તા.૨૭–૮–૧૧ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત જે.પી. પારડીવાલા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, પારડી મુકામે આયોજિત વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળામાં ભાગ લીધો.

* તા.૩–૯–૧૧ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત અને આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી આયોજિત 'વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળા–૧૩' માં સક્રિય રીતે ભાગ લીધો.
* તા.૧,૨,૩–૩–૧૨ દરમ્યાન KCG દ્વારા વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા મુકામે યોજાયેલ ત્રિદિવસિય વર્કશોપમાં ભાગ લીધો.
* તા. ૨ થી ૭ જુલાઈ, ૨૦૧૨ દરમ્યાન KCG દ્વારા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી ખાતે યોજાયેલ 'Training & Capability Building Programme of Gujarati' માં સક્રિય ભાગીદારી.
* તા. ૨૧/૨૨/૨૩–૧૨–૨૦૧૨ દરમ્યાન ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદના ઉપક્રમે વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત ખાતે યોજાયેલ જ્ઞાનસત્રમાં ઉપસ્થિતિ.

પ્રા. એસ.જી.કોંકણી

* તા.૧૦–૭–૧૧ ના રોજ KCG દ્વારા વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત મુકામે યોજાયેલ 'Choice Based Credit System' ના કાર્યક્રમમાં ભાગ લીધો.
* તા.૩–૯–૧૧ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળા–૧૩ માં સક્રિય રીતે ભાગ લીધો.
* તા.૬–૩–૧૨ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘનું વાર્ષિક અધિવેશન શ્રી રંગ નવચેતન મહિલા આર્ટ્સ કોલેજ, વાલિયા યોજાયું હતું, તેમાં ભાગ લીધો હતો.
* ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણી : ડિસેમ્બર–૨૦૧૨ અન્તર્ગત ૧૭૬ – ગણદેવી વિધાનસભા મતવિસ્તારમાં ઝોનલ ઓફિસર તરીકેની ફરજ અદા કરી. (તા.૨૧–૯–૧૨ થી તા.૧૩–૧૨–૧૨ દરમિયાન)

હિન્દી વિભાગ

પ્રા.દક્ષાબેન પી.પટેલ

* તા. ૩–૯–૧૧ ના રોજ દ.ગુ.ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત અને આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી આયોજિત વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળામાં ભાગ લીધો.
* તા. ૧૮–૨–૧૨ ના રોજ ગુજરાત હિન્દી સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગરના સહયોગમાં મહિલા આર્ટ્સ કોલેજ, નવસારી ખાતે યોજાયેલ રાજ્યકક્ષાના સેમિનારમાં ભાગ લીધો.
* KCG દ્વારા વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા મુકામે આયોજિત ત્રણ દિવસ (૧,૨,૩–૩–૧૨) ના વર્કશોપમાં ભાગ લીધો.
* તા. ૪–૬–૧૨ થી તા.૯–૬–૧૨ દરમ્યાન KCG દ્વારા વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ

આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા ખાતે યોજાયેલ સાપ્તાહિક વર્કશોપમાં ભાગ લીધો.

* તા. ૧૧–૬–૧૨ થી તા.૧૬–૬–૧૨ દરમ્યાન KCG શિક્ષણ વિભાગ, ગુજરાત સરકાર, ગાંધીનગર દ્વારા વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા ખાતે આયોજિત સાપ્તાહિક વર્કશોપમાં ભાગ લીધો.
* તા. ૧૪/૧૫–૯–૧૨ ના રોજ શેઠ પી.ટી.મહિલા કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ હોમ સાયન્સ, વનિતા વિશ્રામ, સુરત ખાતે યોજાયેલ 'સાહિત્ય ઔર સિનેમા' વિષય હેઠળ દ્વિદિવસીય રાષ્ટ્રીય સ્તરની કોન્ફરન્સમાં ભાગ લીધો.
* શ્રી સાનેદાદા નાથપંથી રચિત 'ગુરુમહિમા' પુસ્તકનો ગુજરાતીમાંથી હિન્દીમાં અનુવાદ કર્યો. નવનાથ આશ્રમ, બીલીમોરા દ્વારા આ પુસ્તકનું પ્રકાશન થયું.

પ્રા.ડૉ.એમ.ડી.પટેલ

* તા.૩–૯–૧૧ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રરિત અને આર્ટ્સ – કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી આયોજિત વિદ્યાવિસ્તર વ્યાખ્યાનમાળામાં ભાગ લીધો.
* તા.૧૮–૨–૧૨ ના રોજ મહિલા આર્ટ્સ કોલેજ, નવસારી મુકામે 'શમશેર કી કાવ્ય દૃષ્ટિ' વિષય પર એક દિવસીય રાજ્યસ્તરનો પરિસંવાદ યોજાયો હતો, તેમાં સક્રિય રીતે ભાગ લઈને સંશોધન લેખ પ્રસ્તુત કર્યો હતો.
* ઓલ ઈન્ડિયા ટ્રેકીંગ કેમ્પ, આન્ધ્રપ્રદેશ (તિરૂપતિ) મુકામે ૧૮ મી જુલાઈ, ૨૦૧૧ થી ૩૧મી જુલાઈ, ૨૦૧૧ સુધી યોજાયો હતો, જેમાં૩૦ કેડેટો સહિત સમગ્ર ગુજરાતનું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું.
* તા.૧–૬–૧૨ થી તા.૧૦–૭–૧૨ દરમિયાન આર્ટ્સ – કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી ખાતે એનસીસીના CATC કેમ્પનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. જેમાં કેમ્પ ઈન્ચાર્જ તરીકે સેવા આપી.
* ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણી ડિસેમ્બર–૨૦૧૨ માં૧૭૬–ગણદેવી વિધાનસભા મતવિસ્તારમાં ઝોનલ ઓફિસર તરીકેની જવાબદારી અદા કરી. (તા.૨૧–૯–૧૨ થી તા.૧૩–૧૨–૧૨ દરમિયાન)
* માર્ગદર્શન હેઠળ પટેલ પ્રશાંતકુમાર બાબુભાઈએ 'લક્ષ્મીનારાયણલાલ કે પ્રમુખ નાટકો મેં સામાજિક સમસ્યાઓ કા ચિત્રણ' વિષય પર લઘુશોધનિબંધ લખીને એમ.ફિલ.ની પદવી પ્રાપ્ત કરી.
* પ્રેરણા, પ્રોત્સાહન અને માર્ગદર્શન હેઠળ એનસીસીના કેડેટ ચૌધરી પ્રવીણ સખારામ, પટેલ સુધીરભાઈ આર્મીમાં પસંદગી પામ્યા તેમજ પટેલ હિતેશભાઈ BSF માં પસંદ થયા.

સંસ્કૃત વિભાગ

પ્રા.નયના કે.નાયક

* દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત અને આર્ટ્સ – કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી આયોજિત 'વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળા–૧૩' માં તા.૩–૯–૧૧ ના રોજ ભાગ લીધો.
* તા.૧,૨,૩–૩–૧૨ ના રોજ KCG દ્વારા વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા આયોજિત ત્રિદિવસિય વર્કશોપમાં ભાગ લીધો. વિષય હતો : 'Promotion of culture of quality through research.'
* તા.૨–૫–૧૨ ના રોજ BISAG, ગાંધીનગર મુકામે યોજાયેલ 'Workshop for 'Sandhan' on CBCS content Developers' માં ભાગ લીધો.
* યુનિવર્સિટી ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ ખાતે તા.૫–૫–૧૨ ના રોજ યોજાયેલ 'Workshop of Content Developers for CBCS' માં ભાગ લીધો.
* KCG દ્વારા એમ.ટી.બી.આર્ટ્સ કોલેજ, સુરત ઓયોજિત 'Seven days workshop on Training & Capability Building Programme of Sanskrit' માં સક્રિય રીતે ભાગ લીધો (તા.૧૪–૦૫–૨૦૧૨ થી તા.૧૯–૦૫–૨૦૧૨)
* 'Board of Studies in Sanskrit' ના ચેરેમન તરીકે ૨૦૦૯ થી ૨૦૧૧–૨૦૧૨ સુધી ઉત્તરદાયિત્વ નિભાવ્યું.
* BISAG, ગાંધીનગરના ઉપક્રમે 'સ્વપ્નવાસવદત્તમ્'– નાયિકા વાસવદત્તા અને પદ્માવતી' વિષયક વકતવ્ય.
* તા.૨૪–૮–૧૨ ના દિને વિદ્યામૃતવર્ષિણી પાઠશાળા, વલસાડ દ્વારા વલસાડ જિલ્લાની સંસ્કૃત શિક્ષકો (ધો.૧૨) ની ૩૮ મી કાર્યશિબિરમાં 'સંસ્કૃત સાહિત્ય અને શાસ્ત્ર' વિષય પર વ્યાખ્યાન.
* BISAG, ગાંધીનગર અન્વયે તા.૨૮–૧–૧૩ ના રોજ 'યાજ્ઞવલ્કય સ્મૃતિ:' વિષય પર વકતવ્ય.
* તા.૧૨–૧–૧૩ ના જિલ્લા કક્ષાએ નવસારી મુકામે યોજાયેલ મુખ્ય મંત્રીશ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદીના સદ્દભાવના કાર્યક્રમમાં નવસારીના કલાકારો સાથે સંગીતના કાર્યક્રમમાં સક્રિય સહયોગ.
* 'સેતુબન્ધ : ગુર્જરકાવ્યાનુવાદ મેં અનુવાદક બસવંતી દવે કી પ્રતિમા' નામનો સંશોધનાત્મક લેખ 'Significant facts of Modern Sanskrit Literature' માં પ્રકાશિત.
* 'સંસ્કૃત લઘુકથા સંચય' ગજાનન પુસ્તકાલય, સુરત દ્વારા પ્રકાશિત.

પ્રા.સી.ડી.કે.પટેલ

* તા.૧,૨,૩–૩–૧૨ દરમિયાન KCG દ્વારા વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા ખાતે ઓયોજિત ત્રિદિવસિય વર્કશોપમાં ભાગ લીધો.

* તા.૧૦–૭–૧૧ ના KCG દ્વારા વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત મુકામે ઓયોજિત 'One day training programme on Choice Based Credit System' માં ભાગ લીધો.

* ૨૦૧૧ દરમિયાન યોજાયેલ નવસારી જિલ્લા પંચાયત અને ચીખલી તાલુકા પંચાયત તથા ગ્રામ પંચાયતની ચૂંટણીમાં ઝોનલ ઓફિસર તરીકેની તથા મતગણતરી અંગેની કામગીરી બજાવી.

* તા.૧૪ થી ૧૯ મે, ૨૦૧૨ દરમિયાન KCG દ્વારા જે.પી.શ્રોફ આર્ટ્સ કોલેજ, વલસાડ આયોજિત 'Training Capability Building Programme of Sanskrit' નામના કાર્યક્રમમાં સક્રિય રીતે ભાગ લીધો.

* તા.૨૧ થી ૨૬ મે, ૨૦૧૨ દરમિયાન KCG દ્વારા જે.પી.શ્રોફ આર્ટ્સ કોલેજ, વલસાડ આયોજિત 'One Week Training Programme on Research in Sanskrit' માં સક્રિય ભાગીદારી.

* તા.૨૭–૮–૧૨ ના રોજ ગાંધીનગર, કછોલી ખાતે વકતૃત્વ સ્પર્ધાના નિર્ણાયક તરીકેની કામગીરી.

* ગુજરાત વિધાનસભા ચૂંટણી, ડિસેમ્બર–૨૦૧૨ અન્તર્ગત ૧૭૬ – ગણદેવી વિધાનસભા મતવિસ્તારમાં ઝોનલ ઓફિસર તરીકેની કામગીરી બજાવી (તા.૨૧–૯–૧૨ થી તા.૧૩–૧૨–૧૨ દરમિયાન)

* KCG દ્વારા GCERT, ગાંધીનગર ખાતે યોજાયેલ 'Orientation Workshop on Training of Trainer (Tot)' માં Participant (તા.૪–૧–૧૩)

* તા.૧૨–૧–૧૩ ના રોજ કોલેજમાં સ્વામી વિવેકાનંદની ૧૫૦મી જન્મ જયંતિની ઉજવણીનું આયોજન કર્યું.

* તા.૨૯–૧–૧૩ ના રોજ ભારત સરકાર સૂક્ષ્મ, લઘુ એવં મધ્યમ ઉદ્યમ મંત્રાલય, એમએસએમઈ વિકાસ સંસ્થાન–સિલવાસા શાખા અને ઉદિશા સેલના ઉપક્રમે એક દિવસનો અભિપ્રેરણા કાર્યક્રમ.

* તા.૧૨–૨–૨૦૦૧ ના રોજ ડૉ. સૌરભ જે.દેસાઈ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, પલસાણા તથા ઉદિશા સેલના સંયુકત ઉપક્રમે Civil Services Examination અંગેના એક દિવસના સેમિનારનું આયોજન.

પ્રા.જશુબેન એન.પટેલ

* તા.૨૧–૪–૧૧ ના રોજ જ્ઞાનશકિત, યુવાશકિત એન્ડ ડેવલોપમેન્ટ, સુરત દ્વારા

આયોજિત સ્વર્ણિમ ગુજરાત, સેમિનારમાં ભાગ લીધો.

* તા.૧૦–૭–૧૧ ના રોજ KCG દ્વારા વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટી, સુરત આયોજિત CBCS સેમિનારમાં હાજરી આપી.
* તા.૧૪–૫–૧૨ થી તા.૧૯–૫–૧૨ દરમિયાન KCG દ્વારા જે.પી.શ્રોફ આર્ટ્સ કોલેજ, વલસાડ આયોજિત 'Training Capability Building Programme of Sanskrit' નામના કાર્યક્રમમાં સક્રિય રીતે ભાગ લીધો.
* તા.૨૧–૫–૧૨ થી તા.૨૬–૫–૧૨ દરમિયાન KCG દ્વારા જે.પી. શ્રોફ આર્ટ્સ કોલેજ, વલસાડ આયોજિત 'One Week Training Programme on Research in Sanskrit' માં સક્રિય હાજરી.

ઈતિહાસ વિભાગ

પ્રા.ઈન્દુબેન બી.પટેલ

* તા.૫–૩–૧૧ ના રોજ યુજીસીના સહયોગમાં આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, વ્યારા ખાતે યોજાયેલ નેશનલ સેમિનારમાં સક્રિય રીતે ભાગ લીધો.
* તા.૧૦–૭–૧૧ ના રોજ KCG દ્વારા વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટી, સુરત આયોજિત 'Choice Based Credit System' નામના કાર્યક્રમમાં સક્રિય હાજરી.
* તા.૭,૮–૧–૧૨ ના રોજ યુજીસીના સૌજન્યથી એમ.ટી.બી. આર્ટ્સ કોલેજ, સુરત ખાતે યોજાયેલ 'દક્ષિણ ગુજરાત ઈતિહાસ પરિષદ' માં ઉપસ્થિતિ.
* તા.૩–૯–૧૧ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત આર્ટ્સ–કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી આયોજિત વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળામાં ભાગ લીધો.
* તા.૧,૨,૩–૩–૧૨ દરમિયાન વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા આયોજિત ત્રિદિવસિય વર્કશોપમાં ભાગ લીધો.
* તા.૨–૨–૧૩ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ઇતિહાસ પરિષદના ઉપક્રમે જે.પી.પારડીવાલા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, પારડીમાં યોજાયેલ કાર્યક્રમમાં ભાગ લીધો.

પ્રા.સી.ડી.એમ.પટેલ

* તા.૭,૮–૧–૧૨ ના રોજ યુજીસી અન્વયે એમ.ટી.બી. આર્ટ્સ કોલેજ, સુરત ખાતે

યોજાયેલ દક્ષિણ ગુજરાત ઈતિહાસ પરિષદમાં ઉપસ્થિતિ.

* તા.૧,૨,૩–૩–૧૨ દરમિયાન વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા આયોજિત ત્રિદિવસિય વર્કશોપમાં ભાગ લીધો.
* તા. ૪–૧૨–૧૨ ના રોજ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, અમરોલી અને ઓશો લોટસ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, સુરત દ્વારા આયોજિત 'One day Workshop on New Horizons in Education માં સક્રિય રીતે ભાગ લીધો.
* તા.૨–૨–૧૩ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ઇતિહાસ પરિષદના અન્વયે જે.પી. પારડીવાલા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, પારડીમાં ઉપસ્થિતિ.

અર્થશાસ્ત્ર વિભાગ

પ્રા.વી.એમ.દેસાઈ

* વર્ષ ૨૦૧૧–૧૨ દરમ્યાન કોલેજમાં પર્યાવરણ અને વન્યજીવ વિષય પર વિદ્યાર્થીઓને ફિલ્મ અને સ્લાઈડ શો બતાવીને પર્યાવરણ જાગૃતિ અંગેનો કાર્યક્રમ જાન્યુઆરી - ફેબ્રુઆરી : ૨૦૧૧ દરમિયાન સફળતાપૂર્વક સંપન્ન કર્યો.
* KCG ગાંધીનગર અન્વયે વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત ખાતે યોજાયેલ CBCS System હેઠળના એક દિવસિય કાર્યક્રમમાં હાજરી આપી.
* વર્ષ : ૨૦૧૧–૧૨ દરમ્યાન યુનિવર્સિટી પરીક્ષામાં પરીક્ષા નિયામક તરીકેની કામગીરી બજાવી.
* ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણી : ડિસેમ્બર–૨૦૧૨ અન્તર્ગત ૧૭૬ – ગણદેવી વિધાનસભા મતવિસ્તારમાં ઝોનલ ઓફિસર તરીકેની ફરજ બજાવી. (તા.૨૧–૯–૧૨ થી તા.૧૩–૧૨–૧૨ દરમિયાન)
* નવસારી જિલ્લા હેઠળ ચીખલી તાલુકા પંચાયતની ચૂંટણીમાં ઝોનલ અધિકારી તરીકે અને મતગણતરી અધિકારી તરીકે કામગીરી કરી.

પ્રા.વસંત એન. મુજડિયા

* વર્ષ ૨૦૧૧–૧૨ દરમિયાન કોલેજમાં વિદ્યાર્થીઓને પર્યાવરણ વિષયક સ્લાઈડ શો બતાવ્યો.
* વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા ખાતે યોજાયેલ ત્રણ દિવસના વર્કશોપમાંહાજરી આપી.
* તા.૧૦–૭–૧૧ ના રોજ KCG, ગાંધીનગર દ્વારા વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટી, સુરત

ખાતે આયોજિત 'One day Training Programme CBCS System' માં ભાગ લીધો.

* ગુજરાત રાજયની વિધાનસભાની ચૂંટણી (૨૦૧૨) ૧૭૬–ગણદેવી વિધાનસભા મતવિસ્તારમાં ઝોનલ ઓફિસર તરીકેની કામગીરી. (તા.૨૧–૯–૧૨ થી તા.૧૩–૧૨–૧૨ દરમિયાન)
* ગુજરાત રાજયની વિધાનસભાની ચૂંટણીમાં નવસારી ખાતે પોસ્ટલ બેલેટ માટેની કામગીરી.
* ગુજરાત રાજયની વિધાનસભાની ચૂંટણીમાં નવસારી મુકામે મત ગણતરીની કામગીરી.
* ચીખલી તાલુકાની ગ્રામ પંચાયત, તાલુકા પંચાયત, જિલ્લા પંચાયતની ચૂંટણીમાં ઝોનલ ઓફિસર અને મત ગણતરી અધિકારી તરીકેની જવાબદારી.

મનોવિજ્ઞાન વિભાગ

પ્રા. લિપ્સા ડી. અધ્વર્યુ

* તા.૬–૧૨–૧૨ ના રોજ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, અમરોલી અને ઓશો લોટસ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, સુરત આયોજિત 'New Horizons in Education' નામના એક દિવસના વર્કશોપમાં ભાગ લીધો.

એકાઉન્ટન્સી, કોમર્સ વિભાગ

પ્રા.ડૉ.વાય.જે.દેસાઈ

* તા.૧૮–૧૦–૧૧ ના રોજ સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિદ્યાનગર ખાતે યોજાયેલા સેમિનારમાં ભાગ લીધો હતો.
* તા.૧૭,૧૮–૧૨–૧૧ દરમિયાન જયપુર મુકામે યોજાયેલ ઈન્ટરનેશનલ સેમિનારમાં ભાગ લીધો.
* ૨૦૧૧–૧૨ દરમિયાન એકઝામ સુપ્રિ. તરીકેની જવાબદારી સંભાળી
* FY/SY/TYBCom. ની એકાઉન્ટન્સી વિષયની સબ કમિટીના સભ્ય તરીકે જવાબદારી અદા કરી.
* તા.૩,૪–૭–૧૨ દરમ્યાન KCG દ્વારા અમદાવાદમાં આયોજિત બે દિવસના સેમિનારમાં ભાગ લીધો.
* તા.૪–૧૨–૧૨ ના રોજ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, અમરોલી અને ઓશો લોટસ

ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, સુરત ઓયોજિત 'One day workshop on New Horizon in Education' નામના વર્કશોપમાં ઉપસ્થિતિ.

* ગુજરાત વિધાનસભાની ચૂંટણી – ૨૦૧૨ માં પ્રિસાઈડીંગ ઓફિસર તરીકેની કામગીરી.

પ્રા. ડી.એસ.રાઠોડ

* તા.૨૭–૬–૧૧ થી તા.૨–૭–૧૧ દરમ્યાન ગાંધીનગર મુકામે યોજાયેલ 'Teachers' Training & Capacity Building Programme' નામના કાર્યક્રમમાં ભાગ લીધો.
* તા.૧૦–૭–૧૧ ના રોજ KCG દ્વારા વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરત ખાતે આયોજિત One day Training Programme on Choice Based Credit System' માં સક્રિય ભાગ લીધો.
* તા.૧૮–૯–૧૧ ના રોજ વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી, સુરતના સહયોગમાં જયેન્દ્રપુરી આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ કોલેજ, ભરૂચ ખાતે આયોજિત 'One day Orientation Programme for NSS Officers' નામના કાર્યક્રમમાં ભાગ લીધો હતો.
* તા.૧૮–૧૦–૧૧ ના રોજ સરદાર પટેલ યુનિવર્સિટી, વલ્લભવિદ્યાનગર આયોજિત 'One day workshop on contemporary issue of Accountancy and Commerce Education' નામના કાર્યક્રમમાં સક્રિય રીતે ભાગ લીધો.
* તા.૩–૯–૧૧ ના રોજ દક્ષિણ ગુજરાત ગુજરાતીનો અધ્યાપકસંઘ પ્રેરિત અને આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, ચીખલી આયોજિત વિદ્યાવિસ્તાર વ્યાખ્યાનમાળામાં ભાગ લીધો.
* તા.૧૭,૧૮–૧૨–૧૧ દરમ્યાન જયપુર મુકામે યોજાયેલ ઈન્ટરનેશનલ સેમિનારમાં ભાગ લીધો.
* KCG દ્વારા વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા આયોજિત ત્રિદિવસિય વર્કશોપમાં ભાગ લીધો.
* તા. ૧૭–૬–૨૦૧૨ ના રોજ આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, અમરોલી ખાતે યોજાયેલ 'One day workshop on Orientation on SYBCom. (2012-2013) syllabus of system' માં ભાગ લીધો હતો.
* તા. ૨–૧૧–૨૦૧૨ ના રોજ કલેકટર કચેરી, નવસારી મુકામે નોડલ ઓફિસર દ્વારા યોજોયેલ સ્વીપ કાર્યક્રમમાં હાજરી આપી.
* તા. ૧૯–૧૧–૧૨ થી તા.૨૫–૧૧–૧૨ દરમ્યાન વાંસદા તાલુકાના ઘોડમાળ ગામે વાર્ષિક શિબિરનું વિવિધ કાર્યક્રમો દ્વારા સફળતાપૂર્વક આયોજન કર્યુ.

* વાઈબ્રન્ટ ગુજરાત સમિટ: ૨૦૧૩ (ગાંધીનગર) ની ૫૭ વિદ્યાર્થીઓ સાથે તા.૯–૧–૧૩ ના રોજ મુલાકાત લીધી.

પ્રા. હેમાંગિની એન.દેસાઈ

* KCG અન્વયે વી.એસ.પટેલ કોલેજ ઓફ આર્ટ્સ એન્ડ સાયન્સ, બીલીમોરા આયોજિત 'Promotion of Culture of Quality through Research' નામના ત્રિદિવસિય (૧,૨,૩–૩–૧૨) વર્કશોપમાં સક્રિય રીતે ભાગ લીધો.
* સ્ટડી સર્કલ ઓફ લેકચરર્સ ઈન એકાઉન્ટન્સી, કોમર્સ એન્ડ મેનેજમેન્ટ, વીર નર્મદ દ.ગુ. યુનિવર્સિટી એરિયા, સુરત દ્વારા આર્ટ્સ એન્ડ કોમર્સ કોલેજ, અમરોલી આયોજિત એક દિવસિય (તા.૧૭–૬–૧૨) વર્કશોપમાં(ઓરિએન્ટેશન ઓન FYBCom ૨૦૧૨–૧૩ સિલેબસ – સેમેસ્ટર સીસ્ટમ) હાજરી આપી.

શારીરિક શિક્ષણ વિભાગ

પ્રા. જે.એસ.નાયક

* તા.૮,૯–૧૦–૧૧ ના રોજ સાપુતારા મુકામે શારીરિક શિક્ષણના અધ્યાપકોનો વર્કશોપ યોજાયો હતો; તેમાં સક્રિય રીતે ભાગ લીધો.
* તા.૨,૪–૩–૧૨ દરમિયાન એસ.વી.એન. આઈ.ટી. સુરત ખાતે યોજાયેલ National Seminar on 'Physical Education and Yogic Sciences' માં'Stress Management : Stress and Sports Performance' શીર્ષક હેઠળ પેપર પ્રસ્તુત કર્યુ.
* તા.૧૮–૨–૧૩ ના રોજ એમ.જી.સાયન્સ ઈન્સ્ટિટયૂટ, નવરંગપુરા આયોજિત National Seminar on 'Health, Yogic and Adapted Physical Education in Various Disabilities' માં'Impact of 120 Hours Training of Men who joined Army, Navy, Paramilitary and Police Force' નામનો સંશોધનાત્મક લેખ પ્રસ્તુત કર્યો.
* માર્ગદર્શન હેઠળ સરિતા ગાયકવાડે ૯ ગોલ્ડ મેડલ અને ૧ સિલ્વર મેડલ મેળવીને વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટી, સુરતમાં વ્યકિતગત રીતે એથ્લેટીકસ ચેમ્પિયન બન્યા તેમજ કોલેજને પણ એથ્લેટીકસ ચેમ્પિયનશીપ અપાવવામાં સહભાગી બન્યા. તેમણે ઓલ ઈન્ડિયા ઈન્ટર યુનિવર્સિટી ટુર્નામેન્ટ (કોલકત્તા) માં યુનિ.નું પ્રતિનિધિત્વ કર્યું અને ખેલ મહાકુંભ –

૨૦૧૨ માં State Level Final સિલ્વર મેડલ મેળવ્યો. વ્યાયામ યોગ ખેલકૂદધારામાં પણ તેમણે અમદાવાદ મુકામે બે ગોલ્ડ મેડલ અને એક સિલ્વર મેડલ મેળવ્યો. રોટરી કલબ ઓફ નવસારી આયોજિત મેરથોન દોડ (૧૦ કિ.મી.) સ્પર્ધામાં પ્રથમ ક્રમ મેળવીને રૂા. ૧૦,૦૦૦નું રોકડ ઈનામ મેળવ્યું.

* માર્ગદર્શન હેઠળ નવસારી ડિસ્ટ્રીકટ ઓરેન્જ કપ ઈન્ટર કોલેજ, ક્રિકેટ ટીમ રનર્સ અપ બની.
* માર્ગદર્શન હેઠળ સંગીતા એસ.આહીર તેમજ સરિતા એલ.ગાયકવાડ યુનિ.ની ખો – ખો (બહેનો) ટીમમાં ખેલાડી તરીકે પસંદગી પામ્યા.
* માર્ગદર્શન હેઠળ અમિતાકુમારી આર.પટેલ (એમ.એ.) વીર નર્મદ દ.ગુ.યુનિવર્સિટીની ક્રિકેટ (બહેનો) ની ટીમમાં પસંદગી પામ્યા હતા.

□□□

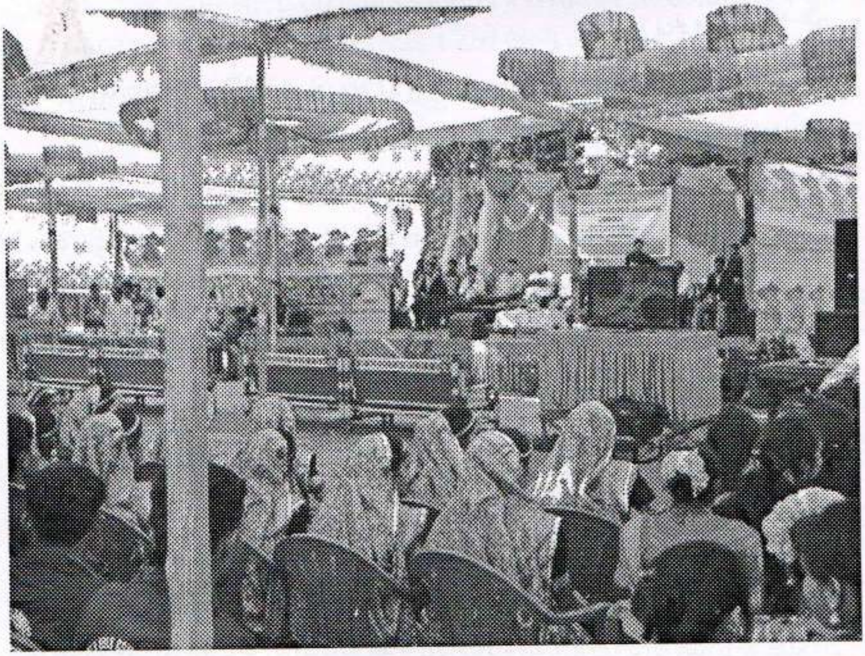

પ્રિ. એફ એચ. દેસાઈ : આધુનિક ટેકનોલોજી દ્વારા વાર્ષિક અહેવાલનું પ્રસ્તુતીકરણ

SHRI M.R.DESAI ARTS AND SHRI E.E.L. K. COMMERCE COLLEGE, CHIKHLI.

પ્રથમ સત્ર : ૨૦૧૨–૧૩, વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા

Class	Boyes				Total	Girls				Total	Total	Minoraty		
	ST	SC	SEBC	GEN		ST	SC	SEBC	GEN	Total		Boyes	Girls	Total
FYBA	122	6	16	22	166	210	8	45	15	278	444	11	5	16
SYBA	162	3	10	6	181	342	6	66	10	424	605	0	1	1
TYBA	65	0	13	4	82	109	10	26	4	149	231	0	2	2
FYBCom	34	3	14	29	80	17	1	17	11	46	126	8	3	11
SYBCom	6	2	13	8	29	5	0	12	6	23	52	2	2	4
TYBCom	4	0	10	9	23	2	1	9	9	21	44	2	2	4
Total…	**393**	**14**	**76**	**78**	**561**	**685**	**26**	**175**	**55**	**941**	**1502**	**23**	**15**	**38**
M.Com.I	13	2	9	4	28	5	1	13	11	30	58	1	1	2
M.A. I H	12	0	0	0	12	30	0	3	0	33	45			
M.A. I S	13	0	0	0	13	23	0	10	1	34	47			
Total…	**38**	**2**	**9**	**4**	**53**	**58**	**1**	**26**	**12**	**97**	**150**	**1**	**1**	**2**
M.Com.II	5	5	3	9	22	1	1	14	6	22	44	4	0	4
M.A. II H	6	0	3	0	9	24	0	6	1	31	40			
M.A. II S	4	0	1	0	5	23	0	6	0	29	34			
Total…	**15**	**5**	**7**	**9**	**36**	**48**	**1**	**26**	**7**	**82**	**118**	**4**	**0**	**4**
Grand Total	**53**	**7**	**16**	**13**	**89**	**106**	**2**	**52**	**19**	**179**	**268**	**5**	**1**	**6**

બીજું સત્ર : ૨૦૧૨–૧૩, વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા

FYBA	104	5	12	18	139	188	6	40	13	247	386	7	5	12
SYBA	150	3	10	6	169	332	6	64	10	412	581	0	1	1
TYBA	65	0	13	4	82	107	10	25	4	146	228	0	2	2
FYBCom	30	3	14	23	70	17	1	16	10	44	114	7	3	10
SYBCom	6	2	12	8	28	5	0	12	6	23	51	2	2	4
TYBCom	4	0	9	9	22	2	1	9	9	21	43	2	2	4
otal…	**359**	**13**	**70**	**68**	**510**	**651**	**24**	**166**	**52**	**893**	**1403**	**18**	**15**	**33**
I.Com.I	13	2	9	4	28	5	1	13	11	30	58	1	1	2
I.A. I H	12	0	0	0	12	26	0	3	0	29	41			
I.A. I S	13	0	0	0	13	23	0	9	1	33	46			
otal…	**38**	**2**	**9**	**4**	**53**	**54**	**1**	**25**	**12**	**92**	**145**	**1**	**1**	**2**
I.Com.II	5	5	3	9	22	0	1	14	6	21	43	4	0	4
I.A. II H	5	0	2	0	7	23	0	6	1	30	37			
I.A. II S	4	0	1	0	5	22	0	6	0	28	33			
tal…	**14**	**5**	**6**	**9**	**34**	**45**	**1**	**26**	**7**	**79**	**113**	**4**	**0**	**4**
nd Total	**52**	**7**	**15**	**13**	**87**	**99**	**2**	**51**	**19**	**171**	**258**	**5**	**1**	**6**

SHRI M.R.DESAI ARTS AND SHRI E.E.L. K. COMMERCE COLLEGE, CHIKHLI

વર્ગવાર યુનિવર્સિટી પરીક્ષાનું પરિણામ : એપ્રિલ – ૨૦૧૨ (૨૦૧૧–૨૦૧૨)

Class	Uni પરિણામ	ATKT વગર ટકા	ATKT સાથે ટકા	No Appeared	1st	2nd	3rd	ATKT	Total	Fail	Di[illegible]
FYBA Sem. II	65.55 %	55.05 %	75.15 %	801	28	259	266	161	602	178	[illegible]
SYBA	74.68 %	61.20 %	79.59 %	306	14	93	76	55	238	68	55
TYBA	88.53 %	84.34 %	-	147	7	51	39	0	97	20	30
FYBCom Sem.II	41.13 %	18.51 %	45.37 %	109	2	7	16	22	47	49	[illegible]
SYBCom	50.35 %	21.34 %	44.94 %	89	1	12	6	21	40	27	22
TYBCom	58.38 %	40.00 %	-	35	0	5	9	0	14	15	6
M.A.S/H Sem.II	62.20 %	77.10 %	92.77 %	83	-	-	64	13	77	6	-
M.A.S/H Sem.IV	87.45 %	94.00 %	-	100	0	-	94	0	94	6	-
M.Com. Sem. II	90.00 %	93.00 %	100.00 %	45	0	0	42	3	45	0	-

એપ્રિલ–૨૦૧૨, યુનિ.ની પરીક્ષામાં કોલેજમાં સૌથી વધુ ગુણ મેળવીને પ્રથમ ક્રમ પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થીઓ

ક્રમ	નામ	વર્ષ	બેઠક નંબર	કુલગુણ	ટકા / ગ્રેડ
૧	પટેલ સંજયકુમાર બાબુભાઈ	FYBA Sem. II	૭૦૪૮	૫૦૪/૭૦૦	૮.૦૦
૨	આહીર તેજલબેન જયંતિભાઈ	SYBA	૭૦૮૮	૫૧૦/૭૦૦	૭૨.૮૬ %
૩	ગામીત હિનાબેન ચીમનભાઈ	TYBA (ગુજરાતી)	૪૮૩૦	૫૪૧/૯૦૦	૬૦.૧૧ %
૪	પટેલ વીણા નરેન્દ્રભાઈ	TYBA (સંસ્કૃત)	૪૬૫૫	૬૦૭/૯૦૦	૬૭.૪૪ %
૫	પટેલ સ્મિતાબેન અશોકભાઈ	TYBA (હિન્દી)	૪૮૨૩	૫૫૬/૯૦૦	૬૧.૭૮ %
૬	શેખ અંજુમબાનુ ફારૂખ	TYBA (અર્થશાસ્ત્ર)	૪૬૯૯	૫૫૫/૯૦૦	૬૧.૬૭ %
૭	આહિર રાકેશભાઈ જગુભાઈ	TYBA (ઈતિહાસ)	૪૭૫૭	૬૦૭/૯૦૦	૬૭.૪૪ %
૮	પટેલ વૈશાલીબેન દિનેશભાઈ	MA Sem.II (સંસ્કૃત)	૧૭૨૮	૪૧૯/૬૦૦	૪.૯૯
૯	ચૌધરી પ્રતિકાબેન પ્રવિણભાઈ	MA Sem.II (હિન્દી)	૧૬૬૧	૪૧૬/૬૦૦	૪.૮૭
૧૦	નાયક ચેતનકુમાર મોહનભાઈ	MA Sem.IV (સંસ્કૃત)	૧૬૭૨	–	૫.૦૪
૧૧	રાવત ભાગ્યશ્રી તુકારામ	MA Sem.IV(હિન્દી)	૧૬૪૯	–	૪.૨૧
૧૨	શાહ પૂજા નેમીચંદભાઈ	FYBCom. Sem.II	૭૦૩૭	૫૨૫/૭૦૦	૮.૧૪
૧૩	મિસ્ત્રી તેજસકુમાર રમેશભાઈ	SYBCom.	૮૭૩૭	૫૨૩/૭૦૦	૭૪.૭૧ %
૧૪	સંતવાણી સપના જગદીશકુમાર	TYBCom.	૫૧૬૫	૫૬૯/૯૦૦	૬૩.૨૨ %
૧૫	ભોયે રાહુલ તાપીરામ	MCom. Sem.II	૬૬૪	–	૫.૦૪

એપ્રિલ–૨૦૧૨, યુનિ.ની પરીક્ષામાં કોલેજમાં સૌથી વધુ ગુણ મેળવીને બીજો ક્રમ પ્રાપ્ત કરનાર વિદ્યાર્થીઓ.

ક્રમ	નામ	વર્ષ	બેઠક નંબર	કુલગુણ	ટકા / ગ્રેડ
૧	પટેલ રવિ નરેન્દ્રભાઈ	FYBA Sem. II	૬૭૮૧	૫૦૩/૭૦૦	૭.૮૬
૨	આહીર મયૂરીબેન પરભુભાઈ	SYBA	૭૦૮૭	૪૯૦/૭૦૦	૭૦.૦૦ %
૩	શેટીયે પ્રતિમાબેન પ્રકાશભાઈ	TYBA (ગુજરાતી)	૪૭૪૭	૫૨૮/૯૦૦	૫૬.૬૭ %
૪	પટેલ પ્રિયંકાકુમારી ઠાકોરભાઈ	TYBA (સંસ્કૃત)	૪૮૨૬	૫૫૩/૯૦૦	૬૧.૪૪ %
૫	પટેલ જ્યોતિકાબેન કનુભાઈ	TYBA (હિન્દી)	૪૮૧૧	૫૪૮/૯૦૦	૬૦.૮૯ %
૬	પરમાર વિરેન્દ્રસિંહ માનસિંહ	TYBA (અર્થશાસ્ત્ર)	૪૭૯૨	૫૫૪/૯૦૦	૬૧.૫૬ %
૭	પટેલ ઉર્વીશભાઈ મગનભાઈ	TYBA (ઇતિહાસ)	૪૭૮૫	૬૦૪/૯૦૦	૬૭.૧૧ %
૮	પટેલ હિનાકુમારી સોમાભાઈ	M.A. Sem. II (સંસ્કૃત)	૧૭૧૨	૪૩૨/૬૦૦	૪.૯૮
૯	પટેલ નીતાબેન હસમુખભાઈ	M.A. Sem. II (હિન્દી)	૧૬૮૫	૪૦૦/૬૦૦	૪.૩૬
૧૦	દિવા યોગેશકુમાર સતુભાઈ	M.A. Sem. IV (સંસ્કૃત)	૧૬૬૬		૫.૦૦
૧૧	પરમાર કામિની ગોમાનસિંહ	M.A. Sem. IV (હિન્દી)	૧૬૧૧		૩.૯૧
૧૨	પટેલ આમીરભાઈ મુનાફભાઈ	FYBCom	૬૯૯૬	૪૬૪/૭૦૦	૭.૨૯
૧૩	જૈન પૂનમ નેમીચંદભાઈ	SYBCom	૮૭૨૪	૪૫૨/૭૦૦	૬૪.૨૭ %
૧૪	લગડ નમ્રતા હરીશરાવ	TYBCom	૫૧૪૭	૫૨૨/૯૦૦	૫૮.૦૦
૧૫	મિશ્રા દેવીપ્રસાદ સુખસાગર	M.Com. Sem.II	૬૮૩		૪.૭૭

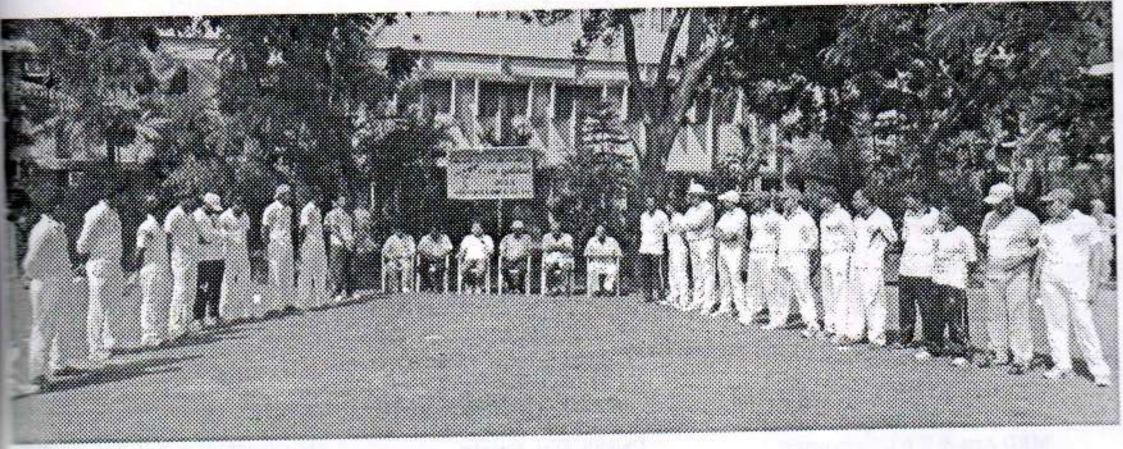

Student Union Fund Account

C/o. Chikhli College, Khundh,
Vansda Road, Chikhli - 396 521
Dist. Navsari, Gujarat.

Balance Sheet

1st Apr. 2012 to 31st March 2013

Liabilities		as at 31-Mar-2013	Assets		as at 31-Mar-2013
Capital Account		14,43,632.21	Fixed Assets		3,02,406.24
Gymkhana Fund A/C	7,79,362.21		Dead Stock	3,850.00	
Reserve Fund Account	6,64,270.00		Sports Equipment	3,98,556.24	
Loans (Liability)			Investments		26,503.00
			Dena Bank Fd.	25,502.00	
Current Liabilities		48,277.13	State Bank of India Fd.	1,001.00	
Dr. A. K. Tai Award Fund Account	8,001.00		Current Assets		11,63,000.10
Dr. A. K. Tai Prize Account	5,105.85		Deposits (Asset)	936.00	
Dr. Dhiresh Adhvaryu Award fund Account	10,000.00		Loans & Advance (Asset)	7,21,652.41	
			Cash-in-hand	1,356.42	
Indian Red cross Society	6,780.00		Bank Accounts	2,94,015.27	
Nilaraj Family Trust Fund	9,000.00		Ground Development A/C.	1,44,402.00	
Prof. D. M. Desai Award Fund	1,001.00		Prof. J. P. Pandya Prize A/C.	638.00	
Prof. D. M. Desai Prize Fund	16.38				
Prof. J. P. Pandya Award Fund	3,001.00				
Prof. M. J. Joshi Award Fund Account	3,500.00				
Prof. M. J. Joshi Prize A/C.	581.35				
Prof. T. M. Desai Award Fund A/C.	1,000.00				
Prof. T. M. Desai Prize A/C.	290.55				
Profit & Loss A.C.					
Opening Balance					
Current Period	1,69,874.50				
Less : Transferred	1,69,874.50				
TOTAL		14,91,909.34	**TOTAL**		14,91,909.34

As per Our Report Of Even Date

CHIKHLI
10 May, 2013

For Bankim Bangawala and Associates
Chartered Accountants

Sd/-

(Dr. F. H. Desai)
PRINCIPAL
MRD Arts & E E L Commerce
COLLEGE, CHIKHLI, Dist. NAVSARI

(A. M. Desai)
Managing Trustee
Vimal Uchchatar Kelvani Trust
Chikhli, Dist. Navsari

Sd/-

(Proprietor : C.A.B.B. Bangawala)
Membership No. 042467, FRN : 1009

Student Union Fund Account

C/o. Chikhli College, Khundh,
Vansda Road, Chikhli - 396 521
Dist. Navsari, Gujarat.

Profit & Loss A/c.
1st Apr. 2012 to 31st March 2013

Particulars		1 April 2012 to 31-Mar-2013	Particulars		1 April 2012 to 31-Mar-2013
Direct Expenses		2,17,155.50	Direct Incomes		3,87,030.00
12.5 % reserve Fund Trans.	43,037.50				
Conveyance Exp.	44,821.00		Bank Interest	42,730.00	
Cultural Activity Exp.	81,509.00		FEE 2012 - 13	3,44,300.00	
Salary Exp.	24,300.00				
Sports Exp.	22,882.00				
Student Union Exp.	606.00				
Gross Profit C/o.		1,69,874.50			
		3,87,030.00			3,87,030.00
Nett Profit		1,69,874.50	Gross Profit B/f.		1,69,874.50
TOTAL		**1,69,874.50**	**TOTAL**		**1,69,874.50**

As per Our Report Of Even Date

CHIKHLI
10 May , 2013

For Bankim Bangawala and Associates
Chartered Accountants

Sd/-

(Dr. F. H. Desai)
PRINCIPAL
MRD Arts & E E L Commerce
COLLEGE, CHIKHLI, Dist. NAVSARI

(A. M. Desai)
Managing Trustee
Vimal Uchchatar Kelvani Trust
Chikhli, Dist. Navsari

Sd/-

(Proprietor : C.A.B.B. Bangawala0
Membership No. 042467, FRN : 100980W

જ્ઞાનયજ્ઞનો ઋત્વિજગણ

શૈક્ષણિક સ્ટાફ

અંગ્રેજી વિભાગ

૧ પ્રિ. ડૉ. એફ.એચ.દેસાઈ
૨ પ્રા. શ્રીમતી એમ.આર.દેસાઈ
૩ પ્રા. ડૉ. કુ. એ.જે.આદેશરા

ગુજરાતી વિભાગ

૪ પ્રા. એસ.બી.પટેલ
૫ પ્રા. ડૉ. જી.બી.પટેલ
૬ પ્રા. શ્રીમતી આર.બી.નાયક
૭ પ્રા. એસ.જી.કોંકણી

હિન્દી વિભાગ

૮ પ્રા. શ્રીમતી ડી.પી.પટેલ
૯ પ્રા. ડૉ. એમ.ડી.પટેલ

સંસ્કૃત વિભાગ

૧૦ પ્રા. શ્રીમતી એન.કે.નાયક
૧૧ પ્રા. સી.ડી.કે.પટેલ
૧૨ પ્રા. જે.એન.પટેલ

ઈતિહાસ વિભાગ

૧૩ પ્રા. શ્રીમતી આઈ.બી.પટેલ
૧૪ પ્રા. સી.ડી.એમ.પટેલ

અર્થશાસ્ત્ર વિભાગ

૧૫ પ્રા. વી.એમ.દેસાઈ
૧૬ પ્રા. વી.એન.મુજડિયા

મનોવિજ્ઞાન વિભાગ

૧૭ પ્રા. શ્રીમતી એલ.ડી.અધ્વર્યુ

એકાઉન્ટન્સી, કોમર્સ વિભાગ

૧૮ પ્રા. ડૉ. વાય.જે.દેસાઈ
૧૯ પ્રા. ડી.એસ.રાઠોડ
૨૦ પ્રા. શ્રીમતી એચ.એન.દેસાઈ (ખંડ સમય)

શારીરિક શિક્ષણ વિભાગ

૨૧ પ્રા. જે.એસ.નાયક

બિન શૈક્ષણિક સ્ટાફ

૧ શ્રી વી.સી.લાડ
૨ શ્રી સી.આર.પટેલ
૩ શ્રીમતી એમ.એ.નાયક
૪ શ્રી બી.સી.રાઠોડ
૫ શ્રી આર.કે.ગાંધી
૬ શ્રી એન.એચ.પટેલ
૭ શ્રી એસ.આર.પટેલ
૮ શ્રી બી.સી.પટેલ

મેન્યુઅલ સ્ટાફ

૧ શ્રી જી.સી.બિરારી
૨ શ્રી કે.એમ.વર્મા
૩ શ્રી આર.બી.પટેલ
૪ શ્રી ટી.બી.પટેલ
૫ શ્રી એસ.આર.ચૌહાણ
૬ શ્રી આર.બી.મોરે

કૉલેજ પરિવાર
(૨૦૧૨–૨૦૧૩)

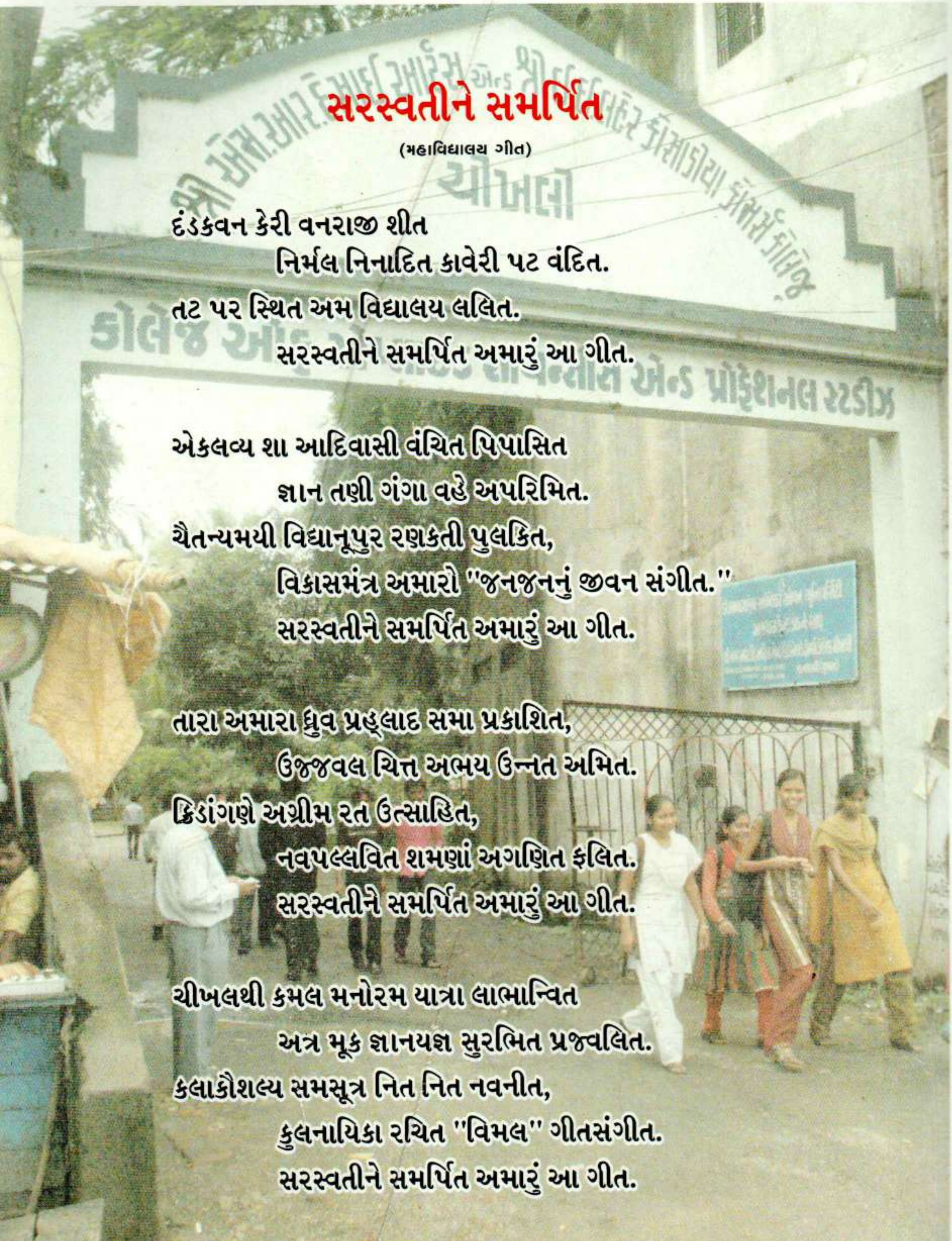

સરસ્વતીને સમર્પિત

(મહાવિદ્યાલય ગીત)

દંડકવન કેરી વનરાજી શીત
નિર્મલ નિનાદિત કાવેરી પટ વંદિત.
તટ પર સ્થિત અમ વિદ્યાલય લલિત.
સરસ્વતીને સમર્પિત અમારું આ ગીત.

એકલવ્ય શા આદિવાસી વંચિત પિપાસિત
જ્ઞાન તણી ગંગા વહે અપરિમિત.
ચૈતન્યમયી વિદ્યાનૂપુર રણકતી પુલકિત,
વિકાસમંત્ર અમારો "જનજનનું જીવન સંગીત."
સરસ્વતીને સમર્પિત અમારું આ ગીત.

તારા અમારા ધ્રુવ પ્રહ્લાદ સમા પ્રકાશિત,
ઉજ્જવલ ચિત્ત અભય ઉન્નત અમિત.
ક્રિડાંગણે અગ્રીમ રત ઉત્સાહિત,
નવપલ્લવિત શમણાં અગણિત ફલિત.
સરસ્વતીને સમર્પિત અમારું આ ગીત.

ચીખલથી કમલ મનોરમ યાત્રા લાભાન્વિત
અત્ર મૂક જ્ઞાનયજ્ઞ સુરભિત પ્રજ્વલિત.
કલાકૌશલ્ય સમસૂત્ર નિત નિત નવનીત,
કુલનાયિકા રચિત "વિમલ" ગીતસંગીત.
સરસ્વતીને સમર્પિત અમારું આ ગીત.